Bundel van de Politieke Avond van 24 februari 2021

Agenda bijlagen

Stemmingen PA 24 februari 2021

Getekende besluitenlijst PA 24 februari 2021

1.RZ	18.45 uur - 19.30 uur: Rondvraag en mededelingen
2	19.30 uur - 23.15 uur: Besluitvormende vergadering
2.1	Opening en mededelingen
2.2	Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling
2.3	Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 10 februari 2021

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 10 februari 2021"

Besluitenlijst van 10 februari 2021

3	Onderwerpen welke voor debat worden voorgedragen
3.1	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'

*In het raadsdossier **'Stukken voortkomend uit interpellatiedebat 'Onderzoek naar een diverse organisatie'** vindt u alle vergaderdocumenten. Inclusief de documenten die eerder op de griffie alleen ter inzage lagen en/of geheim waren.*

De link naar het raadsdossier:

https://ris2.ibabs.eu/Reports/ViewListEntry/Arnhem/0ad91da4-f6db-479e-918e-8daf957f706e

Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport' Strated Consulting

Raadsbrief reactie college B&W rapport Strated Consulting d.d. 05-02-2021

Brief BurgerServiceLab Arnhem aan college en raad over inclusie d.d. 18-02-2021

Raadskameradvies

Aangenomen motie "Informatievoorziening" (21M10) van de fracties D66, CDA en ChristenUnie

Aangenomen motie "Excuus college aan de stad vanwege discriminatierapport" (21M11) van de fractie DENK Verenigd Arnhem

Aangenomen motie "De klokkenluiders horen luiden" (21M12) van de fracties ChristenUnie, GroenLinks, D66, DENK Verenigd Arnhem, CDA en SP

Verworpen motie "Raadsenquête betreffende de veiligheid, communicatie en informatievoorziening binnen de gemeente" (21M13g) van de fracties ChristenUNie, D66, SP, CDA en DENK Verenigd Arnhem

Verworpen motie "Van afkeuring aan het adres van wethouder van Dellen" (21M14g) van de fractie ChristenUnie

Verworpen motie "Van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder P&O" (21M16) van de fracties DENK Verenigd Arnhem en SP

Verworpen motie "Van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder Inclusie" (21M15) van de fracties ChristenUnie, SP, DENK Verenigd Arnhem en Arnhemse Ouderen Partij

Voor 37 *Motie "Informatievoorziening" (21M10)*

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	4	0
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Voor 27

Tegen 10

Motie "Excuus college aan de stad vanwege discriminatierapport" (21M11)

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Voor 37 *Motie "Klokkenluiders horen luiden" (21M12)*

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	4	0
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Voor 16 *Motie "Raadsenquête" (21M13g)*

Tegen 21

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

Arnhemse Ouderen Partij	0	1
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Voor	**17**
Tegen	**20**

Motie "Motie van afkeuring aan het adres van wethouder Van Dellen" (21M14g)

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal	**37**

Voor	**6**
Tegen	**31**

Motie "Motie van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder P&O" (21M16)

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	0	5
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	0	1
Wiggers		

CDA Arnhem	0	2
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	0	2
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	0	1
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal	**37**

Voor 17

Tegen 20

Motie "Motie van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder Inclusie" (21M15)

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 24 februari 2021

De voorzitter: de heer Marcouch

De raadsgriffier: de heer Kersten

Aanwezig de leden: mevrouw Andeweg (D66), de heer Aydemir (DENK Verenigd Arnhem), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Bouma (PvdA), de heer Çetintaş (SP), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD), mevrouw Dobbe (SP), mevrouw Van Dillen (CDA), mevrouw Dolsma (GroenLinks), de heer Elfrink (SP), de heer Eliëns (Partij voor de Dieren), mevrouw Eppich (VVD), mevrouw Gemici (GroenLinks), de heer Greving (PvdA), de heer De Groot (Partij voor de Dieren), de heer Henzen (PVV), de de heer Hutten (CDA), de heer Van Iperen (D66), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Van der Loo (GroenLinks), de heer Loor (D66), de heer Loos (VVD), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Maref (VVD), mevrouw Nede (ChristenUnie), mevrouw Van Ommen (D66),mevrouw Pape (VVD), de heer Prinsen (GroenLinks), mevrouw Simonis (GroenLinks), de heer Usta (DENK Verenigd Arnhem), de heer Venhoek (D66), de heer Visser (PvdA), mevrouw De Vries (PvdA), de heer Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij)

Afwezig: de heer Verheij (PVV), de heer De Groot (vanaf 02.30 uur)

Begintijd vergadering : 19.30 uur
Eindtijd vergadering : 04.45 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

2.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 10 februari 2021

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

3.1 Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'

De motie "Informatievoorziening" (21M10) van de fracties D66, CDA en ChristenUnie is met algemene stemmen aangenomen.

De motie "Excuus college aan de stad vanwege discriminatierapport" (21M11) van de fractie DENK Verenigd Arnhem is met 27 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen.

De motie "De klokkenluiders horen luiden" (21M12) van de fracties ChristenUnie, GroenLinks, D66, DENK Verenigd Arnhem, CDA en SP is met algemene stemmen aangenomen.

De motie "Raadsenquête betreffende de veiligheid, communicatie en informatievoorziening binnen de gemeente" (21M13g) van de fracties ChristenUNie, D66, SP, CDA en DENK Verenigd Arnhem is met 16 stemmen voor en 21 stemmen tegen verworpen.

De motie "Van afkeuring aan het adres van wethouder van Dellen" (21M14g) van de fractie ChristenUnie is met 17 stemmen voor en 20 stemmen tegen verworpen.

De motie "Van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder P&O" (21M16) van de fracties DENK Verenigd Arnhem en SP is met 6 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen.

De motie "Van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder Inclusie" (21M15) van de fracties ChristenUnie, SP, DENK Verenigd Arnhem en Arnhemse Ouderen Partij is met 17 stemmen voor en 20 stemmen tegen verworpen.

De raadsgriffier,

Jozef Kersten

De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Zaaknummer: 553189

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	**24 februari 2021**
Zaaknummer	**553189**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 19 februari 2021, Griffie nummer: 553189

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 februari 2021 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **553189**

ONDERWERP: Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 10 februari 2021

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 februari 2021 vast te stellen.

Bijlage

- concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 februari 2021

Arnhem GEMEENTE

Besluit van	**24 februari 2021**
Zaaknummer	**553189**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 19 februari 2021, Griffie nummer: 553189

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 10 februari 2021 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 10 februari 2021

De voorzitter: de heer Marcouch

De raadsgriffier: de heer Kersten

Aanwezig de leden: mevrouw Andeweg (D66), de heer Aydemir (DENK Verenigd Arnhem), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Bouma (PvdA), de heer Çetintaş (SP), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD), mevrouw Dobbe (SP), mevrouw Van Dillen (CDA), mevrouw Dolsma (GroenLinks), de heer Elfrink (SP), de heer Eliëns (Partij voor de Dieren), mevrouw Eppich (VVD), mevrouw Gemici (GroenLinks), de heer Greving (PvdA), de heer De Groot* (Partij voor de Dieren), de de heer Hutten (CDA), de heer Van Iperen (D66), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Van der Loo (GroenLinks), de heer Loor (D66), de heer Loos (VVD), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Maref (VVD), mevrouw Nede (ChristenUnie), mevrouw Van Ommen (D66),mevrouw Pape (VVD), de heer Prinsen (GroenLinks), mevrouw Simonis (GroenLinks), de heer Usta (DENK Verenigd Arnhem), de heer Venhoek (D66), de heer Visser (PvdA), mevrouw De Vries (PvdA), de heer Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij)

Afwezig: heer Henzen (PVV) en de heer Verheij (PVV),

* De heer De Groot volgt de vergadering in quarantaine en is aanwezig bij het laatste deel (stemmingen)van de vergaderling dat op digitale wijze plaatsvindt.

Begintijd vergadering : 19.30 uur
Eindtijd vergadering : 20.55 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

2.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 27 januari 2021	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.4 Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.5 Benoeming lid Audircommissie	Mevrouw Pape is benoemd tot lid van de Auditcommissie
3.1 Bekrachtiging geheimhouding documenten verzoek om inlichtingen d.d. 28 november 2020 om alle interne ambtelijke correspondentie over het onderzoek(srapport) (subverzoek 4)	Het voorstel is met algemene stemmen verworpen..
4.1 Arnhemse Aanpak Energiearmoede	Amendement "Sneller, directer en meer uit de energiearmoede" (21A04) van de fracties D66, PvdA en Partij voor de Dieren.is met 25 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Motie "Sneller, directer en meer uit de energiearmoede" (21M08) van de fracties D66, PvdA, Partij voor de Dieren en GroenLinks is met 28 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Motie "Arnhemse Aanpak Energie-armoede" (21M09) van de fractie Arnhemse Ouderen Partij is met 26 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Het voorstel is met 26 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. .
5.1 Motie vreemd aan de agenda "Gedupeerden Toeslagenaffaire kunnen wel kwijtschelding gebruiken" (21M06)	Motie vreemd aan de agenda "Gedupeerden Toeslagenaffaire kunnen wel kwijtschelding gebruiken" (21M06) van de fractie PvdA, SP, GroenLinks, ChristenUnie, Denk/Verenigd Arnhem is met 35 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De raadsgriffier,

Jozef Kersten

De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Onafhankelijk feitenonderzoek ‘inclusiviteitsrapport’

Opdrachtgever: College van B&W Arnhem

29 januari 2021

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 2

1.1. AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK 2

1.2. DE ONDERZOEKSVRAGEN EN SCOPE VAN HET ONDERZOEK 2

1.3. ONDERZOEKSAANPAK EN VERANTWOORDING 2

2. FEITENRELAAS 4

2.1. FEBRUARI 2017 – 23 JANUARI 2018: AANLOOP NAAR START UVT-ONDERZOEK 4

2.2. 23 JANUARI 2018 - 20 DECEMBER 2018: UITVOERING VAN HET ONDERZOEK 8

2.3. 20 DECEMBER 2018 – 27 AUGUSTUS 2019: BESPREKINGEN EN AFRONDING ONDERZOEKSTRAJECT 13

2.4. 27 AUGUSTUS 2019 – 28 NOVEMBER 2020: POLITIEK-BESTUURLIJKE NASLEEP 30

3. BESCHOUWING EN CONCLUSIES 50

3.1. BESCHOUWING OP DE GEBEURTENISSEN 50

3.2. CONCLUSIES M.B.T. TRAJECT GEMEENTE ARNHEM EN UVT 52

3.3. CONCLUSIES M.B.T. INTERN TRAJECT GEMEENTE ARNHEM 54

4. AANBEVELINGEN 58

4.1. AANBEVELINGEN VOOR OMGANG MET HET RAPPORT VAN DE UVT 58

4.2. AANBEVELINGEN VOOR DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE 59

BIJLAGE 1: (FUNCTIES VAN) GESPROKEN PERSONEN 61

BIJLAGE 2: OPGEVRAAGDE INFORMATIE 62

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK

In de periode 2017 t/m medio 2019 heeft onder andere binnen de gemeente Arnhem een onderzoek van de Universiteit van Tilburg ('UvT') plaatsgevonden, op het gebied van diversiteit/inclusiviteit. De Arnhemse gemeenteraad verzocht in oktober 2020 om dit rapport te ontvangen. Vervolgens hebben zich diverse politieke discussies afgespeeld. Op 29 november 2020 heeft het college van B&W Arnhem besloten tot het laten uitvoeren van een onafhankelijk extern onderzoek naar de gang van zaken betreffende het onderzoek van de UvT (hierna: 'diversiteits/inclusiviteitsonderzoek' of 'onderzoek'). Op woensdag 9 december 2020 is formeel opdracht verleend aan *Strated Consulting* om een onafhankelijk feitenonderzoek uit te voeren. Opdrachtgever is het college van B&W Arnhem, gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever is de concerncontroller.

1.2. DE ONDERZOEKSVRAGEN EN SCOPE VAN HET ONDERZOEK

De te beantwoorden onderzoeksvragen luiden:

1. *Hoe is de onderlinge communicatie en de samenwerking tussen de gemeente Arnhem en de UvT rondom het onderzoekstraject omtrent diversiteit ('diversiteitsonderzoek') verlopen?*
2. *Hoe is binnen de gemeente de onderlinge informatieverstrekking ten aanzien van het diversiteitonderzoek verlopen, tussen (1) de ambtelijke organisatie onderling, (2) de ambtelijke organisatie en het college, en (3) het college en de gemeenteraad?*
3. *Geeft het feitenrelaas, voortvloeiende uit beantwoording van onderzoeksvraag 1 en onderzoeksvraag 2, aanleiding om te stellen dat procedures/voorschriften/contractuele afspraken-/verordeningen/wettelijke verplichtingen niet zijn nageleefd of dat anderszins zaken zijn misgegaan?*
4. *Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden naar aanleiding van de bevindingen met betrekking tot de voorgaande vragen?*

Het inhoudelijk beoordelen van het UvT rapport op validiteit en betrouwbaarheid vormt geen onderdeel van het onderzoek. De te onderzoeken periode betreft het moment van totstandkoming van eerste contacten tussen de gemeente en de universiteit (begin 2017) tot en met 28 november 2020 (nasleep interpellatiedebat).

1.3. ONDERZOEKSAANPAK EN VERANTWOORDING

Op 9 december 2020 is *Strated Consulting* gestart met het onderzoek, dat bestaat uit dossieronderzoek en 16 besloten interviews met direct betrokkenen. Na een fase van feitelijke wederhoor op het feitenrelaas, bij alle geïnterviewden[1], is op 26 januari 2021 het eindrapport opgeleverd en gepresenteerd aan de opdrachtgever, het college van B&W, (inclusief ambtelijk opdrachtgever). Na afloop van deze bespreking is nog nieuwe informatie op tafel gekomen. Op 29 januari 2021 is vervolgens het definitieve eindrapport opgeleverd.

[1] Alle geïnterviewden zijn in de gelegenheid gesteld om wederhoor te plegen op het feitenrelaas, de meesten hebben hiervan gebruik gemaakt, enkele ambtelijke functionarissen hebben aangegeven hier geen gebruik van hoeven te maken.

Dossieronderzoek

Via informatieverzoeken aan het college is relevante informatie verkregen, bekeken en geanalyseerd. Daarnaast is informatie bij de UvT opgevraagd. Voorts is aanvullende informatie rechtstreeks bij geïnterviewden opgevraagd naar aanleiding van de eerste analyses en gevoerde gesprekken. De informatieaanlevering verliep soepel, gestructureerd en tijdig, hiervoor willen wij bij dezen onze waardering richting de ambtelijke organisatie en de UvT uitspreken. *Strated Consulting* heeft niet zelf in de interne systemen van de gemeente en/of de UvT gezocht naar informatie. App en sms verkeer is niet afzonderlijk opgevraagd, wel is gevraagd alle relevante informatie aan te leveren. Zie *Bijlage 2* voor de gedane uitvragen.

Gesprekken met ambtenaren, collegeleden en de onderzoeksleider van de UvT

16 personen zijn uitgenodigd voor een vrijwillig gesprek. Het betreft ambtenaren, collegeleden en de opsteller van het bewuste rapport, een universitair hoofddocent van de UvT (‘onderzoeksleider’). De 16 gesprekken zijn ingezet als middel om de bevindingen uit het dossieronderzoek te toetsen, aanvullende vragen te stellen en extra (nieuwe) informatie te verkrijgen. Alle uitgenodigde personen zijn ingegaan op ons verzoek voor een gesprek. Deze interviews hebben plaatsgevonden in december 2020 en januari 2021. Van alle gesprekken zijn vertrouwelijke verslagen op hoofdlijnen gemaakt, deze behoren tot ons onderzoeksdossier. Het verslag is ter wederhoor voor een check op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de gesproken personen. Alle personen zijn akkoord gegaan met de verslaglegging. *Bijlage 1* bevat de functies van gesproken personen.

2. FEITENRELAAS

Dit hoofdstuk bevat een feitenrelaas met een beschrijving van relevante gebeurtenissen over tijd met betrekking tot het onderzoeksproces en het inclusiviteitsrapport.[2] Op basis van de stukken onderscheiden wij de volgende perioden:

- Februari 2017 – 23 januari 2018: Aanloop naar start UvT-onderzoek
- 23 januari 2018 – 20 december 2018: Uitvoering van het onderzoek
- 20 december 2018 – 27 augustus 2019: Besprekingen en afronding onderzoekstraject
- 27 augustus 2019 – 28 november 2020: Politiek-bestuurlijke nasleep

De weergegeven gebeurtenissen vormen de basis voor de conclusies (hoofdstuk 3) en aanbevelingen (hoofdstuk 4). De belangrijkste feiten/vaststellingen die de basis vormen van de conclusies/aanbevelingen staan in een tekstbox aan het begin van iedere periode vermeld.

Legenda

Per moment is aangegeven op welk niveau stukken zijn gedeeld of momenten hebben plaatsgevonden: Ambtelijk, Bestuurlijk (met individuele bestuurders of het college als geheel betrokken) en/of de Raad. Indien de UvT is betrokken, is dit eveneens aangegeven.

R = raad B = bestuurlijk A = ambtelijk T = UvT betrokken

2.1. FEBRUARI 2017 – 23 JANUARI 2018: AANLOOP NAAR START UVT-ONDERZOEK

Uit deze periode voortkomende vaststellingen

1. Het initiatief voor het laten uitvoeren van een onderzoek door de UvT is vanuit een ambtelijk netwerk van functionarissen P&O voortgekomen
2. Het voorstel is op ambtelijk niveau binnen de afdeling P&O van gemeente Arnhem besproken. Een senior adviseur Onderzoek & Statistiek (O&S) is betrokken geweest bij de eerste verkennende gesprekken en heeft meegekeken met de voorstellen die vanuit de UvT werden gedaan
3. Het Hoofd P&O was de ambtelijk opdrachtgever voor het onderzoek; het project werd gefinancierd uit een budget dat beheerd werd door de programmamanager Inclusie. De ambtelijke directie heeft geen actieve zichtbare betrokkenheid noch actieve herinnering aan bespreking en goedkeuring van het UvT onderzoeksvoorstel
4. De gemeente Arnhem is akkoord gegaan met de contractvoorwaarden van de UvT en heeft daarmee haar eigen algemene voorwaarden terzijde geschoven. De volledige opdrachtsom is op verzoek van de gemeente in één keer bij de start van het onderzoek voldaan
5. Instructies met betrekking tot centrale opslag/archivering van contracten zijn niet opgevolgd
6. Het onderzoek van de UvT is verbonden aan het Charter Diversiteit. Het Charter Diversiteit is in het Directie en Clusterteam van 7 december 2017 en in het college van 9 januari 2018 besproken

[2] Hierbij houden wij rekening met de onderzoeksscope en -vragen. In het kader van leesbaarheid zijn in sommige gevallen feitelijke gebeurtenissen samengevat/geparafraseerd weergegeven; voorts is het uitdrukkelijke doel de meest relevante momenten c.q. zaken weer te geven. Het is dan ook geen uitputtend totaaloverzicht met alle individuele communicatie (bijv. e-mails) gedurende de onderzoeksperiode.

Tussen februari 2017 en september 2017: Uitnodiging voor deelname aan onderzoek van de UvT
In een netwerk van betrokken hoofden P&O van verschillende gemeenten wordt gesproken over deelname aan een onderzoek van de UvT op het gebied van onderzoek naar diversiteit van de gemeentelijke organisatie. Het (toenmalig) hoofd P&O van de gemeente Arnhem gaf interesse aan, naast ook hoofden P&O van Zaanstad, Tilburg en Haarlemmermeer. Er worden enkele bijeenkomsten georganiseerd waarbij de onderzoeksleider van de UvT aanwezig is voor een toelichting.

Vanuit Arnhem is bij deze bijeenkomsten een senior adviseur Onderzoek & Statistiek (O&S) aanwezig. De senior adviseur O&S was onder meer eerder betrokken bij het monitoren van 'anoniem solliciteren' en de evaluatie van het 'bureau loopbaan en mobiliteit' van de gemeente Arnhem. De senior adviseur O&S is op verzoek van het hoofd P&O afgereisd naar deze bijeenkomsten. Vanwege agendaproblemen lukte het de afdeling P&O niet om bij de eerste bijeenkomsten aanwezig te zijn.[3]

22 september en 23 oktober 2017: Voorstel van varianten voor onderzoek
De UvT heeft drie onderzoeksvarianten uitgewerkt voor een onderzoek *'Naar een inclusieve gemeentelijke organisatie: Verbeterruimte in de instroom en doorstroom van diverse medewerkers'*. De onderzoeksvarianten verschillen qua intensiteit, doorlooptijd en kosten. Deze worden verstuurd aan de gemeente Arnhem.[4]

24 - 27 oktober 2017: Reactie op voorstel van de UvT
De senior adviseur O&S geeft in een reactie op de onderzoeksvoorstellen aan dat hij donderdag een gesprek met P&O heeft.[5] De senior adviseur O&S meldt in een vervolgmail dat er vooroverleg is geweest met P&O en dat besloten is variant B voor te leggen als optie [aan het hoofd P&O]. Er worden nog wat vragen gesteld over de kosten en in hoeverre deelname van andere gemeenten definitief is.[6] Op 27 oktober stuurt de onderzoeksleider de laatste versie van het voorstel toe.[7] Het voorstel gaat uit van een afzonderlijk onderzoek en rapport voor iedere deelnemende gemeente.

In dit voortraject heeft de senior adviseur O&S geen inhoudelijke bedenkingen gehad dan wel meegegeven aan P&O over de onderzoeksaanpak en kwaliteit ervan of over het kennisniveau van de onderzoeksleider. Wel had hij twijfels of de voorgestelde uitvoeringsplanning van circa 7 maanden realistisch was.[8]

17 november 2017: Inhoudelijk akkoord P&O voor het onderzoek
Een strategisch adviseur P&O mailt de onderzoeksleider van de UvT dat er akkoord is over deelname van Arnhem aan het onderzoek: *Een paar dagen terug heeft het hoofd van mijn (P&O) afdeling, samen met de programmamanager Inclusie, besloten om deel te willen nemen aan het onderzoek. Het lijkt ons goed en interessant om elkaar binnenkort te spreken en stil te staan bij de opzet zoals die er nu ligt en het kader van waaruit wij in Arnhem met diversiteit en Inclusie aan de slag zijn.*[9]

---

3 Interviews hoofd P&O, senior adviseur O&S en mailwisselingen periode februari - september 2017. O.a. mail 'Betr.: Uitnodiging bijeenkomst onderzoek diversiteit' van senior adviseur O&S, 6 maart 2017.
4 Mail 'Onderzoeksvoorstellen diversiteit' van P&O medewerker gemeente Tilburg, 22 oktober 2017; mail '[geen onderwerp]' van onderzoeksleider UvT, 23 oktober 2017.
5 Mail 'Betr.: Betr.:' van senior adviseur O&S, 24 oktober 2017.
6 Mail 'RE: Betr.: Betr.:' van senior adviseur O&S, 26 oktober 2017.
7 Mail 'RE: Betr.: Betr.:' van onderzoeksleider, 27 oktober 2017.
8 Interview senior adviseur O&S.
9 Mail 'RE: Betr.: Betr.:' van strategisch adviseur P&O, 17 november 2017.

De strategisch adviseur P&O vormt vanaf dat moment het eerste aanspreekpunt voor de onderzoeksleider van de UvT.

A T **20 november 2017: Contract en voorwaarden van de onderzoeksleider**
De onderzoeksleider stuurt het definitieve voorstel met contract toe. Dit gaat onder meer gepaard met de volgende begeleidende tekst: *Ik moet er alleen wel even op wijzen dat het voor ons belangrijk is om te kunnen publiceren met de vergaarde gegevens in wetenschappelijke tijdschriften. Mocht de gemeente er prijs op stellen dat we de naam van de gemeente daarin niet noemen, dan is dat geen enkel probleem.*[10]

A T **23 november 2017: inhoudelijke afspraak tussen UvT en gemeente Arnhem**
Er is een afspraak tussen de onderzoeksleider en de strategisch adviseur P&O. Na dit gesprek zijn eerste inhoudelijke zaken met de onderzoeksleider gedeeld en worden gesprekken voor de onderzoeksleider ingepland met het hoofd P&O, de programmamanager Inclusie, een medewerker P&O en een communicatieadviseur.[11]

A T **6 december 2017: Facturatie vindt in zijn totaliteit plaats vanuit programma Inclusie**
De vraag over de facturering van de kosten was nog blijven liggen. Ik heb het nagevraagd en voor onze organisatie is het wel prettig als er deze maand een rekening/factuur komt. De programmamanager Inclusie stelt voor om de totale kosten te factureren.[12]

A **7 december 2017: Bespreking diversiteit en inclusie in het Directie en Cluster Team (DCT)[13]**
Er wordt in het bijzijn van de programmamanager Inclusie en de strategisch adviseur P&O in het DCT mondeling gesproken over diversiteit / inclusie, o.a. het Charter Diversiteit komt aan de orde.[14] Of het onderzoek van Tilburg eveneens wordt besproken, valt niet te herleiden uit de notulen.[15]

A **21 december 2017: Ondertekening contract door hoofd P&O, ambtelijk opdrachtgever**
Het contract wordt ondertekend door het hoofd P&O, hij is ambtelijk opdrachtgever van het onderzoek.[16] Het budget voor het onderzoek komt van de programmamanager Inclusie.

Een contractbijlage is het plan van aanpak met beschreven uitgangspunten, vraagstelling, aanpak, methode van dataverzameling en -analyse, welke in eerdere versies ook reeds met de senior adviseur O&S is gedeeld en besproken. De planning van het onderzoek gaat uit van een onderzoek met een start in december 2017, interviews in januari tot maart 2018, enquêtes in april en mei en een eerste rapportage in juni 2018. In september 2018 zou dan het eindrapport worden gepresenteerd.

Het contract gaat uit van de voorwaarden van de UvT. In het contract zijn onder meer de volgende voorwaarden opgenomen:

---

10 Mail 'RE: Betr.: Betr.:; van onderzoeksleider, 20 november 2017.
11 Mail 'Onderzoek Arnhem', van strategisch adviseur P&O, 23 november 2017.
12 Mail 'Kosten onderzoek' van strategisch adviseur P&O, 6 december 2017.
13 In het DCT zit de tweehoofdige directie (gemeentesecretaris en concerndirecteur), de concerncontroller en clustermanagers van de gemeente Arnhem. In 2020 is het DCT overgegaan in het Management Team Arnhem (MTA), met daarbij een iets andere samenstelling (o.a. toevoeging functie hoofd P&O).
14 Mail 18 december 2017 'Charter Diversiteit 11 januari, van strategisch adviseur P&O.
15 Besluitenlijst en agenda DCT 7 december 2017.
16 Getekend contract 'Naar een inclusieve organisatie van de gemeente Arnhem: Verbeterruimte in de instroom en doorstroom van diverse medewerkers', 21 december 2017.

- *Het onderzoek wordt uitgevoerd onder de voorwaarden van de KNAW 'Verklaring van wetenschappelijke onafhankelijkheid'*
- *Tilburg University is gerechtigd tot publicatie aangaande werkzaamheden, tenzij hieromtrent geen overeenstemming met de opdrachtgever wordt bereikt. In laatstbedoeld geval is Tilburg University in elke geval tot publicatie gerechtigd uiterlijk zes maanden na afloop van dit contract. … Indien gewenst door de opdrachtgever, kan worden afgezien van het noemen van de naam van de gemeente in publicaties.*

Er zijn geen mails of andere schriftelijke stukken gevonden waar het hoofd P&O het contract of voorstel met de directie en/of wethouder heeft gedeeld. Het hoofd P&O en de concerndirecteur stellen dat het waarschijnlijk is dat het in hun bilateraal overleg tussen hen wel genoemd en besproken is; er is geen actieve herinnering aan specifieke aandachtspunten die zijn besproken of meegegeven.[17]

A T **Begin januari 2018: Ontvangst en betaling factuur met gehele opdrachtsom**

De factuur met het volledige budget wordt op 2 januari 2018 verstuurd en eveneens begin januari '18 betaalbaar gesteld.[18] Het in 1x volledig factureren (en betalen) van het totaalbedrag is op nadrukkelijk verzoek van de gemeente.[19]

Naleving van inkoopregels

De kosten voor het onderzoek lagen tussen de € 10.000 en € 50.000.[20] Een budgethouder binnen de gemeente Arnhem heeft een zelfstandige bevoegdheid tot € 50.000, conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Het hoofd P&O kan in die zin als budgethouder worden aangemerkt.

Het beleid stelt voorts dat in geval van inkopen boven € 10.000 melding moet worden gedaan bij Inkoop & Aanbesteding en het contract aldaar centraal moet worden gearchiveerd. Navraag heeft opgeleverd dat een dergelijke melding niet kan worden gevonden; daarnaast is het contract niet in de centrale administratie aangetroffen. Hierbij is door Inkoop & Aanbesteding opgemerkt dat de melding waarschijnlijk niet is gedaan, hetgeen in de praktijk vaker voorkomt.

A T **4 januari 2018: Bespreking onderzoeksstappen**

De inhoudelijke onderzoeksstappen worden besproken tussen enkele P&O-medewerkers en de onderzoeksleider.[21]

B **9 januari 2018: collegevergadering met besluitvorming ondertekening Charter Diversiteit waarin een koppeling is gemaakt naar het onderzoek van de UvT**

Het college stemt in met het voorstel om de wethouder Personeelszaken te mandateren om het Charter Diversiteit te ondertekenen op 11 januari 2018. Het onderzoek van de UvT is gekoppeld aan één van de actiepunten in de Charter Diversiteit. Op de collegepost wordt verwezen naar het onderzoek: *Met het ondertekenen van het Charter laten wij zien dat wij ons inspannen om in alle geledingen de principes van gelijke kansen te bevorderen. Dit wordt - binnen een half jaar - uitgewerkt in een plan van aanpak.*

17 Interviews hoofd P&O en concerndirecteur.
18 Factuur Tilburg University, d.d. 2 januari 2018.
19 O.a. mail 'Kosten onderzoek' van strategisch adviseur P&O, 6 december 2017.
20 Exact bedrag is bij *Strated Consulting* bekend.
21 Mail 'RE: Betr.: RE:' van onderzoeksleider, 4 januari 2018.

De concrete uitdaging – het vinden en benutten van verbeterruimte bij instroom en doorstroom van 'diverse' medewerkers - is gekoppeld aan een onderzoek van de UvT dat eind 2017 is gestart.[22]

2.2. 23 JANUARI 2018 - 20 DECEMBER 2018: UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

Uit deze periode voortkomende vaststellingen

1. Bij aanvang van het onderzoek vermoedt de afdeling communicatie dat het laten uitvoeren van dit onderzoek politieke druk kan geven
2. De raad is op 6 februari 2018 geïnformeerd over het Charter Diversiteit en het onderzoek van de UvT
3. De begeleiding en aansturing van het UvT onderzoek lag bij de afdeling P&O. O&S was faciliterend en ondersteunde in het uitzetten van de enquêtes. De inhoud van de enquêtes en de analyse van de uitkomsten kwamen voor rekening van UvT. Het onderzoek liep in 2018 (forse) vertraging op
4. Er is in deze periode geen herleidbare zichtbare betrokkenheid van de directie, portefeuillehouder(s) noch college. Ook in de herinnering van personen is er geen actieve betrokkenheid
5. Via diverse nieuwsbrieven, berichten op het intranet en de uitgezette medewerkersenquête zijn leidinggevenden en alle andere Arnhemse medewerkers geïnformeerd over het onderzoek van de UvT
6. In het jaarverslag 2017 is een verwijzing opgenomen naar het lopende onderzoek van de UvT
7. Er was geen overdracht(sdossier) voor de nieuwe wethouders, een verwijzing naar het onderzoek kwam bij de overdracht dan ook niet voor
8. De wethouder P&O is in augustus 2018 in een agendapost geïnformeerd dat het UvT onderzoek loopt. Datzelfde geldt voor een bespreking in november 2018, waar er een verwijzing staat naar het onderzoek in een voor de staf meegestuurd stuk
9. De wethouder Inclusie is in haar staf in november 2018 door een verwijzing in een onderliggend stuk bij de stafvergadering geïnformeerd dat het onderzoek loopt

A

24 januari 2018: Mail van communicatieafdeling: onderzoek kan politieke druk geven[23]

P&O gaat m.b.v. UvT in- en extern een onderzoek doen naar diversiteit op de werkvloer (jonge instroom en mensen met een migratie-achtergrond) van de gemeente Arnhem. Dit traject moet communicatief begeleid worden. Deze opdracht zou wat politieke druk kunnen geven rond de verkiezingen. Kun jij de beleidsadviseur koppelen aan een communicatie-adviseur?

Tijdsplanning van dit traject is trouwens van maart t/m september 2018. Ik schat zo in dat communicatie gemiddeld een uurtje p/w nodig is. Misschien iets meer aan het begin en aan het eind van het traject.

R

6 februari 2018: Raadsbrief 'Op weg naar een Programma Inclusie': onderzoek UvT genoemd

In deze raadsbrief wordt gewezen op de ondertekening van de Charter Diversiteit en het onderzoek van de UvT. *De gemeentelijke overheid streeft naar een diverse organisatie, een betere afspiegeling van de Arnhemse samenleving op basis van culturele achtergrond, seksuele voorkeur en fysieke en/of psychische beperkingen. Naar aanleiding van de ondertekening van het Charter Diversiteit in bedrijf op 11 januari 2018 wordt ingezet op het vinden en benutten van verbeterruimte bij instroom en doorstroom van 'diverse' medewerkers. In dit kader participeert Arnhem in een onderzoek van de UvT … Het geheel*

22 Besluitenlijst en vergaderbundel collegevergadering 9 januari 2018.
23 Communicatie-advies p&o onderzoek diversiteit 24 januari 2018.

leidt tot een pakket van maatregelen waardoor de gemeente in toenemende mate een meer inclusieve organisatie wordt.[24]

A

12 februari 2018: Melding op intranet van ondertekening Charter Diversiteit en onderzoek van UvT

De strategisch adviseur P&O heeft met een collega een intranetbericht rond het charter diversiteit en de inclusieve organisatie opgesteld. Hierin staat: *Donderdag 12 januari heeft wethouder Geert Ritsema, in Amersfoort, het Charter Diversiteit ondertekend… Een van de concrete uitdaging voor ons is het vinden en benutten van verbeterruimte bij instroom en doorstroom van 'diverse' medewerkers. Dit is gekoppeld aan een onderzoek van de UvT dat onlangs is gestart. Het doel van het onderzoek is o.a. het formuleren van doelgerichte en concrete aanbevelingen om die verbeterruimte daadwerkelijk te benutten bij. Hiervoor worden in de komende maanden diverse interviews afgenomen bij medewerkers, leden van sollicitatiecommissies en sollicitanten.*[25]

B

Mei 2018: Installatie van een nieuw college

In mei wordt een nieuw college geïnstalleerd. Wethouder Van Dellen krijgt de portefeuille Bedrijfsvoering en wethouder Louwers krijgt de portefeuille Inclusie. Er is geen overdrachtsdossier voor de wethouders; noch een verwijzing of melding naar het onderzoek van de UvT.[26] Daarnaast is er een informatiedossier opgesteld voor alle raadsleden én ten behoeve van de coalitieonderhandelingen. Er is in het informatiedossier geen informatie opgenomen over het UvT onderzoek.[27]

A T

Begin tot medio 2018: vertraging in uitvoering van het onderzoek

Het onderzoek loopt uit de planning:

- Het vinden van deelnemers (sollicitanten en selecteurs) voor interviews door de gemeente (door een senior medewerker P&O) kost meer tijd dan verwacht. De onderzoeksleider en de strategisch adviseur P&O onderhielden hier contact over.[28]
- In juni 2018 werd ook rekening gehouden met de impact van de Algemene Verordening Gegevensbescherming op het onderzoek met te houden enquêtes (o.a. verzameling van e-mailadressen van sollicitanten).[29]
- De uit te zetten enquêtes onder medewerkers en sollicitanten is verplaatst naar na de zomer 2018 (augustus en september). Voor het intern uitzetten van de enquêtes is in juli de senior onderzoeker O&S benaderd door de strategisch adviseur P&O om te helpen. In een opgesteld draaiboek was voorzien dat de senior adviseur O&S het uitzetten van de enquêtes zou oppakken.[30] De senior adviseur O&S kon niet ondersteunen, maar heeft een andere onderzoeker O&S met ervaring met programmeren en uitzetten van enquêtes betrokken. Deze onderzoeker O&S heeft op 4 juli 2018 ook met de onderzoeksleider gesproken en is daarna meegenomen in het traject bij het uitzetten van de enquêtes.[31]

Er werd gewerkt met een draaiboek door de onderzoeksleider met overzicht van diverse acties voor de onderzoeksleider en de gemeente; het draaiboek werd tussentijds gedeeld en bijgewerkt.[32]

---

24 Raadsbrief ‘Op weg naar een Programma Inclusie’, 6 februari 2018.
25 Intranetbericht Charter Diversiteit, 12 januari 2018.
26 Interviews wethouder Van Dellen en wethouder Louwers. Beantwoording informatieverzoek *Strated Consulting*.
27 Aanvullende informatie van gemeentesecretaris.
28 O.a. mails ‘Onderzoek Tilburg’ van strategisch adviseur P&O en onderzoeksleider, 19 maart 2018.
29 O.a. mail ‘RE: Onderzoek Tilburg’, van onderzoeksleider, 14 juni 2018.
30 Mail. ‘FW: Onderzoek Tilburg van strategisch adviseur P&O, 3 juli 2018.
31 Mail ‘RE: Onderzoek Tilburg’ van onderzoeksleider, 5 juli 2018.
32 Mail ‘RE: Onderzoek Tilburg’ van onderzoeksleider, 15 juli 2018.

In de communicatie tussen onderzoeksleider en gemeente (met name strategisch adviseur P&O) is de samenwerking gedurende de uitvoering van het onderzoek goed verlopen.[33] Wel zijn er momenten dat de strategisch adviseur P&O intern melding maakt dat het onderzoek wel veel werk kostte aan de kant van de gemeente:

- 4 juli 2018: *[de onderzoeksleider] overvalt ons ook met allerlei extra vragen en werk. Heb ook al contact gehad met een collega uit [andere deelnemende gemeente], die is er ook niet zo blij mee.*[34]
- 23 juli 2018: Een andere gemeente heeft bij de gemeente Arnhem gevraagd naar hun ervaringen met deelname aan het onderzoek en onder meer of de investering de moeite waard is. De strategisch adviseur P&O antwoordt: *Eerlijk gezegd twijfel ik nu wel eens aan de investering. Niet alleen het bedrag, maar ook de tijd die wij er zelf in moeten stoppen voor overleg, bijstellen van de plannen, regelen van de interviews en de enquêtes. Vooralsnog heb ik de verwachting dat het onderzoek nuttige informatie en concrete verbeterpunten gaat opleveren.*[35]

R

Mei 2018: UvT traject vermelding in het jaarverslag 2017

In het jaarverslag over 2017 is de volgende verwijzing naar het onderzoek van de UvT opgenomen: *Tevens wil de gemeente Arnhem een organisatie zijn waar iedereen zich welkom voelt, met of zonder arbeidsbeperking en ongeacht de migratieachtergrond. Een onderdeel van dit programma is een onderzoek van de UvT naar de verbeterruimte bij in- en doorstroom van medewerkers. Dit onderzoek is eind 2017 gestart.*[36]

A T

19 juli 2018: Mail dat DCT over onderzoek zal worden geïnformeerd

De strategisch P&O-adviseur meldt aan de onderzoeksleider dat zij er voor zal zorgen dat de (aandacht voor de) medewerkersenquête in het kader van dit onderzoek op 23 augustus 2018 in het Directie en Clustermanagement team (DCT) aan de orde komt. Naschrift: Dit staat niet op de agenda van het DCT 23 augustus 2018. Voorts is er geen besluitenlijst van dit DCT aanwezig. [37]

A

Juli 2018: Nieuwsbrief leidinggevenden met info onderzoek

In de nieuwsbrief wordt melding gemaakt van het onderzoek van de UvT naar diversiteit op de werkvloer.[38]

B

6 augustus 2018: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen: onderzoek UvT genoemd

Op 6 augustus 2018 neemt wethouder Van Dellen kennis van het Charter Diversiteit en het plan van aanpak. Als onderliggend stuk wordt o.a. ook het charter diversiteit meegestuurd. In de agendapost van dit bespreekpunt is het volgende gemeld: '*Een van de concrete uitdaging voor ons is het vinden en benutten van verbeterruimte bij instroom en doorstroom van 'diverse' medewerkers. Dit is gekoppeld aan een onderzoek van de UvT dat in 2018 is gestart. Het doel van het onderzoek is het formuleren van doelgerichte en concrete aanbevelingen om die verbeterruimte daadwerkelijk te benutten. Het thema "inclusieve organisatie" maakt onderdeel uit van het gemeente brede veranderprogramma*

33 Interviews strategisch adviseur P&O, hoofd P&O, onderzoeker O&S en onderzoeksleider.
34 Mail 'RE: Onderzoek Tilburg' van strategisch adviseur P&O aan senior onderzoeker O&S, 4 juli 2018.
35 Mail 'Onderzoek UvT' van strategisch adviseur P&O, 23 juli 2018.
36 Jaarverslag 2017 van de gemeente Arnhem.
37 Mail beleidsadviseur aan onderzoeksleider, 19 juli 2018.
38 Nieuwsbrief leidinggevenden, juli 2018.

inclusie. Inclusie is een integraal onderdeel van ons personeelsbeleid en van de andere stadsprogramma's.[39]

A T **Augustus en september 2018: Voorbereiding en uitzetten enquêtes onder sollicitanten en medewerkers**

Na de zomer deelt de onderzoeksleider de concept vragenlijsten en uitnodigingsmails met de betrokken P&O medewerkers en onderzoeker O&S met verzoek voor aanvullingen en reacties.[40] De onderzoeksleider stemt via de mail met de onderzoeker O&S af over het digitaliseren van de vragenlijsten voor sollicitanten en medewerkers, het testen en het uiteindelijk uitzetten van de finale digitale enquêtes met uitnodigingsmails onder medewerkers en sollicitanten. Daarnaast vindt opvolging ook plaats met herinneringsmails voor het invullen van de enquêtes.

De onderzoeksleider vraagt onder meer aan de gemeentelijke begeleidingsgroep in augustus 2018: *Namens wie kan de uitnodiging voor het invullen van de enquête uitgaan? Namens [het hoofd P&O] of de gemeentesecretaris?* De strategisch adviseur P&O stelt: *Ik zou het namens Hoofd P&O], doen omdat de gemeentesecretaris op dit moment wat verder af staat van het onderzoek. Ik overleg dat ook nog met [de senior P&O medewerker en het hoofd P&O]* [41] De uiteindelijke uitnodigingsmails zijn in naam van het hoofd P&O verstuurd.

A T **28 augustus 2018: Uitnodiging aanschuiven onderzoeksleider bij Directie en Cluster Team (DCT) in oktober 2018 gaat niet door**

De strategisch adviseur P&O reageert richting de onderzoeksleider dat: *het directie- en clustermanagers overleg van 4 oktober [2018], waar ik je voor had uitgenodigd, niet door gaat. Ik denk dat wij samen moeten bekijken wanneer het een goed moment is om voor ons management een presentatie te verzorgen. Op 4-10 was dat ook niet echt een geweldig moment, gezien de fase van het onderzoek, dus ik denk dat dat niet zo heel erg is dat het niet doorgaat.* [42]

Op 29 augustus reageert de onderzoeksleider met: *Houd zelf ook liever een presentatie als ik geanalyseerde gegevens heb, dus mij komt het ook goed uit om de presentatie later te doen.*[43]

A **September 2018: Nieuwsbrief leidinggevenden waarin onderzoek UvT wordt genoemd**

Binnenkort wordt extra aandacht besteed aan het thema inclusiviteit. Ook nemen we deel aan een onderzoek van de UvT. Het onderzoek gaat vooral over de verbetermogelijkheden voor de in- en doorstroom van medewerkers. We willen de ervaringen van iedereen die bij ons heeft gesolliciteerd en iedereen die bij en voor de gemeente werkt bij het onderzoek betrekken. Alle medewerkers ontvingen inmiddels een enquête. Verzoek: spoor je medewerkers aan de vragenlijst in te vullen. Het kost ongeveer 15 minuten.[44]

---

39 Besluitenlijst Staf Bedrijfsvoering, 6 augustus 2018. Onderliggende stukken bij de besluitenlijst waaronder agendapunt staf Bedrijfsvoering: Charter diversiteit, 6 augustus 2018.

40 Mail 'RE: onderzoek Tilburg.. s.v.p. aanvullen!!' van onderzoeksleider, 27 augustus 2018.

41 Mails 'RE: onderzoek Tilburg.. s.v.p. aanvullen!!' van onderzoeksleider, 27 augustus 2018 en reactie strategisch adviseur P&O op 28 augustus 2018.

42 Mail 'RE: onderzoek Tilburg.. s.v.p. aanvullen!!' van strategisch adviseur P&O, 28 augustus 2018. Op 4 oktober 2018 was er wel een DCT. Op de agenda stond de stand van zaken van de organisatieontwikkeling en stand van zaken rond een nieuwe gesprekscyclus met medewerkers.

43 Mail 'RE: onderzoek Tilburg.. s.v.p. aanvullen!!' van onderzoeksleider, 29 augustus 2018.

44 Nieuwsbrief leidinggevenden, september 2018.

A **21 september 2018: Bericht op intranet met vermelding uitvoering onderzoek UvT**
Op de gemeentelijke intranetsite meldt het hoofd P&O dat de gemeente deelneemt aan een onderzoek van de UvT. Ook is melding gemaakt van de enquête die onder medewerkers wordt uitgezet.[45]

A T **September en oktober 2018: Start data-analyse medewerkersenquête**
In september is ook de medewerkersenquête uitgezet en in oktober wordt deze afgesloten; de data wordt met de onderzoeksleider gedeeld.[46] Voor de enquête sollicitanten zijn in oktober en november nog nieuwe sollicitanten benaderd die in de loop van de afgelopen maanden hebben gesolliciteerd bij de gemeente Arnhem.[47]

Eén reactie van een medewerker van de gemeente Arnhem over de enquête voor medewerkers is: *Hij is naar mijn mening behoorlijk 'talig'. Ook zitten er ingewikkelde vraagconstructies in*. De onderzoeksleider reageert en stelt: *Uiteraard is de begrijpelijkheid van enquêtevragen altijd een punt van zorg. …. Ik denk echter dat het probleem wel meevalt. Enkele onvermijdelijke uitzonderingen daargelaten, zijn de vragen over het algemeen kort en bondig. Bovendien zijn ze uitvoerig getest en wat sommige vragen betreft zelfs meerdere keren. Verder is taligheid van vragen onvermijdelijk en is taligheid niet voorbehouden aan hoogopgeleiden.*[48]

B **5 november 2018: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen: onderzoek vermeld in onderliggend stuk, resultaten eind 2018 verwacht**
Het onderwerp Inclusie staat op de agenda van de staf Bedrijfsvoering. Er wordt een bijlage meegestuurd, deze bevat onder meer de volgende verwijzing naar het lopende onderzoek[49]

	Vervolg All-Inclusive aanpak **04-10-2018** P&O [initialen ambtenaar]	**Toelichting en perspectief:** *waarom pakken we deze interventie op?*	**Tijdpad**
2	Aan de slag met de resultaten **onderzoek UvT**: verbeterpunten in- en doorstroom van personeel, zodat we gerichter werken aan een meer diverse organisatie.	Uitkomsten worden eind dit jaar verwacht en in de organisatie gepresenteerd. *Perspectief: meer diversiteit, legitimiteit.*	Vanaf 2019 en verder

In de notulen van de vergadering noch in de agenda wordt het onderzoek/document vermeld.[50]

A T **23 november 2018: Strategisch adviseur P&O informeert naar de stand van zaken van het onderzoek, mede in het kader van het meenemen van de rest van de organisatie**
De strategisch adviseur P&O vraagt aan de onderzoeksleider naar de stand van zaken en stelt: *Destijds hebben wij plannen gemaakt voor een presentatie bij P&O, in ons managementteam en wellicht ook voor raadsleden? Is dat iets wat wij nu al kunnen inplannen voor ergens in het voorjaar?*

45 Intranetbericht 'Onderzoek inclusiviteit universiteit Tilburg naar een inclusieve gemeente', 21 september 2018.
46 Mail 'RE: bestand medewerkers' van onderzoeksleider, 11 oktober 2018.
47 Zie vorige voetnoot en mail 'RE: bestand medewerkers' van onderzoeksleider, 15 november 2018.
48 Mailwisseling 'E: Opmerkingen over enquête i.v.m. onderzoek naar diversiteit' van onderzoeksleider, 1 oktober 2018.
49 Informatieverzoek 1, sub 12e, 5b. bijlage stafvergadering bedrijfsvoering P&O 20181105.
50 Besluitenlijst staf bedrijfsvoering P&O 5 november 2018.

Maandagochtend zit ik bij het staf overleg met wethouder Martien Louwers en het zou fijn zijn als ik - op hoofdlijnen - kan vertellen hoe het staat met het onderzoek en wanneer de resultaten ongeveer te verwachten zijn.[51]

B **26 november 2018: Staf inclusie. Onderwerp: vervolg op all-inclusive week. Er wordt een bijlage meegestuurd met verwijzing naar onderzoek UvT**

De bijlage[52] bevat onder meer de volgende verwijzing naar het lopende onderzoek

	Vervolg All-Inclusive aanpak 19-11-2018 P&O DV	**Toelichting en perspectief:** *waarom pakken we deze interventie op?*	**Tijdpad**
2	Aan de slag met de resultaten **onderzoek UvT**: verbeterpunten in- en doorstroom van personeel, zodat we gerichter werken aan een meer diverse organisatie.	Uitkomsten worden eind dit jaar verwacht en in de organisatie gepresenteerd. *Perspectief: meer diversiteit, legitimiteit.*	Vanaf 2019 en verder

In de notulen van de vergadering wordt het onderzoek niet vermeld.[53]

A T **29 november 2018: Vergadering ambtelijk opdrachtgeversteam en onderzoeksleider voor 20 december 2018 belegd**

De onderzoeksleider en de strategisch adviseur P&O hebben een meeting belegd voor 20 december 2018 met onder meer de strategisch adviseur en het hoofd P&O. Daarnaast had de onderzoeksleider het verzoek voor het houden van extra interviews met sollicitanten.[54] Dit laatste is in december 2018 ook uitgevoerd.

2.3. 20 DECEMBER 2018 – 27 AUGUSTUS 2019: BESPREKINGEN EN AFRONDING ONDERZOEKSTRAJECT

Uit deze periode voortkomende vaststellingen

1. Op 20 december 2018 deelt de onderzoeksleider de eerste bevindingen met de begeleidingsgroep van de afdeling P&O en de betrokken O&S medewerker
2. Op 31 januari 2019 vraagt de betrokken O&S medewerker naar de stand van zaken. Op 15 februari 2019 levert de onderzoeksleider een rapport op. Hij is benieuwd naar de reacties en vraagt wanneer hij het kan presenteren
3. De meest betrokken medewerker (van P&O) was van mening dat de resultaten in het eindrapport iets harder werden gepresenteerd dan tijdens een eerdere bespreking
4. Voorafgaand aan de bespreking in het DCT heeft intern (P&O als ambtelijk opdrachtgever) geen afstemming plaatsgevonden om de inhoud van het opgeleverde onderzoeksrapport door te spreken

51 Mail 'Stand van zaken onderzoek' van strategisch adviseur P&O, 23 november 2018.
52 Vervolg all inclusive aanpak 19 november 2018.
53 Besluitenlijst staf Inclusie 26 november 2018.
54 Mail 'RE: interviews met sollicitanten i.v.m. onderzoek Tilburg' van onderzoeksleider, 29 november 2018.

5. Op 14 maart 2019 presenteert in het Directie en Cluster Team (DCT) de onderzoeksleider het rapport. DCT leden zijn kritisch, stellen vragen en leveren kritiek. Het DCT concludeert na afloop mondeling dat een vervolggesprek/traject noodzakelijk is, omdat in deze vorm het rapport onvoldragen is
6. De onderzoeksleider ervaart dat dat er kritische vragen worden gesteld en dat er wordt aangegeven dat er haken en ogen in het onderzoek zitten, maar zonder dat men concreet aan kan geven wat er dan niet goed aan is. De onderzoeksleider stelt dat sprake is van onvoldoende probleembesef
7. Er zijn geen herleidbare besluiten over het rapport genomen noch zijn schriftelijke verzoeken gedaan aan de onderzoeksleider voor wijziging van het rapport. Ook is geen verslaglegging van de vergadering opgetekend
8. Op 17 maart 2019 levert de onderzoeksleider op verzoek van P&O een samenvatting van het rapport. Deze samenvatting is vervolgens nooit geagendeerd geweest in het DCT. De toonzetting van de samenvatting is wat scherper en stelliger dan het onderliggende stuk, dit heeft de onderzoeksleider bewust gedaan
9. In april 2019 stelt het hoofd P&O dat er geen B&W nota gemaakt hoeft te worden
10. In mei 2019 bespreekt een ambtelijke vertegenwoordiging vanuit P&O met de onderzoeksleider hoe om te gaan met de 'framing' van het onderzoek en de naam van de gemeente Arnhem hierbij
11. Op 12 juni 2019 vindt een nieuw gesprek plaats met 1 DCT lid, de onderzoeksleider en vertegenwoordiging vanuit P&O voor een toelichting op de bezwaren van het DCT. De onderzoeksleider wordt gevraagd in hoeverre hij tegemoet kan komen aan de bezwaren van het DCT en aanvullend onderzoek wil doen/nuanceringen/onderbouwingen wil aanbrengen in zijn bewoordingen. De onderzoeksleider beweegt niet en stelt dat dit zijn rapport is. Er is geen verslag van dit gesprek noch zijn er schriftelijke verzoeken gedaan aan de onderzoeksleider voor wijziging van het rapport. Beide partijen ervaren dit gesprek achteraf als een herhaling van zetten, omdat de uitkomst van 14 maart niet verandert
12. Op 20 juni 2019 heeft het hoofd P&O, na ruggespraak en akkoord van de concerndirecteur, ingestemd met de voorgestelde afspraken door de onderzoeksleider. Namelijk: dat het traject is afgerond, er sprake was van een goede samenwerking, dat bij wetenschappelijke publicaties geen verwijzing komt naar de gemeente Arnhem en dat bij vragen over het rapport de onderzoeksleider verwijst naar de gemeente
13. Het hoofd P&O heeft met instemming van de concerndirecteur besloten dat het rapport niet aan de politiek wordt aangeboden en niet verder actief verspreid wordt. De focus lag op de implementatie van de aanbevelingen
14. Het rapport, de discussie en de uiteindelijke afronding van het traject komen niet op de bestuurlijke tafel bij individuele portefeuillehouders of overige collegeleden. De wethouder Inclusie verneemt op 12 augustus 2019 wel mondeling dat er een onderzoek ligt waar de gemeente niet goed uitkomt. Zij neemt vervolgens schriftelijk kennis van de aanbevelingen uit een plan van aanpak inclusie met expliciete verwijzing naar het onderzoek van de UvT. Een soortgelijk samenvattend document wordt meegestuurd ter voorbereiding van de staf Bedrijfsvoering van de wethouder P&O. In dit document is echter geen expliciete verwijzing opgenomen naar het onderzoek
15. De wethouder Inclusie ontvangt eveneens op 12 augustus 2019 per telefoon een bericht dat het eerste onderzoeksrapport extreem kritisch was en dit op verzoek van de gemeentesecretaris herschreven moest worden. De wethouder geeft aan een aantal acties genoteerd te hebben, waaronder het opvragen van het onderzoeksrapport. Zij doet mondeling navraag bij de gemeentesecretaris om het rapport te ontvangen, maar ontvangt dit niet. De gemeentesecretaris heeft geen herinnering aan deze vraag. De wethouder rappelleert niet
16. Na 20 juni 2019 gaat de strategisch adviseur P&O met collega's verder met het uitwerken van een Plan van Aanpak Inclusie waarin ook grotendeels de aanbevelingen uit het rapport van de UvT worden meegenomen. Ook deelt de strategisch adviseur het rapport én de samenvatting vertrouwelijk met directe collega's
17. Het jaarverslag over 2018 bevat een verwijzing naar het onderzoek van de UvT

A T **20 december 2018: Eerste bespreking waarin de resultaten van het onderzoek aan de orde komen**

Bespreking met de eerste bevindingen van de onderzoeksleider met het hoofd P&O, de strategisch adviseur P&O, twee medewerkers P&O en de onderzoeker O&S. Er wordt mondeling verslag gedaan van de bevindingen en vragen beantwoord. Er is geen presentatie of ander document gebruikt tijdens deze bespreking. Er is ook geen verslag van deze bijeenkomst gemaakt. De afdeling P&O was tevreden over de bespreking van bevindingen; er waren geen kritiekpunten of andere onoverkomelijke bezwaren vanuit de aanwezigen op het onderzoek. [55]

A T **31 januari 2019: Navraag naar de stand van zaken afronding onderzoek en voorstel bespreking in het DCT 14 maart 2019**

De strategisch adviseur P&O vraagt aan de onderzoeksleider de laatste stand van zaken: *Ben heel benieuwd hoe het gaat met het uitwerken en afronden van het onderzoek. Een optie is om dit op 14 maart 2019 in de ochtend te agenderen voor ons directie en clustermanagers overleg. In welke vorm en hoeveel tijd wij daarvoor hebben moeten wij nog nader bespreken. Kan je aangeven wanneer wij de resultaten kunnen verwachten om een en ander voor te bereiden?*[56]. Op dezelfde dag reageert de onderzoeksleider dat hij op 14 maart 2019 beschikbaar is.

A **6 februari 2019: Gemeenschappelijk overleg Diversiteit en Inclusie waar het onderzoek van de UvT aan de orde komt**

Tijdens dit ambtelijk overleg wordt een presentatie getoond. Hier komt het onderzoek van de UvT op twee plaatsen terug[57]:

Pagina 10: Interventies diversiteit en inclusie eigen organisatie in 2018: Deelname aan onderzoek van UvT. Verbeterruimte in- en doorstroom

Pagina 13: Interventies 2019: Implementeren resultaten onderzoek Tilburg

A T **15 februari 2019: Oplevering rapport door de onderzoeksleider**

Het rapport wordt door de onderzoeksleider opgeleverd aan de strategisch adviseur P&O: *Heb het rapport klaar! Kun jij het versturen naar de anderen zoals [het hoofd P&O] en [de onderzoeker O&S]? Ben erg benieuwd naar de reacties. Is al bekend wanneer ik het kan presenteren?* De strategisch adviseur P&O deelt het rapport dezelfde dag met hoofd P&O, collega's P&O en de betrokken onderzoeker O&S met: *Hierbij het rapport van [de onderzoeksleider]. Staat in principe geagendeerd voor DCT 14 maart. [De onderzoeksleider] kan dan ook…*[58]

O&S heeft na oplevering van deze versie geen inhoudelijke kanttekeningen meegegeven aan P&O; zij zijn destijds niet om een inhoudelijk oordeel gevraagd. Het rapport stond al gepland voor bespreking in het DCT[59], zie ook hieronder bij '6 maart 2019'.

55 Interviews met onderzoeksleider, hoofd P&O en strategisch adviseur P&O.
56 Mail 'Stand van zaken onderzoek Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 31 januari 2019.
57 20190130 Presentatie Inclusie GO.
58 Mailwisseling 'Fwd: Stand van zaken onderzoek Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 15 februari 2019. Later is op de site van de onderzoeksleider gemeld dat het rapport op 5 februari 2019 gepubliceerd zou zijn. Hier wordt waarschijnlijk op 15 februari 2019 gedoeld.
59 Interviews senior onderzoeker O&S en onderzoeker O&S.

22 februari 2019: Eerste P&O reactie op rapport: heel blij

De strategisch adviseur P&O mailt de onderzoeksleider dat zij heel blij is met het rapport en dat de datum van 14 maart 2019 nog steeds staat. Ook verzoekt zij de onderzoeksleider om een samenvatting, die gestuurd kan worden aan de deelnemers van het DCT. *Want de ervaring is dat niet iedereen het hele rapport zal lezen."* De onderzoeksleider reageert dezelfde dag: *Ben blij dat jij blij bent met het rapport. Dat is altijd goed om te lezen als je een dergelijk rapport hebt geschreven waarin veel werk bij elkaar komt. […] Mij lijkt dat het niet nodig is een aparte samenvatting te schrijven. Kan me voorstellen dat niet iedereen het hele rapport wil doornemen, maar de conclusies (p. 22) en aanbevelingen (pp. 27 en 28) heb ik zo geprobeerd te schrijven dat ze als zodanig leesbaar zijn. Dus, wellicht kun je aangeven aan anderen dat deze pagina's te lezen zijn als een soort samenvatting*.[60]

6 maart 2019: Voorbereiding voor agenda DCT

De strategisch adviseur P&O mailt de secretaris van het DCT de laatste versie en voorstel voor de agenda van het DCT: *Hierbij de laatste versie van het rapport van [de onderzoeksleider]. …Ik stel voor dat je de volgende zinnen in i-babs toevoegt. Als het te lang is, dan mag je dat uiteraard in korten:*

Als onderdeel van ons plan van aanpak Inclusie is in 2018 door [de onderzoeksleider] e.a. van de Tilburg University onderzoek verricht naar diversiteit in de personeelssamenstelling en personeelsstromen van onze gemeente. Het bijgevoegde rapport doet verslag van het onderzoek en presenteert de resultaten ervan plus de erop gebaseerde aanbevelingen.
Het doel van het onderzoek was:
1. Het vaststellen van de verbeterruimte in de instroom en doorstroom van medewerkers met verschillende kenmerken in relatie tot te realiseren werkprocessen bij de gemeente.
2. Het vaststellen van de factoren die die verbeterruime bepalen bij de gemeente.
3. Het formuleren van doelgerichte en concrete aanbevelingen om die verbeterruimte daadwerkelijk te benutten bij de gemeente.

De conclusies van het onderzoek staan op pagina 22. De aanbevelingen op pagina 27 en 28. [De onderzoeksleider] komt tijdens het DCT van 14 maart een toelichting geven.

Daarnaast meldt de strategisch adviseur P&O in hetzelfde bericht over de conclusies: *Een ander punt is dat wij (het clubje dat bij de bespreking eind december heeft gezeten toen [de onderzoeksleider] de resultaten presenteerde) nog geen tijd hebben gemaakt om de resultaten van het onderzoek door te spreken. Ik ga zo meteen kijken of we daar nog ergens een mogelijkheid voor vinden. De conclusies, op papier, zijn in mijn ogen wel iets harder dan in het gesprek van eind december. …*

Het lijkt mij logisch dat wij vanuit P&O ook een advies geven i.r.t. de aanbevelingen. Mijn idee is om alle aanbevelingen, met hier en daar een kanttekening, over te nemen.[61]

Uit mails en uit interviews blijkt niet dat deze interne bespreking met het doorspreken van de resultaten heeft plaatsgevonden.

[60] Mailwisseling 'RE: Stand van zaken onderzoek Arnhem' van onderzoeksleider, 22 februari 2019.
[61] Mail 'FW: Stand van zaken onderzoek Arnhem van strategisch adviseur P&O, 6 maart 2019.

8 maart 2019: Afstemming met de onderzoeksleider over opzet DCT-bijeenkomst 14 maart

De strategisch adviseur P&O mailt de onderzoeksleider ter voorbereiding van de DCT bespreking: *Met mijn collega's [hoofd P&O] en [secretaris van het DCT] heb ik nog vooroverleg gehad over de presentatie van jouw onderzoek in het Directie en Clusterteam. In totaal hebben wij (slechts 1 uur), inclusief discussie. […]*
Een vraag die wij nog hebben is: hoe doen wij het in vergelijking met de andere steden die mee hebben gedaan aan het onderzoek? Wij weten dat onze gemeentesecretaris daar altijd erg in geïnteresseerd is, dus zou fijn zijn als je daar heel kort iets over kunt zeggen.

Iedereen krijgt het rapport toegestuurd en daarbij de tip om vooral de conclusies en de aanbevelingen te lezen. Ik ga er vanuit dat ze dat zeker gaan doen. Wij denken dat het dan ook niet nodig is om het hele onderzoek punt voor punt toe te lichten.

Wij vermoeden dat er wel discussie/vragen gaan over de mate waarin de 'persoonlijkheidskenmerken' een rol spelen bij de werving en selectie en beoordeling. Ook de opmerkingen over Insights kunnen aanleiding zijn discussie. Bij een aantal P&O collega's, die doorgaans bij sollicitatiegesprekken aanwezig zijn, riep dat al grote verbazing op. "Dat doen we toch helemaal niet? In mijn aanwezigheid heb ik dat nooit gemerkt!".

Ons idee is dat wij deze bespreking vooral gebruiken voor de toelichting op het onderzoek en discussie, en dat wij tijdens een vervolgbijeenkomst (onderling) terugkomen op de vraag welke aanbevelingen wij overnemen en wat wij daar vanuit P&O op adviseren. Het lijkt ons niet goed om dat in 1 uur allemaal te willen doen.

14 maart 2019: DCT bespreking rapport UvT

Via iBabs krijgen de DCT leden op voorhand het rapport en de agenda toegestuurd. Het onderzoek van de UvT staat als derde agendapunt: *Als onderdeel van ons plan van aanpak Inclusie is in 2018 door [de onderzoeksleider] van de Tilburg University (universitair hoofddocent diversiteit) onderzoek verricht naar diversiteit in de personeelssamenstelling en personeelsstromen van onze gemeente.*

Het doel van het onderzoek was:
1. Het vaststellen van de verbeterruimte in de instroom en doorstroom van medewerkers met verschillende kenmerken in relatie tot te realiseren werkprocessen bij de gemeente.
2. Het vaststellen van de factoren die die verbeterruime bepalen bij de gemeente.
3. Het formuleren van doelgerichte en concrete aanbevelingen om die verbeterruimte daadwerkelijk te benutten bij de gemeente.

Het bijgevoegde rapport doet verslag van het onderzoek en presenteert de resultaten ervan plus de erop gebaseerde aanbevelingen. De conclusies van het onderzoek staan op pagina 22. De aanbevelingen op pagina 27 en 28.

Bespreking van het rapport vindt in twee delen plaats:
14 maart: toelichting door [de onderzoeksleider], gesprek DCT, [onderzoeksleider] over zijn conclusies en aanbevelingen

(nog te plannen): bespreking advies voor vervolg van de afdeling P&O, waarin de weerslag van het gesprek van 14 maart meegenomen wordt.[62]

In de ochtend mailt de secretaris van het DCT aan het hoofd P&O en de strategisch adviseur P&O reeds het volgende over de reactie van de gemeentesecretaris uit de voorbespreking. *Hij [de gemeentesecretaris] is niet erg te spreken over het rapport, gaat heel erg de cijfers in. Het is een stevig rapport met weinig nuances. [De gemeentesecretaris] vraagt zich af hoe de ambtelijke begeleiding en voorbereiding is geweest*.[63] De gemeentesecretaris heeft vervolgens vanwege een spoed afspraak 25 minuten na aanvang van de presentatie/toelichting door de onderzoeksleider de vergadering verlaten.[64]

Van de bespreking in het DCT is geen verslag gemaakt. Er is geen presentatie of ander document getoond, uitsluitend het rapport van de onderzoeksleider is besproken. Uit gehouden interviews blijken en verschillen in beleving**:**

- DCT leden dachten dat sprake was van bespreking van een conceptrapport waar zij nog input op konden leveren; de onderzoeksleider dacht vooral zijn eindresultaten te presenteren en toe te lichten, waarbij hij intrinsiek bereid was aanpassingen te doen als dat gevraagd werd. Deze coöperatieve houding wordt door geen enkel geïnterviewd DCT lid herkend
- Tijdens de presentatie van de onderzoeksleider zijn er veel vragen over de uitgangspunten, methodologie en conclusies. DCT leden plaatsen kanttekeningen onder meer het uitgangspunt van afspiegeling/representativiteit van het medewerkersbestand, de scope/vraagstelling van het onderzoek, het aantal respondenten en specifieke stellige conclusies uit het rapport. DCT leden voelden dat ze niet serieus genomen werden door de onderzoeksleider in hun intrinsieke behoefte aan toelichting op vragen en betere onderbouwing op onderdelen. De beleving van de geïnterviewde DCT leden is dat alle DCT leden het rapport in deze vorm onvoldragen vonden
- De onderzoeksleider ervaarde dat de DCT-leden een kritische houding innamen, kritische vragen stelden en aangaven dat er haken en ogen aan het onderzoek zitten, maar zonder dat ze dat concreet konden maken. Hij kreeg zelf het beeld dat aanwezige DCT leden zich niet konden/wilden herkennen in de conclusies (onvoldoende probleembesef) en dat zij zich onvoldoende hadden voorbereid
- De sfeer werd als gespannen en door sommigen als vervelend voor de onderzoeksleider ervaren, die verschillende vragen kreeg van de groep DCT leden en ook in de rede werd gevallen. Daarbij leek de onderzoeksleider niet open te staan voor discussie en gaf aan dat inhoudelijke argumenten ‘gezocht’ zijn, omdat conclusies te pijnlijk waren
- Hoofd P&O had het beeld dat de DCT-leden zich niet wilden herkennen in de conclusies en dat zij zich onvoldoende voorbereid hadden
- Er consensus binnen DCT-leden was dat dit gesprek/traject een vervolg moest krijgen en dat het rapport niet in de huidige vorm werd omarmd door het DCT
- Er zijn vervolgens geen schriftelijke verzoeken voor aanpassing of wijziging van het rapport gedaan aan de onderzoeksleider

Op de besluitenlijst van 14 maart 2019 is geen duidelijk besluit terug te vinden ten aanzien van dit agendapunt. Er staat een herhaling van het agendapunt op de besluitenlijst. [65]

62 Agenda DCT 14 maart 2019.
63 Mail ‘i.v.m. dadelijk’ van secretaris DCT, 14 maart 2019.
64 Interview gemeentesecretaris.
65 Concept Besluitenlijst DCT 14 maart 2019. Een definitieve besluitenlijst door het DCT is niet aangetroffen; het ontbreken van een definitieve besluitenlijst is geen uitzondering en was ook voor andere dossiers gevonden.

A De strategisch adviseur P&O (eveneens als gast aanwezig in DCT) meldt wel aan een betrokken collega P&O medewerker: *Bespreking in DCT …is achter de rug. Discussie spitste zich toe op de vraag of en zo ja hoe je kan/mag selecteren op gedragskenmerken en/of persoonlijkheidskenmerken (zonder dat Insights werd genoemd). Mijn indruk is dat het 'probleem' vooral wordt ontkend en dat de cijfers die [de onderzoeksleider] aanreikt niet goed passen in hun straatje.*[66]

A T **17 maart 2019: Oplevering van een samenvatting door de onderzoeksleider**

De onderzoeksleider mailt de strategisch adviseur P&O een samenvatting en een nieuwe versie van het eindrapport, naar eigen zeggen ontdaan van foutjes. *Heb naar aanleiding van ons nagesprek afgelopen donderdag nog een samenvatting van twee pagina's geschreven: zie bijlage. Stuur je ook het eindrapport, ontdaan van foutjes, op. Zoals voorzitter [de concerndirecteur] al aangaf, moeten we ervan uitgaan dat de aanwezigen tijdens de meeting het rapport niet gelezen hadden. Ze werden dus voor de eerste keer geconfronteerd met de bevindingen. Dus is het voorstelbaar dat de eerste reactie nogal afwijzend was en dat ze niet meteen overtuigd waren. Misschien kun je de samenvatting onder hun aandacht brengen via de voorzitter of anderszins zodat de conclusies de kans krijgen om te landen, zo gezegd. Neem aan dat ze inzien dat de aard van de conclusies zodanig is dat ze die niet naast zich neer kunnen leggen. Dan moet er wel een probleembesef gaan ontstaan. Dat is het begin van alles. Stuur je de beide teksten in ieder geval ook door naar [het hoofd P&O]? Mocht je mij nog ergens kunnen inzetten, dan verneem ik dat graag."*

De onderzoeksleider heeft de bevindingen in de samenvatting wat scherper en stelliger geformuleerd zonder het willen aantasten van de inhoud van resultaten teneinde de urgentie en het probleembesef bij de gemeente te vergroten.[67]

De strategisch adviseur P&O reageert op dezelfde dag: *Hartelijk dank voor de samenvatting en de definitieve versie van het rapport. Ik stuur door naar [het hoofd P&O] en de anderen. Ik heb de samenvatting gelezen; duidelijk verhaal, denk dat dat gaat helpen voor de discussie. Ik neem nog contact met je op over het vervolgtraject e.d.*[68]

B R **18 maart en later in mei 2019: Bespreking jaarstukken in de staf Bedrijfsvoering en later publicatie van de jaarstukken: onderzoeksconclusies- en verbeterpunten UvT worden in 2019 uitgewerkt**

In de jaarstukken van de gemeente Arnhem over 2018 is een verwijzing bij de passage Financiën en bedrijfsvoering naar het onderzoek van de UvT opgenomen. De stukken stonden op 18 maart op de agenda van de Staf Bedrijfsvoering en de jaarstukken zijn in mei 2019 gepubliceerd: "*De gemeente heeft daarnaast meegewerkt aan een onderzoek van de UvT. De conclusies en verbeterpunten die voortvloeien uit dit onderzoek worden in 2019 uitgewerkt."*[69]

66 Mail Onderzoek Tilburg van strategisch adviseur P&O, 14 maart 2019.
67 Interview onderzoeksleider.
68 Mailwisseling 'Re: bijeenkomst 14 maart Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 17 maart 2019.
69 Jaarverslag over 2018 gemeente Arnhem. Onderliggende stukken Staf Bedrijfsvoering 18 maart 2019.

A **19 maart 2019: strategisch adviseur P&O stuurt rapport en samenvatting naar de secretaris van het DCT**

Op 19 maart 2019 stuurt de strategisch adviseur P&O de laatste versie van het rapport en de samenvatting door naar het hoofd P&O, de secretaris van het DCT en een collega adviseur P&O: *Zie de samenvatting en de mail [van de onderzoeksleider van 17 maart 2019].*[70]

De samenvatting is niet formeel geagendeerd in het DCT en tot september 2020 ook niet met (enkele) DCT leden gedeeld.

A **19 maart 2019: Rapport en samenvatting wordt gedeeld met de Programmamanager Inclusie**

Strategisch adviseur P&O mailt onder andere: *Mijn excuses voor het feit dat ik je dit niet eerder heb toegestuurd. Je bent natuurlijk in het begin nauw betrokken geweest bij dit onderzoek en de opzet hiervan en daarna hebben wij het er feitelijk niet meer over gehad. Verzoek is om het rapport vertrouwelijk te behandelen, want in het DCT (afgelopen donderdag) is er nog al wat discussie over ontstaan. [De gemeentesecretaris] is ook niet erg blij met het rapport. Volgens ons hoeft het niet naar het college en is het vooral aan ons om aan te geven wat wij met de aanbevelingen gaan doen. Natuurlijk is dit onderzoek een onderdeel van onze hele aanpak Inclusie, dus geen los staand 'ding'.*[71]

Later in maart 2020 stuurt de strategisch adviseur P&O het rapport en de samenvatting door naar een collega met bijgevoegde eigen mening van de gebeurtenissen in 2019: *Ik stuur het je 'vertrouwelijk' door, dat wil zeg[g]en dat je het document niet mag delen met andere collega's of externe partners. In mijn ogen komt het in het kort komt het hier op neer: ons directieteam was vorig jaar onaangenaam verrast door dit onderzoek en deelde de conclusies niet. Er is toen 'op de man' ([onderzoeksleider]) gespeeld en op de vraag of zijn onderzoeksmethode wel klopte.*
Wat toen nog erg speelde was de discussie of wij nu wel/niet een afspiegeling van de samenleving wilde of zouden moeten zijn. Natuurlijk was 'de afspiegeling van' altijd 'in verhouding' bedoeld, maar een aantal mensen legde dat nog al zwart wit uit, dus alsof wij van alle niveaus en alle leeftijden en alle afkomsten precies een afspiegeling zouden moeten zijn. Dus ook zoveel zwervers, daklozen, analfabeten etc. Uitspraken als, 'dan zou ik mijn werk met mijn cluster niet kunnen doen' typeerde deze interpretatie.
Een ander discussiepunt was/is het feit dat wij veel waarde hechten aan soft skills en wel/niet in het team passen e.d. [de onderzoeksleider] concludeerde dat wij daar in door waren geschoten en meer op kwaliteiten en kennis van mensen zouden moeten letten.
In mijn ogen waren de aanbevelingen van [de onderzoeksleider] prima, alleen de toonzetting en de framing van het onderzoek waren niet zo diplomatiek geformuleerd.[72]

A **Vanaf april 2019: Rapport en samenvatting worden vertrouwelijk gedeeld met andere collega's**

De strategisch adviseur P&O deelt het rapport en de samenvatting met andere collega's met verzoek dit vertrouwelijk te behandelen. In april 2019 stelt deze: *Hierbij het onderzoeksrapport van de UvT over diversiteit en in- en doorstroom. ... het dringende verzoek [is] om dit vertrouwelijk te behandelen. Het moet nog een keer in het DCT besproken worden en het is nog niet duidelijk wat wij met de*

70 Mail 'FW: bijeenkomst 14 maart Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 19 maart 2019.
71 Mail 'FW: bijeenkomst 14 maart Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 19 maart 2019.
72 Mail '2019-03-01 Eindrapport Arnhem Universiteit Tilburg.docx' van strategisch adviseur P&O, 16 maart 2020.

aanbevelingen gaan doen. De samenvatting (door [de onderzoeksleider] geschreven) is 'hard' geformuleerd. Kun je van alles van vinden.[73]

11 april 2019: Vragen rond publicatie, uitstel vervolgbespreking in DCT en uitwerking plan van aanpak Inclusie

De strategisch adviseur P&O meldt de onderzoeksleider dat de vervolgbespreking is uitgesteld en gewerkt wordt aan een plan van aanpak Inclusie: *N.a.v. een intern (P&O) bespreking over het vervolg van het onderzoek ontstond de vraag wat er verder met de uitkomsten van ons onderzoek en die van de andere gemeenten gebeurt. Wordt daar nog een publicatie van gemaakt? Zo mogelijk met, niet per gemeente herkenbare cijfers?*

Achtergrond van deze vraag is dat een aantal mensen denken dat dat gaat gebeuren zonder dat wij dat weten. Ben ook benieuwd hoe de onderzoeken bij de andere gemeenten zijn gevallen.

Ondertussen is de vervolgbespreking in het Directie en Cluster Team uitgesteld. Ik ben nu een plan van aanpak Inclusie aan het afronden waarbij wij aangeven wat wij met de aanbevelingen gaan doen.

De meeste aanbevelingen nemen wij over (als het aan mij ligt). De nadruk ligt vooral op het herzien en verbeteren van de manier van het voeren van selectiegesprekken (met alle aandachtspunten die uit het onderzoek voortkomen). Dus ook het punt van selecteren/controleren op de meer persoonlijkheidskenmerken. Daar ligt nog wel een verschil van inzicht over de mate waarin je deze punten wel wilt weten (of iemand in het team past etc.) en zo ja, hoe je dat dat op een professionele manier kunt doen. Daarnaast op het verbeteren van de arbeidsmarktcommunicatie. Daar zijn wij al druk mee bezig, dus de aanbevelingen sluiten daar goed op aan. Over de aanbevelingen m.b.t. de doorstroom (voortgangs/beoordelingsgesprekken) zijn de meningen wat verdeeld: wij hebben ook die werkwijze al 'op de schop' en zijn bezig met de implementatie van een nieuwe gesprekscyclus en wijze waarop medewerkers het (goede) gesprek met de leidinggevende en anders om aan gaan. De tendens is juist om minder in procedures te vatten en tegelijkertijd wel transparant te zijn.

Ik hou je op de hoogte van de voortgang …[74]

11 april 2019: Reactie van de onderzoeksleider op vragen rond publicatie

De onderzoeksleider reageert per mail als volgt: *Goed om te lezen dat in ieder geval sommige punten uit het rapport worden overgenomen en toegepast. Ik ga zeker publiceren met de resultaten in wetenschappelijke tijdschriften. Ga o.a. een artikel schrijven met een vergelijking tussen Arnhem en [andere grote gemeente] waarin ik de verschillen in aanpak van werving en selectie en van beoordeling en bevordering relateer aan verschillen in uitkomsten wat betreft discriminatie naar afkomst. … De aanbevelingen die ik aan Arnhem heb gedaan, zijn grotendeels praktijk in [andere grote gemeente]. Wil wel benadrukken dat ik in publicaties nooit de namen van gemeentes zal noemen noch enige indicatie zal geven van welke de gemeentes zijn.*

Aan de andere kant vroeg ik me af wanneer het rapport naar buiten kan worden gebracht. Mij lijkt dat er een moment komt waarop het rapport publiek gaat worden. Misschien dat we overleg kunnen voeren

[73] Mail 'Rapport [onderzoeksleider] UvT' van strategisch adviseur P&O, 15 april 2019.
[74] Mail 'onderzoek Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 11 april 2019.

hoe we dat het beste kunnen doen? Als ik verder nog een rol kan spelen, bijvoorbeeld bij de vervolgbespreking van het Directie en Cluster Team, laat even weten.[75]

A **12 april 2019: Doorsturen plan van aanpak en voorstel voor B&W nota**

De strategisch adviseur P&O stuurt de reactie en het interne plan van aanpak door aan het hoofd P&O: *Hierbij de reactie van [de onderzoeksleider] n.a.v. mijn vragen over de publicatie n.a.v. de onderzoeken. Hierbij ook een concept versie van ons plan van aanpak. [Collega P&O medewerker] en ik hebben er vanochtend al over gesproken. Wij gaan de verschillende onderdelen nog proberen in te korten. Dus bijvoorbeeld bij de argumenten of de beoogde effecten kijken of een paar punten samenvallen, of nog iets korter en krachtiger geformuleerd kunnen worden. Dit moet je dit dus zien als de basistekst; deze is opgesteld a.d.h.v. de 'kopjes' van een B&W nota. Mijn idee is dat dit ook een B&W nota (met bijlagen) moet worden.*[76]

A **17 april 2019: Hoofd P&O: geen voorstander van B&W nota van het rapport**

Het hoofd P&O reageert per mail geen voorstander er een B&W nota te maken: … *ik ben overigens geen voorstander om hier een B&W-nota van te maken, ik zie ook niet in waarom dat per se zou moeten, alleen omdat we het Charter ondertekend hebben. Heel belangrijk is mijns inziens hoe we richting UvT c.q. DCT gaan opereren. In de huidige vorm gaat het DCT dwarsliggen als het gaat om publicatie, maar aanpassing zal UvT weinig voor voelen. En hij wil wel publiceren. Dat wordt een dilemma.*[77]

Voor het schrijven van een B&W nota stelt het hoofd P&O een akkoord nodig te hebben van het DCT. Dat was er niet en hoofd P&O voorzag dat het heel ingewikkeld zou zijn dat te krijgen.[78]

A T **24 april 2019: Update over interne discussie en vervolgstappen naar de onderzoeksleider**

De strategisch adviseur P&O mailt de onderzoeksleider voor het maken van een afspraak: *Na de bespreking op 14 maart is intern enige discussie gevoerd over de vervolgstappen. Door andere prioriteiten is er helaas weer wat tijd over heen gegaan voordat we de volgende stappen gaan nemen. Voordat wij dat doen wil [het hoofd P&O] graag nog een keer met jou en mij, praten over de 'framing' van het onderzoek. De tekst van jouw samenvatting roept vragen op en ook het feit dat er over het onderzoek gepubliceerd gaat worden. Het gaat dan over politieke gevoeligheid en het effect dat bekendmaking van dit onderzoek kan hebben op de binnen en buiten wereld. Hoe dan ook, het lijkt mij goed om hier over van gedachten te wisselen.*[79]

Het hoofd P&O vreesde voor schade in de zin dat bijvoorbeeld de doelgroep die je wilt binnenhalen niet meer solliciteert als de gemeente te boek staat als een discriminerende organisatie.[80]

A **25 april 2019: Mail van hoofd P&O naar concerndirecteur met zorgen rond het onderzoek**

Het hoofd P&O mailt de concerndirecteur met zorgen rond publicatie van het onderzoek en de samenvatting: *Het rapport van [de onderzoeksleider] over diversiteit is een paar weken geleden in het*

75 Mail 'RE: onderzoek Arnhem' van onderzoeksleider, 11 april 2019.
76 Mail 'Inclusie en onderzoek' van strategisch adviseur P&O, 12 april 2019.
77 Mail 'RE: Inclusie en onderzoek' van hoofd P&O 17 april 2019.
78 Interview hoofd P&O.
79 Mail 'Vervolg afspraak rapportage Arnhem' van strategisch adviseur P&O, 24 april 2019.
80 Interview hoofd P&O.

DCT geweest. Over een vervolg hebben we het niet meer gehad. Ik maak me wat zorgen over [de onderzoeksleider] die dit rapport wil publiceren. Daarover plan ik nu een afspraak met hem om nog eens goed naar de teksten te kijken omdat ik vind dat verwijzingen naar discriminatie door de gemeente Arnhem echt niet kunnen en ons heel veel schade kunnen berokkenen. Vraag aan jou: wat zou een vervolgkoers moeten zijn richting DCT? Handig om hier even over door te praten.[81]

A **1 - 9 mei 2019: Mail met juridische vraag naar juridisch concerncontroller over rapport**

De strategisch adviseur P&O stelt een aantal juridische vragen per mail aan de juridisch concerncontroller over publicatie van het rapport en het wel/niet kunnen tegenhouden hiervan: *Een tijd terug zijn wij met de UvT in zee gegaan voor een onderzoek naar Diversiteit en Inclusie. Het onderzoek bestond op hoofdlijnen uit een aantal interviews met sleutelfiguren (collega's, o.a. van sollicitatiecommissies), sollicitanten en een vragenlijst die breed in de organisatie is uitgezet en waar een goede respons op is gekomen. Het onderzoek zou concrete aanbevelingen opleveren voor het verbeteren van de in- en doorstroom. Die aanbevelingen zijn inderdaad geformuleerd en zijn op zich prima.*

Na enige vertraging is er een onderzoeksrapport verschenen en zijn de uitkomsten in het DCT van 14 maart door [de onderzoeksleider] gepresenteerd. Dat is daar niet lekker gevallen. ([de gemeentesecretaris] was daar trouwens niet bij.)

Ondertussen is op de achtergrond enige discussie gevoerd over het onderzoek en worden de uitkomsten door sommige in twijfel getrokken. Het 'schuurt' vooral op het punt van de uitkomsten/conclusies (Arnhem doet een en ander niet goed) en niet zo zeer op de aanbevelingen.

Ter info voor jou heb ik de (later gemaakte) samenvatting bijgevoegd (deze is niet verder verstuurd, dus s.v.p. vertrouwelijk mee omgaan, evenals met het rapport, dat is ook een iets verbeterde versie van het exemplaar dat de DCT leden hebben ontvangen, maar dat zit in details).
…
Bijkomend punt is dat de universiteit (uiteraard) wil publiceren over het onderzoek. In de afspraken die wij met de universiteit hebben gemaakt … staat daar een en ander over.
…
Klopt het dat:
- dat de universiteit mag publiceren, zolang ze de naam van de gemeente Arnhem niet noemt?
- m.a.w. dat wij niet kunnen tegenhouden dat zij publiceren?
- en dat wij wel kunnen eisen dat ze pas na 6 maanden publiceren, nog steeds zonder vermelding van onze naam?[82]

De juridisch concerncontroller heeft een collega jurist laten kijken naar de vragen. Deze antwoordt op 9 mei aan de strategisch adviseur P&O: *Uit het contract blijkt dat is afgesproken dat:*

- *UvT mag publiceren. Als hierover geen overeenstemming met de opdrachtgever wordt bereikt, dan mag UvT 6 maanden na afloop van het contract in elk geval publiceren. Indien Arnhem dit wenst, kan worden afgezien van het noemen van de naam van de gemeente.*
- *De eigendomsrechten van het eindrapport liggen bij [de UvT].*

81 Mail ‘interimmer en rapport [onderzoeksleider]’ van hoofd P&O, 25 april 2019.
82 Mail ‘FW: E-mailen - 2018-02-26 Onderzoek Tilburg.pdf’ van strategisch adviseur P&O, 1 mei 2019.

- *De KNAW verklaring van wetenschappelijke onafhankelijkheid wordt omarmd. Hierin staat onder meer dat onderzoeksresultaten worden gepubliceerd ongeacht of ze gunstig of ongunstig zijn voor de opdrachtgever, dat de wetenschapper de vrijheid heeft de bevindingen te publiceren, en dat de wijze van publiceren in een contract wordt vastgelegd, waarbij in elk geval vast staat dat de onderzoeksleider het laatste woord heeft over inhoud, vorm en plaats van de publicatie.*

Resumerend lijkt het mij haalbaar om naamsvermelding te voorkomen, maar niet de publicatie op zichzelf.[83]

A T **15 mei 2019: gesprek tussen onderzoeksleider, hoofd P&O en strategisch P&O-adviseur**

Op 15 mei 2019 vindt een gesprek plaats tussen de onderzoeksleider, het hoofd P&O en de strategisch adviseur P&O naar aanleiding van de mail van 24 april over de framing en publicaties met verwijzing naar Arnhem.[84] Er is geen verslag van dit gesprek.

A **15 mei 2019: Inplannen vervolgafspraak DCT met twee clustermanagers**

Op 15 mei mailt de strategisch adviseur P&O de managementondersteuning voor het inplannen van een vervolggesprek met de onderzoeksleider en twee clustermanagers. Dit was op voorstel van de concerndirecteur:
Onderwerp: vervolgbespreking onderzoeksrapport "Naar een diverse organisatie van de gemeente Arnhem, verbeterruimte in gelijke kansen en inclusie van diverse medewerkers". (UvT).

Aanleiding: bespreking van het onderzoek in DCT op 14 maart. Deze bespreking behoeft een vervolg en het voorstel van [de Concerndirecteur], is om dit samen met 2 clustermanagers voort te zetten.

Vraag aan clustermanagers is: welke vragen heb je over of n.a.v. het rapport? Welke 'plussen en minnen' zie je in het rapport? Heb je bezwaren? Zo ja, welke?

Uitnodigen: 2 clustermanagers [Werk en Inkomen] en [Wijken en Dienstverlening] en liefst ook [programmamanager Inclusie]. En natuurlijk [onderzoeksleider], [hoofd P&O] en [strategisch beleidsadviseur P&O].[85]

A T **12 juni 2019: Vervolggesprek tussen de onderzoeksleider, 1 lid DCT, hoofd P&O en strategisch adviseur P&O**

Op 12 juni 2019 vindt het vervolggesprek tussen de onderzoeksleider, het hoofd P&O, de strategisch adviseur P&O en uiteindelijk 1 lid van het DCT (clustermanager Werk en Inkomen). De andere uitgenodigde clustermanager was op het laatste moment verhinderd. Van deze bijeenkomst is geen verslag of besluitenlijst gemaakt.

Uit gehouden interviews en mailwisselingen blijkt er een verschil in beleving te zijn:

- Het DCT lid vond dat de sfeer beter was dan in het gesprek met het voltallige DCT van 14 maart 2019. Het DCT lid gaf opnieuw een toelichting op de inhoudelijke kanttekeningen en bezwaren (met name representativiteit, de wijze waarop de organisatie wordt afgespiegeld aan

83 Mail: 'RE: E-mailen - 2018-02-26 Onderzoek Tilburg.pdf van jurist Arnhem, 9 mei 2019.
84 Mail: 'RE: Vervolg afspraak rapportage Arnhem' van onderzoeksleider, 25 april 2019.
85 Mail 'afspraak met clustermanagers en [onderzoeksleider]' van strategisch adviseur P&O, 15 mei 2019.

de bevolking van de stad en de zachte onderbouwing voor indirecte discriminatie). Volgens het DCT-lid was de onderzoeksleider niet bereid tot inhoudelijke reflectie en discussie. Het DCT lid concludeerde dat er geen bereidheid van de onderzoeksleider was om op basis van het gesprek het rapport en de conclusies en aanbevelingen aan te passen

- De onderzoeksleider ervaarde het gesprek als herhaling dat het DCT niet bereid was het rapport te omarmen; er is geen kritiek of bezwaar op het onderzoek of het rapport geuit op deze bijeenkomst. Het DCT-lid maakte duidelijk dat ze de conclusies niet wilden omarmen. Van enig verzoek om aanpassingen van de bewoordingen van het rapport of van aanvullend onderzoek was geen sprake.
- De medewerkers van P&O vonden dit gesprek eveneens een herhaling van zetten. Voor hen was het belangrijkste dat de aanbevelingen werden geïmplementeerd. Het hoofd P&O had de indruk dat het DCT-lid zich niet voorbereid had.
- Daarnaast zou het hoofd P&O aangegeven hebben dat als er geen aanpassingen worden gedaan, de naam van Arnhem niet in publicaties genoemd mag worden. De onderzoeksleider had naar eigen zeggen al in het eerdere gesprek in mei aangegeven af te zien van vermelding van de naam Arnhem, omdat dat niet nodig was.

Het DCT lid zou in het DCT van 13 juni 2019 in de rondvraag melding gemaakt hebben van het gesprek van 12 juni en dat deze er niet uitkwam met de onderzoeksleider. Er is geen verwijzing hiervan opgenomen in de besluitenlijst noch actieve herinnering bij de concerndirecteur of gemeentesecretaris van de terugkoppeling.[86] In de besluitenlijst en agenda staat het desbetreffende lid voorts als afwezig.

A T **12 juni 2019: Concept plan van aanpak Inclusie: verzoek vanuit P&O om input van onderzoeksleider op plan van aanpak**

De strategisch adviseur P&O mailt een plan van aanpak dat de adviseur wil voorleggen aan het DCT. Deze vraagt de onderzoeksleider om input.[87] In het plan van aanpak staat per aanbeveling hoe de gemeente Arnhem hierop kan inspelen en meenemen in haar beleid.

A T **13 juni 2019: Reactie onderzoeksleider: geen input op plan van aanpak en voorstel voor afspraken voor afronding**

De onderzoeksleider reageert de volgende dag per mail aan de strategisch adviseur P&O en het hoofd P&O: *Je bent meteen voortvarend aan de slag gegaan, zie ik. Moet zeggen dat je poging tot een plan van aanplak heel verdienstelijk is. Zie ook belangrijke onderdelen van ons rapport erin terug. Ik ga er echter verder geen input aan leveren, zoals we gisteren bedacht hadden.*

…

We hebben nu twee gesprekken met het DCT achter de rug en in beide gevallen mis ik een probleembesef. Dat uit zich in het afwezig zijn van mensen die erbij zouden moeten zijn. Dat uit zich in het aangeven dat er haken en ogen in het onderzoek zitten zonder dan concreet aan te kunnen geven wat er dan niet goed aan is. Dat uit zich in het zoeken naar bestuurlijke uitvluchten om de aandacht van het probleem af te leiden. Voorbeeld, gisteren werd terecht de vraag opgeroepen wat het referentiekader is voor de bevindingen: de stedelijke bevolking of de regionale arbeidsmarkt of andere gemeentes. Opmerkelijk is dat het belangrijkste referentiekader niet is genoemd en dat is de wet. De bevindingen laten zien dat er dingen gebeuren die het daglicht van artikel één van onze grondwet en concreet de algemene wet gelijke behandeling niet kunnen verdragen. Ik begrijp niet dat de leiding van

[86] Interviews clustermanager Werk & inkomen, concerndirecteur en gemeentesecretaris.
[87] Mail: 2019-06-12 Verschillen maken ons beter plan van aanpak inclusie [...].docx van strategisch adviseur P&O, 12 juni 2019.

een overheidsorganisatie dan besluit om de andere kant op te kijken. Het is kennelijk niet de bedoeling dat er een probleembesef gaat ontstaan in de organisatie. Dus is er geen basis voor bewustwording.

Nogmaals, ik zie zeer waardevolle punten in je planvoorstel, maar bij gebrek aan probleembesef is de kans op succes gering

…

Ik stel nu het volgende voor:

1. *Het eindrapport blijft het eindrapport en daarmee is mijn bijdrage geleverd.*
2. *Je tekst gaat over de implementatie van de aanbevelingen onder verantwoordelijkheid van de gemeente.*
3. *Als derden mij benaderen voor het rapport zal ik ze doorverwijzen naar jullie.*
4. *Als jullie benaderd worden door derden met vragen over onze samenwerking is de boodschap dat de samenwerking goed en in goede sfeer is verlopen en tot de afgesproken resultaten heeft geleid. De vraagstelling is beantwoord en de input voor beleid is geleverd.*
5. *Ik ga met de data publiceren, maar zal ervan afzien om de naam van de gemeente te noemen.*

Is dit akkoord wat jullie betreft?[88]

A **14 juni 2019: Hoofd P&O wil eerst ruggespraak houden**

Het hoofd P&O reageert: *… je voorstel klinkt logisch, maar ik wil toch nog even ruggespraak houden*[89]

A **14 juni 2019: Hoofd P&O ziet discussie met DCT en onderzoeksleider niet meer zitten**[90]

Ik proef hier toch enige ontevredenheid bij de onderzoeksleider en dat snap ik ook wel. Lijkt me eigenlijk wel handig om niet de discussie over het rapport te blijven voeren, want daar komen we met het DCT/[naam onderzoeksleider] niet uit. Ik wil daarom de volgende e-mail aan de concerndirecteur sturen, ben jij het hiermee eens.

De strategisch adviseur P&O geeft vervolgens aan het hier mee eens te zijn, want "*want verdere discussie over het rapport is niet zinvol.*" Vervolgens wordt onderstaande mail verstuurd.

A **17 juni 2019: Mail hoofd P&O naar Concerndirecteur met voorstel voor afspraken van onderzoeksleider**

Het hoofd P&O houdt ruggespraak met de concerndirecteur. Het hoofd P&O legt het voorstel van de onderzoeksleider voor. Tevens stelt het hoofd P&O voor om het rapport niet de politiek aan te bieden: *Woensdag hebben we met een delegatie van het DCT (uiteindelijk alleen Clustermanager Werk en Inkomen want Clustermanager Wijken en Dienstverlening was op het laatste moment verhinderd) gesproken met [de onderzoeksleider] van de UvT. Conclusie van het gesprek op dat moment, was dat het niet opportuun was om het rapport nog een keer in het DCT te brengen omdat de verwachting is dat dit opnieuw nodeloze discussie gaat opleveren zonder resultaat. In plaats daarvan is afgesproken dat [de strategisch adviseur P&O] het plan van aanpak diversiteit dat [de adviseur] al in concept heeft,*

88 Mail 'RE: 2019-06-12 Verschillen maken ons beter plan van aanpak inclusie [...].docx' van onderzoeksleider, 13 juni 2019.
89 Mail 'RE: 2019-06-12 Verschillen maken ons beter plan van aanpak inclusie [...].docx' van hoofd P&O, 14 juni 2019.
90 Mail van hoofd P&O, 14 juni 2019.

aanvult met aanbevelingen uit het rapport, voor zover we die willen overnemen. En dat [de onderzoeksleider] daar nog verdere input op gaat aanleveren.

Een dag later mailt [de onderzoeksleider] echter dat hij afziet van het aanleveren van nieuwe input. Het is sowieso uitzonderlijk dat hij nog adviezen geeft nadat een rapport afgerond is, maar hij vindt ook dat er te weinig probleembesef is bij de gemeente rond dit thema. Hij denkt dat daarmee zijn verder inzet tot te weinig resultaat gaat leiden, dus hij ziet daar vanaf.

Hij stelt verder voor om het eindrapport te laten voor wat het is, de samenwerking te beëindigen in goede verstandhouding en de implementatie van de aanbevelingen te laten vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Verder zal hij derden die naar het rapport vragen verwijzen naar de gemeente en als wij benaderd worden door derden melden wij dat de samenwerking goed was, de vraagstelling is beantwoord en de input voor implementatie is geleverd. Tot slot gaat hij publiceren, maar gaat de naam van de gemeente niet noemen. Wordt dus een anonieme publicatie. Ik denk dat het zo goed is, we komen terug naar het DCT met aanbevelingen die deels gebaseerd zijn op het rapport, deels al in het plan van aanpak van [de strategisch adviseur P&O] zaten. Het rapport wordt niet aan de politiek aangeboden en wordt verder ook niet actief verspreid.

Hoor graag of jij het er ook mee eens bent, dan ga ik bovenstaande afspraken maken met [de onderzoeksleider].[91]

A **18 juni 2019: Akkoord concerndirecteur aan hoofd P&O op afspraken zoals voorgesteld door hoofd P&O**

De concerndirecteur reageert: *Dat lijkt mij het beste, zo lang maar niet herleidbaar is dat het Arnhem betreft.*[92]

A T **20 juni 2019: Bevestiging afspraken aan de onderzoeksleider door hoofd P&O**

Het hoofd P&O meldt aan de onderzoeksleider: *Zoals afgesproken kom ik even terug op je mail. Je voorstel is wat ons betreft akkoord en als het om publicatie is het inderdaad goed om de afspraak te maken dat de naam Arnhem niet genoemd wordt en dat het rapport ook niet herleidbaar is naar Arnhem.*
…
Verder wil ik je bedanken voor je de samenwerking in de afgelopen anderhalf jaar. Het heeft een rapport opgeleverd waar waardevolle aanbevelingen in staan, waarvan nog niet helemaal duidelijk gaat zijn wat we wel en wat we niet gaan overnemen. Maar zoals je zegt, dat is aan de gemeente. Ik denk dat de hele discussie wellicht (maar misschien in is het wishful thinking) iets bijgedragen heeft aan het probleembesef. Maar dat er nog veel moet gebeuren staat als een paal boven water. Werk aan de winkel dus. Tot zover, nogmaals dank.[93]

91 Mail: Onderzoek diversiteit van hoofd P&O, 17 juni 2019.
92 Mail RE: Onderzoek diversiteit van hoofd P&O, 18 juni 2019. Deze mail met bevestiging van de afspraken door de concerndirecteur bleek tijdens ons onderzoek pas begin december (na het interpellatiedebat van 25 november 2020) weer bij het doorzoeken van de mails voor relevante informatie terug in herinnering te zijn van de concerndirecteur. Hij heeft deze mail met bevestiging daarna ook met de gemeentesecretaris en wethouder Van Dellen gedeeld.
93 Mail 'RE: 2019-06-12 Verschillen maken ons beter plan van aanpak inclusie DV.docx' van hoofd P&O, 20 juni 2019.

Vanaf 20 juni 2019 tot 12 oktober 2020 heeft de onderzoeksleider geen verder contact met de gemeente Arnhem. De onderzoeksleider was niet op de hoogte dat het rapport niet met het college of de raad is gedeeld.

A **2 en 9 juli 2019: Melding van andere gemeente dat het traject bij hen zeer moeizaam verloopt**

Een hoofd P&O van een andere 100.000+ gemeente, die ook een onderzoek door de UvT liet uitvoeren, vraagt naar de ervaringen van de gemeente Arnhem met de onderzoeksleider en het onderzoek. Deze gemeente heeft op dat moment grote verschillen van inzicht met de onderzoeksleider zo blijkt uit de volgende geparafraseerde mail: *…Een medewerker van Onderzoek en Statistiek heeft een aantal* vragen *over de methodologie en de over de causale verbanden die het onderzoek legt, gesteld. Deze kreeg hierop een zeer afwijzende mail. …Onze medewerker vond het onderzoek methodologisch niet sterk en deze vond ook dat de causale verbanden die gelegd worden, niet als zodanig konden worden beschouwd. Wij spraken vervolgens de professor (wij hadden nog geen mondelingen toelichting gekregen). Onze medewerker O+S was bij dit overleg, waarbij zij opnieuw kort een aantal zaken aanstipte. Dit leidde tot grote agitatie bij de professor die in het gesprek stelde dat onze medewerker er duidelijk geen enkel verstand van had (letterlijk). Verder nog een redelijk gesprek gevoerd. Na afloop van het gesprek heeft de professor in een e-mail de grenzen van het betamelijke overschreden. Heel eigenaardig. […]*

Het hoofd P&O van de gemeente Arnhem reageert op 9 juli 2020: *Ik moet zeggen dat hier in Arnhem ook het een en ander is voorgevallen en we inmiddels met [de onderzoeksleider] afspraken hebben gemaakt om samen niet verder mee te gaan. Dat is niet per se vanwege [de onderzoeksleider], we hebben goed samengewerkt. Maar wel omdat het hoger management (directie en clustermanagers) zich slecht konden vinden in de conclusies van de rapporten. Dat was niet gebaseerd op verschil van mening in de wetenschappelijke methode, maar veel meer een soort aangebrande reactie op dit onderwerp. […] Om de zaak af te sluiten is besloten het onderzoek niet verder te brengen naar college/raad, omdat het hoger management zich niet in de conclusies kan vinden. We gaan wel kijken wat we met de aanbevelingen kunnen doen.*[94]

Het onderzoek van de UvT in deze andere gemeente is uiteindelijk afgerond met een finaal rapport, waarin de opmerkingen vanuit de medewerker O+S niet zijn verwerkt.[95]

B **12 augustus 2019: Brainstorm Inclusie met wethouder Louwers: mondelinge melding aan wethouder dat er een onderzoek bestaat waar Arnhem niet goed uit komt. Tevens ontvangt wethouder concept plan van aanpak met aanbevelingen uit desbetreffend onderzoek en vertaling naar acties voor Arnhem. Daarnaast ontvangt ze een app bericht van een ambtenaar met (subjectieve) informatie over het verloop van het traject**

Op 12 augustus 2019 spreekt wethouder Louwers met een aantal ambtenaren over het onderwerp ‘inclusie’. Op dat moment zijn er geen programmamanager en beleidsadviseur Inclusie meer en moet het programma opnieuw vormgegeven worden. In het overdrachtsdossier van de programmamanager

94 Mailwisseling ‘RE: ruzie met de professor’ van hoofd P&O, 9 juli 2019.
95 Interview onderzoeksleider.

en beleidsadviseur is geen verwijzing opgenomen naar het onderzoek van de UvT. Het onderzoek was toen afgerond en verdere acties lagen bij de directie en P&O (niet het programma Inclusie).[96]

Bij het gesprek op 12 augustus is onder meer de strategisch adviseur P&O aanwezig. Tijdens het gesprek komt naar voren dat 'er een onderzoek is waar de gemeente niet goed uit komt'. Later die dag stuurt de strategisch adviseur P&O het concept plan van aanpak Inclusie 'Verschillen maken ons beter' aan de wethouder Inclusie. Hierin wordt het onderzoek van de UvT expliciet genoemd en komen bevindingen uit het onderzoek aan de orde. In dit stuk staat twee keer een verwijzing naar het onderzoek van de UvT. Pagina 4 van het document gaat uitgebreid in op de bevindingen en actiepunten. Pagina 10 vermeldt in beperkte zin het onderzoek van UvT en een daaruit voortvloeiende actie.[97] De strategisch adviseur P&O stuurt de volgende begeleidende tekst mee: *Omdat wij - na de bijeenkomst met de leidinggevenden (eind juni 2019) - hebben besloten om eerst (weer) in gesprek te gaan, is deze notitie [met het plan van aanpak] nog niet afgerond of ergens geagendeerd. Dit concept is ook nog niet voorgelegd aan de gemeentesecretaris en ook nog niet aan Jan van Dellen. Ik wil het plan op korte termijn wel met Jan van Dellen gaan delen. Ik vind dat ik je dit concept al wel kan sturen om je te informeren en je een beeld te geven waar ik vanuit P&O (overigens ook met een collega) mee bezig ben. Er staan (in mijn ogen) ook geen rare vertrouwelijke dingen in. Wat betreft het onderzoek heb ik - tot nu toe - met het hoofd P&O afgesproken dat we wel de (afgeslankte) aanbevelingen noemen en niet de (harde, cijfermatige) resultaten*.[98]

's Avonds ontvangt de wethouder Inclusie een bericht per telefoon van een andere ambtenaar (beleidsadviseur integratiebeleid, seksuele diversiteit en discriminatie) die diens lezing op de gang van zaken geeft. *Helaas kon ik niet bij het overleg vanmiddag zijn, ik hoorde dat het een goed overleg was. In aanvulling op wat jullie hebben besproken wil ik je in volle vertrouwen vertellen dat het eerste onderzoeksrapport herschreven moest worden, dit op wens van [gemeentesecretaris], het eerste concept was extreem kritisch. Dus houd er rekening mee dat wanneer jij naar het rapport gaat vragen, je het tweede exemplaar gaat krijgen. Ik heb het eerste exemplaar, ik kan deze naar je privé mail sturen.*[99]

De wethouder Inclusie reageert *dat zij een lijstje gaat maken met afspraken/toezeggingen vanuit Inclusie en daar zit het onderzoek bij. Dus dan krijg ik het wel op die manier. Ik wil niet dat jij of iemand anders er problemen mee krijgt door het met mij te delen. Wel vreemd hoe dit gaat.*[100]

Gevraagd naar de acties zoals de wethouder die vervolgens heeft ingezet naar aanleiding van haar lijstje, kan zij zich wel herinneren mondeling navraag gedaan te hebben bij de gemeentesecretaris naar

96 Interview programmamanager Inclusie. 'Overdrachtsdocument en stand van zaken vanuit het programma Inclusief Arnhem', 8 augustus 2019.

97 Concept Plan van aanpak 'verschillen maken ons beter Arnhem als inclusieve organisatie, versie 12 augustus 2019.

98 Mail '2019-08-12 Verschillen maken ons beter, plan van aanpak Inclusie.docx' van strategisch adviseur P&O, 12 augustus 2018. Wethouder Louwers heeft deze mail en herinnering aan het gesprek van 12 augustus 2019 zelf gevonden bij het doorzoeken van haar mailbox (na het interpellatiedebat van 25 november 2020) op relevante mails. De mail heeft zij vervolgens aan ons aangeleverd.

99 App bericht Beleidsadviseur integratiebeleid, seksuele diversiteit en discriminatie aan wethouder Inclusie, 12 augustus 2019, 18.30. Dit bericht heeft wethouder Louwers zelf gevonden bij het doorzoeken van haar communicatie (na het interpellatiedebat van 25 november 2020). Dit bericht heeft zij vervolgens aan ons aangeleverd.

100 App bericht van wethouder Inclusie aan Beleidsadviseur integratiebeleid, seksuele diversiteit en discriminatie, 12 augustus 2019, 21.03. Dit bericht heeft wethouder Louwers zelf gevonden bij het doorzoeken van haar communicatie (na het interpellatiedebat van 25 november 2020). Dit bericht heeft zij vervolgens aan ons aangeleverd.

het rapport, maar kan zij zich de reactie van de gemeentesecretaris niet herinneren.[101] De gemeentesecretaris kan zich het verzoek niet herinneren.[102] De wethouder heeft in ieder geval toen niet het rapport gekregen.

B **26 augustus 2019: Staf Bedrijfsvoering met 'inclusie en diversiteit' op de agenda: document bevat geen verwijzing naar onderzoek UvT**

In de staf van 26 augustus 2019 van de wethouder P&O komt het onderwerp Inclusie en diversiteit aan bod. Bij de stukken zit een samenvatting van het concept plan van aanpak Inclusie van de strategisch adviseur P&O en collega's (zie 12 augustus). In de notulen noch in dit document is een verwijzing naar het rapport van de UvT opgenomen.[103] Er is toen geen melding gedaan over het rapport van de UvT.[104]

Na augustus 2019 is de strategisch adviseur P&O verder blijven werken aan een plan van aanpak Inclusie. Deze is ook op verschillende momenten met collega's gedeeld tot het eind van onze onderzoeksperiode.[105]

2.4. 27 AUGUSTUS 2019 – 28 NOVEMBER 2020: POLITIEK-BESTUURLIJKE NASLEEP

Uit deze periode voortkomende vaststellingen

1. In juli 2020 stelt de ChristenUnie aanvullende vragen met een expliciet verzoek om het rapport van de UvT te ontvangen
2. In september 2020 adviseren de senior bestuursadviseur Inclusie, de strategisch adviseur P&O en de kwartiermaker Inclusie aan de concerndirecteur om het rapport met de raad te delen en de portefeuillehouders volledig in te lichten over gang van zaken
3. Later maken de senior bestuursadviseur Inclusie en de strategisch adviseur P&O onderling melding dat ze niet achter de gang van zaken van beantwoording van de raadsvragen staan
4. De juridisch concerncontroller geeft het advies aan de concerndirecteur om het college volledig te informeren over de achtergrond van het traject
5. In de staven van de wethouders komt de beantwoording van de raadsvragen meerdere malen aan bod. Het rapport wordt niet met de portefeuillehouders gedeeld. De wethouder Inclusie vraagt de concerndirecteur om alle onderliggende stukken te ontvangen, maar ontvangt het rapport niet. De portefeuillehouder Inclusie rappelleert niet
6. Eind september '20 wordt besloten dat portefeuillehouder P&O leidend is bij de beantwoording van de aanvullende vragen
7. Er is een discrepantie in de beleving van enerzijds de concerndirecteur en anderzijds wethouders Inclusie en P&O in hoeverre de laatsten voldoende c.q. volledig zijn geïnformeerd over de achtergrond van het traject (conform advies juridisch concerncontroller, zie 4.) in aanloop naar 6 oktober
8. Vast staat dat de samenvatting en de goedkeuring van de concerndirecteur (juni 2019) toen niet is gemeld.
9. De ambtelijke directie legt uiteindelijk het college een advies voor om het rapport niet vrij te geven. Het rapport ligt op 6 oktober niet op de collegetafel. Na 6 oktober vraagt de ChristenUnie alsnog het rapport op

[101] Interview wethouder Louwers. Zie eerste voetnoot van deze pagina: de wethouder herinnerde dit pas naar aanleiding van het terugvinden van desbetreffende mail.
[102] Wederhoor gemeentesecretaris.
[103] Mail 'Agendapunten staf bedrijfsvoering (P&O) 26-8-2019'. Document 21 augustus 2019, Verschillen maken ons beter: inclusieve organisatie, samenvatting concept plan van aanpak.
[104] Interview wethouder Van Dellen.
[105] O.a. mail 2020-01-08 'Verschillen maken ons beter, plan van aanpak Inclusie.docx' van strategisch adviseur P&O, 8 januari 2020 en mail '2020-11-30 Concept Rapport over stappen Diversiteit & Inclusie.docx' van strategisch adviseur P&O, 30 november 2020.

10. Op 15 oktober '20 levert de afdeling O&S op verzoek van de directie een notitie met hun oordeel over het rapport. Deze notitie is niet afgestemd met de onderzoeksleider noch de afdeling P&O
11. Op 28 oktober '20 benadert de ChristenUnie de burgemeester in het kader van een integriteitskwestie over een mogelijk rapport. De burgemeester geeft aan onmiddellijk de zaak uit te zoeken
12. Portefeuillehouder P&O ontvangt op 29 oktober 2020 voor het eerst het volledige rapport. Het college en daarmee ook de Portefeuillehouder Inclusie ontvangt in aanloop van de collegevergadering van 10 november '20 het volledige rapport
13. De wijze van beantwoording van de raadsvraag door het college op 10 november 2020 wijkt af van het ambtelijk advies. Een advies dat mede gestoeld was op een moreel beraad van de ambtelijke directie
14. De samenvatting van het rapport is in onze gehele onderzoeksperiode niet op tafel van de gemeentesecretaris, het college en/of individuele portefeuillehouders gekomen
15. Het rapport is op 17 november 2020 met de raad gedeeld; één raadslid had op 2 november 2020 via de onderzoeksleider van de UvT reeds het rapport gekregen
16. Na het interpellatiedebat hebben wethouder Van Dellen en de onderzoeksleider direct contact met elkaar gehad, zonder ambtelijke inmenging

R **Juli 2020: Aanvullende vragen CU met expliciete vraag naar rapport van de UvT**

Op 14 juli 2020 stelt de ChristenUnie via de mail aanvullende vragen naar aanleiding van de beantwoording van eerdere vragen in juni 2020 rond het onderwerp etnisch profileren. De vragen worden doorgeleid naar een senior bestuursadviseur Inclusie (die betrokken was bij de beantwoording van de eerdere raadsvragen). Deze stuurt de vragen door aan onder andere de strategisch adviseur P&O die het onderzoek van de UvT begeleidde. De strategisch adviseur P&O gaat met de vragen aan de slag.[106]Eén van de zes aanvullende vragen gaat expliciet in op het rapport van de UvT: *In de raadsbrief "Op weg naar een Programma Inclusie" d.d. 6 februari 2018 laat u de gemeenteraad weten te participeren in een onderzoek van de UvT. Gezien de tijd die is verstreken gaan wij ervan uit dat de uitkomsten van dit onderzoek inmiddels in uw bezit zijn. Wij zijn benieuwd hoe onze ambtelijke organisatie scoort ten opzichte van andere organisaties of aan eventueel bestaande benchmarks in de mate van inclusie en diversiteit. Heeft u een rapportage waarin de conclusies van dit onderzoek zijn neergelegd? Zo ja, kunt u de integrale tekst van dit onderzoek per omgaande aan de gemeenteraad toezenden? Zo ja, zijn in de uitkomsten van dit onderzoek specifieke conclusies getrokken over de mate van inclusiviteit en diversiteit van de ambtelijke organisatie van de gemeente Arnhem?*[107]

A De vragen worden doorgeleid naar een senior bestuursadviseur Inclusie (die betrokken was bij de beantwoording van eerdere raadsvragen rond het onderwerp). Deze stuurt de vragen door aan onder andere de strategisch adviseur P&O die het onderzoek van de UvT begeleidde. De strategisch adviseur P&O gaat met de vragen aan de slag.[108]

A **17 juli 2020: Mail strategisch adviseur P&O t.b.v. concept beantwoording van de vragen: rapport kwam destijds niet verder dan DCT**

In juli 2020 deelt de strategisch adviseur P&O een eerste conceptbeantwoording met collega's. Deze deelt ook het rapport en de samenvatting met collega's en verzoekt dit vertrouwelijk te behandelen.[109]

[106] Mailwisseling 'FW: Ga jij deze vragen beantwoorden? Vervolgvragen - Etnisch profileren' van strategisch adviseur, 15 juli 2020. Formeel is de brief met vragen op 17 juli 2020 binnengekomen.
[107] Art. 44 vragen juli 2020 van de ChristenUnie.
[108] Mailwisseling 'FW: Ga jij deze vragen beantwoorden? Vervolgvragen - Etnisch profileren' van strategisch adviseur, 15 juli 2020. Formeel is de brief met vragen op 17 juli 2020 binnengekomen.
[109] Mail '2020-07-17 [...] Vervolgvragen - Etnisch profileren.docx', 17 juli 2020.

Ik vind het best lastig om de goede formuleringen te vinden. Punt is ook dat het rapport [niet] ([en] ook niet de samenvatting) bij de collegeleden bekend is gemaakt. Het is dus niet verder gekomen dan het toenmalige DCT. En vervolgens is, na heel veel overleg en 'gedoe', er zo ongeveer alles aan gedaan om het er niet meer over te hebben.

A **21 augustus 2020: Concept beantwoording van de vragen door o.a. strategisch adviseur P&O voor de gemeentesecretaris en concerndirecteur. Advies: deel rapport/samenvatting**

Na de zomervakantie op 21 augustus stuurt de senior bestuursadviseur Inclusie een concept-beantwoording van de vragen naar de gemeentesecretaris en concerndirecteur*: In de bijlage vinden jullie onze concept-beantwoording. Hierin [hebben] we twee vragen aan jullie:*

1. Kunnen jullie je vinden in deze lijn?

2. Het raadslid vraagt om het rapport n.a.v. het onderzoek door de UvT. Dit is tot op heden niet besproken met collegeleden en het is dus ook niet openbaar. Om te voorkomen dat dit een eigen leven gaat leiden, adviseren wij om het rapport (of minimaal de samenvatting) beschikbaar te stellen, maar wel met een degelijk begeleidend schrijven (zie ook opmerking in brief). Wat vinden jullie hiervan? Mochten we het niet beschikbaar willen stellen, dan moeten we van goeden huize komen om te motiveren waarom niet.

In augustus en september wordt verder overlegd en gewerkt aan de conceptbeantwoording van de raadsvragen.

A **26 augustus 2020: Kwartiermaker Inclusie stemt beantwoording af met de concerndirecteur en voorstel beantwoording via P&O te laten lopen**

De (nieuwe) kwartiermaker Inclusie reageert op de mail van 21 augustus. De programmamanager heeft met de concerndirecteur afgestemd: *Heb net met [de concerndirecteur] gesproken en hij vertelde precies de zorg die jullie gisteren benoemde. Een rapport met onderwerp dat ze steeds belangrijker vinden, maar waar ze zich in stijl en inhoud niet helemaal in herkennen.*

Qua procesgang denk ik samenvattend:

- Vanuit P&O, directie en [wethouder Jan van Dellen] laten beantwoorden

- naast met [Jan van Dellen] ook nog even met [wethouder Martien [Louwers] bespreken

- dan via directie naar college met rapport en niet tweetrapsraket

- als we uit termijn lopen even bellen met raadslid om even te bespreken dat we in 1 keer goed willen doen en gezien vakantie dat nog even wat vraagt maar komende maand volgt en vragen of ze dat goed vindt…[110]

B **3 september 2020: Staf Inclusie van wethouder Louwers: ambtelijk wordt gesteld dat bestuurders niet eerder op de hoogte zijn van [de resultaten van] het onderzoek**

De besluitenlijst van de staf Inclusie bevat het volgende: *Vervolgvragen van de ChristenUnie. Onderzoek dat is uitgevoerd door een professor van UvT, daar zijn nog vragen over gekomen. In een raadsbrief van 6 februari 2018 (op weg naar een programma met inclusie) is reeds over dit onderzoek gesproken. Inhoudelijk raakt het inclusie, maar inhoudelijk valt het onder P&O (en daarmee portefeuille Jan van Dellen). De bestuurders zijn niet op de hoogte van dit onderzoek.*

[110] Mail 'Re: Beantwoording art.44 vervolgvragen etnisch profileren, V0.2.docx' van programmamanager Inclusie, 26 augustus 2020.

Er is voorgesteld bij directie om een reflectie op dit onderzoek te geven, dit te delen met Martien Louwers en Jan van Dellen en dan de artikel 44 vragen afronden en het onderzoek op te sturen inclusief oplegnotitie met nuancering, zodat duidelijk is wat er met dit onderzoek gebeurd is de afgelopen jaren. De beleidsadviseur is momenteel bezig met het maken van een oplegger. Daarna komt er een vervolgafspraak hierover met Jan en Martien samen als dit in de agenda's past.[111]

Deze gezamenlijke afspraak met wethouders Van Dellen en Louwers heeft niet plaatsgevonden.[112] Wel is op 21 september een afzonderlijke bespreking geweest tussen wethouder Louwers en de concerndirecteur over het onderzoek van de UvT.

A **9 september 2020: Mail strategisch adviseur P&O aan concerndirecteur en (interim) hoofd P&O met onder meer samenvatting van het rapport**

De strategisch adviseur P&O mailt de concerndirecteur: *Ik begrijp dat wij voor morgen 12.00 uur stukken moeten aanleveren en daarom heb ik een voorblad gemaakt en de concept beantwoording en 'oplegger' bij het onderzoek (+ samenvatting van het onderzoek) staan klaar om aan te leveren. Mijn vraag is of jullie akkoord zijn met de toezending van deze stukken (lijkt veel, maar zijn enkele A-4tjes), of is een voorblad/agendering alleen voldoende?* [113]

De mail bevat een aantal documenten, waaronder de samenvatting van het rapport en een concept oplegger.[114] In de concept oplegger staat: *advies van onze kant [senior bestuursadviseur Inclusie en strategisch adviseur P&O] is om dit rapport/samenvatting beschikbaar te stellen. Wel met begeleidend schrijven, waarin we nuancering aanbrengen en vermelden welke stappen we hebben gezet. Rapport enz. daarvoor goed bespreken met portefeuillehouders P&O en Inclusie.*

B **17 september 2020: Staf Inclusie van wethouder Louwers: wethouder vraagt stukken mondeling op bij concerndirecteur, maar ontvangt ze niet**

De besluitenlijst van de staf Inclusie bevat het volgende: *naar aanleiding van Besluitenlijst 3 september: - Art 44 vragen -> wederom een uitstelbrief verstuurd. Aanstaande maandag wordt dit in de staf W&I besproken.*[115] *De [senior bestuursadviseur Inclusie] en [kwartiermaker Inclusie] hebben [de concerndirecteur] op het hart gedrukt om hiermee naar buiten te komen en aan te geven wat er ligt. Er is een terughoudendheid vanuit de directie om het onderzoek naar buiten te brengen, het heeft de suggestie dat het een uitgebreid onderzoek is, maar in feite is het een tussenstap geweest. [De concerndirecteur] praat met Martien [Louwers] en Jan van Dellen over dit aspect. Martien zal de concerndirecteur vragen om alle onderliggende stukken te mailen, ter voorbereiding op de staf.*[116]
Wethouder Louwers heeft mondeling aan de concerndirecteur om alle onderliggende stukken gevraagd. De concerndirecteur is dit vergeten te doen. De wethouder heeft niet gerappelleerd op dit verzoek.[117]

111 Besluitenlijst staf Inclusie 3 september 2020.
112 Interview wethouder Louwers en wethouder Van Dellen.
113 Mail 9 september 2020 'Stukken voor bespreking in de staf met Jan van Dellen'.
114 20200909 bijlage stukken voor bespreking in de staf met Jan van Dellen.
115 Het rapport van de UvT en beantwoording van de vragen daaromtrent is niet in de staf W&I besproken geweest. Interview wethouder Louwers.
116 Besluitenlijst staf Inclusie 17 september 2020.
117 Interviews wethouder Louwers en concerndirecteur.

A **17 september 2020: Input concerndirecteur en gemeentesecretaris op de beantwoording van de vragen: niet spreken over een 'rapport'**

De concerndirecteur en de gemeentesecretaris hebben meegekeken naar de beantwoording van de vragen over het onderzoek: *Ik [concerndirecteur] heb me zojuist met [de gemeentesecretaris] nog gebogen over beantwoording van de vragen en toch de afweging gemaakt om het woord 'rapport' nu te vermijden. Mochten er aanvullende vragen komen dan hebben we met de teksten zoals nu geformuleerd (interviews / verzamelen p-data) ons nog wat ruimte gegund. …*[118]

B **21 september 2020: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen**

De besluitenlijst van de staf Bedrijfsvoering bevat het volgende: *Beantwoording art. 44 (betreft inclusie/diversiteit). Jan van Dellen geeft aan inhoudelijk akkoord te zijn met de geschreven notitie. Wel vragen hij en [de concerndirecteur] om de vragen uitgebreider te beantwoorden en te voorzien van context. De aanwezige [senior bestuursadviseur Inclusie] en [strategisch adviseur P&O] zeggen dit toe. Daarnaast wordt afgesproken dat Jan van Dellen verantwoordelijk zal worden voor de betreffende portefeuille. Tenslotte wordt besloten om het onderwerp inclusie/diversiteit opnieuw te agenderen tijdens de staf van 28 september*.

In de concept beantwoording staat over het onderzoek van de UvT dat … *Na de nodige investeringen die zijn gedaan willen wij zelf ook graag weten waar we als gemeente staan in relatie tot andere, vergelijkbare gemeenten. Overigens wel met een bredere scope dan de benadering van Tilburg [University], waar we uiteindelijk niet aan hebben deelgenomen. …*[119]

A **23 september 2020: Reactie van juridisch concerncontroller en kwartiermaker Inclusie: er is een eindrapport van de UvT**

Op 23 september wordt de juridisch concerncontroller van de gemeente Arnhem benaderd en betrokken door de kwartiermaker Inclusie. De kwartiermaker Inclusie mailt de concerndirecteur en juridisch concerncontroller de laatste versie van de beantwoording van de vragen: *… Er is een hele mooie verbeterslag gemaakt, maar ik blijf worstelen met de beantwoording van vraag 3, waar mijns inziens niet geantwoord wordt op de vraag of er een rapportage is. Die rapportage is er namelijk wel (zie bijlage)….* Op 23 september ziet de kwartiermaker Inclusie voor het eerst ook het rapport en de samenvatting,[120] deze stuurt de kwartiermaker als bijlage mee naar de concerndirecteur en juridisch concerncontroller.[121]

De juridisch concerncontroller reageert naar de concerndirecteur en kwartiermaker Inclusie: *Mij was dit verhaal (UvT) nog niet bekend. Ik zie nu dat het rapport over Arnhem van Tilburg University (februari 2019) geheel is afgerond, met bevindingen en aanbevelingen. Je kunt dus feitelijk m.i. niet zeggen dat we ons uit het onderzoek hebben teruggetrokken, c.q. niet volledig hebben deelgenomen. We hebben kennelijk wel deelgenomen, wat tot een rapport heeft geleid, maar we hebben ons niet kunnen vinden in het rapport en hebben er daarom kennelijk verder geen gebruik van gemaakt.*

[118] Mail 'Beantwoording art.44 vervolgvragen etnisch profileren V0.3.docx' van concerndirecteur, 17 september 2020.
[119] Concept Beantwoording art. 44 vervolgvragen art 44. etnisch profileren v0.3.
[120] Interview kwartiermaker Inclusie.
[121] Mail 'art 44 vragen etnisch profileren' van programmamanager Inclusie, 23 september 2020.

Een ingewikkelde deze, én tricky. College moet raad de inlichtingen geven waar deze om vraagt (inlichtingenplicht college), wat hier met deze art. 44 vraag expliciet gebeurt ('kunt u rapport met ons delen?'). Lijkt me goed om te bespreken.[122]

De kwartiermaker Inclusie mailt de reactie van de juridisch concerncontroller naar de strategisch adviseur P&O. De laatste reageert: *Ja, dit is nu ook precies mijn punt. Wanneer en hoe gaan we het bespreken, want hoe langer we wachten hoe meer vragen het oproept.* De kwartiermaker Inclusie reageert naar de strategisch adviseur P&O en senior bestuursadviseur Inclusie: *Lijkt me goed om even bij mij te laten.*[123]

A

24 september 2020: Notitie juridisch concerncontroller aan de concerndirecteur met advies het college te informeren dat er wel een volledige, maar niet gedragen rapportage ligt

De juridisch concerncontroller stuurt de volgende mail naar de concerndirecteur*: Zoals we gisteren bespraken, staat voor mij - geheel in zijn algemeenheid - voorop dat het college de raad tijdig, juist en volledig moet informeren (verantwoordingsplicht van college aan raad), en dat daarom het ambtenarenapparaat het college tijdig, juist en volledig moet informeren. In deze zaak vraagt een raadslid om een rapportage n.a.v. een onderzoek van de UvT, over welk onderzoek de raad in 2018 in een raadsbrief was geïnformeerd dat de gemeente eraan deelnam. Het is een feit dat er een onderzoeksrapport van de UvT ligt, dat in het DCT besproken is, waar vervolgens werd geconstateerd dat het niet volledig/voldoende breed was, en waarna de opsteller niet bereid bleek zijn rapporttekst aan te passen. Vervolgens is daarom van dat onderzoek van Tilburg geen gebruik gemaakt in het kader van de doorontwikkeling van het Arnhemse inclusiviteitsbeleid, maar zijn we op andere middelen (Inclusiviteitsmonitor) overgestapt. Politiek gezien bestaat het risico, dat een raadslid - na beantwoording van de nu voorliggende art. 44 vragen - doorvraagt en er alsnog achter komt dat er een door universiteit opgestelde onderzoeksrapportage lag (met cijfers, bevindingen en aanbevelingen) - ook al hebben wij die rapportage niet geaccepteerd. Het verwijt is dan (gelet op het feit dat raadslid expliciet vroeg naar bestaan van een dergelijke rapportage) snel gemaakt, dat het college de raad niet juist heeft geïnformeerd (nog vriendelijk gezegd). Waar het mij nu alleen om gaat, zoals ik gisteren al zei, is om te benadrukken dat het onze ambtelijke taak is om het college volledig te informeren over de achtergronden en dit net genoemde politieke risico. Als het college hiervan op de hoogte is, en dan besluit de art. 44 vraag (vraag 3) te beantwoorden zoals nu voorgesteld, dan doen ze dat willens en wetens en voor eigen rekening: prima. Is het college later echter (n.a.v. eventuele vervolgvragen van een raadslid) van oordeel dat men niet volledig was geïnformeerd door het ambtelijk apparaat, dan zal dat het verwijt zijn dat het college zal maken aan het ambtelijk apparaat.*

A

24 september 2020: Nieuwe conceptversie beantwoording raadsvragen: geen volwaardig rapport

Op 24 september 2020 stuurt de concerndirecteur nog een nieuwe versie van de beantwoording naar wethouder Van Dellen met de senior bestuursadviseur Inclusie en strategisch adviseur P&O in CC.[124] Deze mail is doorgestuurd naar de kwartiermaker Inclusie.[125] De strategisch adviseur P&O, senior

[122] Mail 'RE: art 44 vragen etnisch profileren' van juridisch concerncontroller, 23 september 2020. In mei 2019 had de juridisch concerncontroller feitelijk gezien via een inhoudelijke juridische vraag van de strategisch adviseur P&O reeds het rapport en de samenvatting gekregen (zie eerder in de tijdlijn); hier had hij in september geen actieve herinnering aan.
[123] Mailwisseling RE: art 44 vragen etnisch profileren van programmamanager Inclusie, 23 september 2020.
[124] Mail: 'Beantwoording art.44 vervolgvragen etnisch profileren V0.5.docx' van concerndirecteur, 24 september 2020.
[125] Interview kwartiermaker Inclusie.

bestuursadviseur Inclusie en kwartiermaker Inclusie zijn daarna niet meer inhoudelijk betrokken geweest bij de beantwoording van de raadsvragen met betrekking tot het rapport van de UvT. Daarbij bleken de senior bestuursadviseur Inclusie en de strategisch adviseur P&O niet achter de gang van zaken van beantwoording van de raadsvragen te staan en vermelding van hen als behandelend ambtenaar.[126] [127]

De inhoudelijke lijn bij de beantwoording van de vraag over het rapport was op dat moment dat geen sprake was van een - in de ogen van de directie en overige MTA leden - van een afgerond traject en daarmee afgerond rapport. Het uitgangspunt was dat als er geen wederzijdse instemming is op de inhoud van het onderzoek (o.a. mogelijkheid voor hoor en wederhoor), er ook geen sprake kan zijn van een volwaardig rapport met verwijzing naar Arnhem.[128]

Informeren van portefeuillehouders door concerndirecteur: discrepantie in beleving
In de periode medio t/m 24 september 2020 is er ook afzonderlijk bilateraal mondeling overleg geweest tussen de portefeuillehouders P&O en Inclusie met de concerndirecteur. Uit stukken is niet te herleiden wat exact besproken en gedeeld is; verklaringen (in interviews en ook later beantwoorde schriftelijke vragen) tonen een verschil in beleving. De concerndirecteur stelt dat betrokken wethouders hier zijn bijgepraat over het onderzoek van de UvT en zij hiermee voldoende op de hoogte zijn geweest van de omstandigheden rond het onderzoek, zoals door de juridisch concerncontroller geadviseerd. De concerndirecteur stelt dat hij aan de portefeuillehouder P&O gevraagd heeft of hij het rapport wilde, maar hij dat niet hoefde. De portefeuillehouder P&O betwist deze lezing.

Portefeuillehouders P&O en Inclusie stellen inderdaad wel mondeling met geruststellende/bezwerende teksten geïnformeerd te zijn, maar op dat moment (en ook daarna nog) niet volledig geïnformeerd te zijn over het onderzoek van de UvT en de relevante omstandigheden. Zo werd door de concerndirecteur gesproken over een ‘onderzoek’ met bevindingen op een paar A4’tjes (in plaats van ‘rapport’) en werd geen melding gemaakt dat er intern van de directielijn afwijkende ambtelijke adviezen/suggesties lagen voor beantwoording van de raadsvraag over het rapport. Daarnaast stellen de portefeuillehouders dat ook na 6 oktober nieuwe informatie boven kwam over bijvoorbeeld wat voor soort document er lag, dat kritiek niet op papier stond, dat UvT van mening was dat rapport wel af was en het feit dat de concerndirecteur akkoord had gegeven op gemaakte eindafspraken met UvT door hoofd P&O[129].

Feit is dat in september 2020 het rapport van de UvT niet op de bestuurstafel terecht is gekomen en pas eind oktober voor het eerst met een bestuurder is gedeeld (zie verderop dit feitenrelaas).

B

28 september 2020: Staf Inclusie van wethouder Louwers: P&O leidend bij beantwoording
De besluitenlijst van de staf Inclusie vermeldt: *n.a.v. 17 september: Beantwoording Art44-vragen vindt plaats vanuit portefeuille Jan van Dellen. [De senior bestuursadviseur Inclusie] zorgt ervoor dat Martien de antwoorden krijgt, dit wordt aangeleverd vóór college van 6 oktober.*

[126] Interview kwartiermaker Inclusie.
[127] Mail ‘RE: Achtergrond informatie n.a.v. vragen vanuit de gemeenteraad over Onderzoek Tilburg (Diversiteit en Inclusie), van strategisch adviseur P&O, 20 november 2020.
[128] Interviews concerndirecteur, gemeentesecretaris en clustermanager W&I.
[129] Dit laatste is bij de concerndirecteur zelf ook pas weer opgekomen na het aanleveren van mails in het kader van dit onderzoek, totdat hij de bewuste mail aantrof had hij geen actieve herinnering aan het akkoord dat hij had gegeven.

B

5 oktober 2020: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen

De besluitenlijst van de staf Bedrijfsvoering vermeldt: *Vraag CU - etnisch profileren. [De concerndirecteur] heeft richting de CU geantwoord dat de beantwoording van de artikel 44 vragen morgen op de agenda van het college staat en dat ze daarna z.s.m. wordt geïnformeerd.*

B

6 oktober 2020: Collegebespreking en publicatie van beantwoording raadsvragen CU

Het college gaat zonder inhoudelijke bespreking 'conform voorstel' akkoord met beantwoording van de vragen.[130]

R

In de beantwoording van de vraag over het rapport is het volgende onder meer aangegeven: *Na de nodige investeringen die zijn gedaan wilden wij zelf ook graag weten waar we als gemeente staan in relatie tot andere, vergelijkbare gemeenten. Overigens wel met een bredere benadering dan die van de UvT welk traject wij, mede door het ontbreken van een brede scope, destijds niet hebben doorgezet. …*[131] Het rapport is niet vrijgegeven op dat moment.

Naar aanleiding van deze beantwoording stelt de ChristenUnie de vervolgvraag om dit rapport alsnog aan de raad te verstrekken.[132]

R T

12 oktober 2020: Mail van raadslid ChristenUnie Arnhem aan onderzoeksleider

Op 12 oktober neemt een raadslid van de ChristenUnie contact op met de onderzoeksleider: *Via de Research Output van UvT zag ik dat u een onderzoeksrapport heeft geschreven over de gemeente Arnhem ("Naar een diverse organisatie van de gemeente Arnhem. Verbeterruimte in gelijke kansen en inclusie van diverse medewerkers."). Ik zou dit rapport graag willen inzien. Is het mogelijk dat u mij dit toezendt?*[133]

R T

12 oktober 2020: Reactie onderzoeksleider aan raadslid

De onderzoeksleider reageert: *Dat wil ik graag doen maar kan dat pas doen na toestemming van P&O gemeente Arnhem. Heb hen zojuist gemaild. We hebben in 2019 ernstige zaken geconstateerd maar de DCT van de gemeente wilde er niet aan en koos ervoor de bevindingen te ontkennen. Daarop heb ik de samenwerking met de gemeente beëindigd.*[134]

A T

12 oktober 2020: Contact onderzoeksleider en concerndirecteur

De onderzoeksleider mailt het (toenmalig) hoofd P&O en de strategisch adviseur P&O: *Ben benaderd door [een raadslid] van de ChristenUnie Arnhem met het verzoek haar het onderzoeksrapport van vorig jaar toe te sturen. Mij lijkt dat als er een dergelijk verzoek komt uit de politiek, het vrijgeven van het rapport niet tegen te houden is. Is dat goed wat jou betreft?* Het hoofd P&O stelt niet meer in functie te zijn en verwijst naar de directie.[135]

---

130 Mail 'collegenota art 44 vervolgvragen CU etnisch profileren.pdf' van gemeentesecretaris, 6 oktober 2020. Interviews gemeentesecretaris, wethouder Louwers, wethouder Van Dellen.
131 Raadsbrief Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over vervolg etnisch profileren 6 oktober 2020.
132 Raadsbrief Aanvullende vraag n.a.v. art. 44-antwoordbrief college van 6 oktober jl. over 'etnisch profileren', 10 november 2020.
133 Mail van raadslid CU, 12 oktober 2020.
134 Mail van onderzoeksleider, 12 oktober 2020.
135 Mail 'Re: 2019-06-12 Verschillen maken ons beter plan van aanpak inclusie [...].docx' van (voormalig) hoofd P&O, 12 oktober 2020.

Op dezelfde dag reageert de concerndirecteur naar de onderzoeksleider: *Op uw vraag of u het onderzoeksrapport van 2019 kunt vrijgeven, moet ik u helaas mededelen dat wij het als opdrachtgever niet wenselijk vinden, omdat het onderzoek naar ons idee destijds niet tot een afronding is gekomen. Er stonden nog te veel issues open waar, ook na een tweede gesprek, geen overeenstemming over is bereikt. Ik wil de mogelijkheid om het onderzoek alsnog af te ronden zeker niet uit de weg gaan, maar dat vraagt dan nog wel om een nader overleg met de directie, P&O en een kleine afvaardiging van het MT waarbij er ruimte moet zijn om reflecties een plek te geven. Misschien is het daarnaast interessanter om te kijken of we de actualiteit van vandaag met wat aanvullend onderzoek (daar kunnen we natuurlijk afspraken over maken) nog een plek kunnen geven in het rapport.*[136]

A T **12 oktober 2020: Reactie onderzoeksleider op concerndirecteur**

De onderzoeksleider reageert: *Uw voorstelling van zaken is echter onjuist. Ten eerste was de gemeente Arnhem geen opdrachtgever. Het ging om een samenwerking tussen ons en de gemeente, dus niet om een relatie van opdrachtgever en opdrachtnemer.*

Ten tweede, het onderzoek is wel terdege afgerond in juni 2019. Dat is in overleg tussen mij en het toenmalige hoofd P&O destijds vastgesteld. Op dat moment waren de afspraken zoals die waren vastgelegd in het contract van beide kanten nagekomen en vervuld. Het onderzoek was uitgevoerd, de onderzoeksvragen beantwoord, de erop gebaseerde aanbevelingen geformuleerd, het rapport was ingeleverd en de financiële afspraken waren afgehandeld. Er is sprake van een afgerond eindrapport. Er stond geen enkel issue meer open. Alles wat we afgesproken hadden, is onderzocht. De bevindingen staan vast en kunnen geen onderwerp van overeenstemming of onderhandelen zijn.

Het project is dus afgerond. Ik zie geen basis voor een vervolgproject zolang de gemeente de bevindingen van het vorige project, zoals discriminatie van mensen met een migratie-achtergrond op belangrijke punten, niet onder ogen wil zien.

Er ligt nu een verzoek van een raadslid om het rapport toe te sturen. Zoals afgesproken met het (voormalig) hoofd P&O in juni '19, zal ik bij dergelijke verzoeken verwijzen naar u als gemeente. Dat zal ik ook nu doen, maar wel met de toevoeging dat er wel terdege sprake is van een afgerond rapport met ernstige bevindingen.[137]

B **12 oktober 2020: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen**

In de staf Bedrijfsvoering meldt de concerndirecteur dat een raadslid rechtstreeks contact heeft opgenomen met de UvT om een rapport op te vragen. De concerndirecteur beraadt zich hoe hierop richting het raadslid te reageren.[138]

R T **12 oktober 2020: Onderzoeksleider reageert naar het raadslid**

De onderzoeksleider meldt aan het raadslid van de ChristenUnie: '*Hij [de concerndirecteur] wil het rapport niet vrijgeven met als reden dat het onderzoek niet afgerond zou zijn en er geen overeenstemming over de resultaten zou zijn. Dat is echter niet juist. Het onderzoek is volledig afgerond omdat alle van tevoren gemaakte afspraken zijn gerealiseerd. …Het probleem is dat ik u het rapport*

[136] Mail 'Vrijgeven Rapport', 12 oktober 2020.
[137] Mail 'Re: Vrijgeven Rapport' van onderzoeksleider, 12 oktober 2020.
[138] Besluitenlijst staf Bedrijfsvoering 12 oktober 2020.

niet kan toesturen, omdat ik bij het eind van het project heb afgesproken dat dat pas kan met toestemming van de gemeente. Die is er nu niet. Maar ik neem aan dat u het rapport kunt opvragen vanuit uw partij via de gebruikelijke politieke kanalen.

Het raadslid stelt aan de hand van het bericht van de onderzoeksleider zich in te zetten om het rapport boven tafel te krijgen.[139]

A **13 oktober 2020: Afstemming tussen de gemeentesecretaris en concerndirecteur: historie van gebeurtenissen wordt teruggehaald**

Op 12 oktober ontvangt de concerndirecteur opnieuw (na een eerdere mail van 16 september 2020) van de strategisch adviseur P&O de gemaakte afspraken met de onderzoeksleider van 20 juni 2019. De concerndirecteur deelt deze ook met de juridische concerncontroller.[140] Op 13 oktober 2020 reageert de gemeentesecretaris naar de concerndirecteur over de gemaakte afspraken van 20 juni 2019. Hij vraagt onder meer naar de reacties van toentertijd en stelt voor O&S naar het rapport te kijken: *Ik zou vooral willen weten wat onze reacties waren. Het is vreemd dat wij geen vragen mogen stellen over onderdelen van het rapport. Er zijn "niet significante uitkomsten" die hij significant maakt, er zijn conclusies waar we vragen over hadden. Het lijkt erop dat hij een opdracht wil en vervolgens niet in gesprek wil met ons over zijn aanpak, onderbouwing en conclusies.*

Verder ken ik sowieso niet 2 gesprekken: ik was gedeeltelijk bij 1 presentatie en daarna heb ik niks meer gehoord. Heel bijzonder. Ook van 2e gesprek met [clustermanager Werk & Inkomen] weet ik niks. Ik denk dat het goed is dat je rapport ook bij O&S neerlegt. Even goed intekenen en dat we onze vragen op rapport meegeven. We zullen onze commentaren moeten terughalen waarbij legitimiteit van onze eerste reacties ook kunnen worden ingevoeld. Wat echt ontbeert is dat onze reacties/vragen van toen nergens meer staan. En dat ik ook nergens lees hoe die een rol hebben gespeeld bij de afronding door [het toenmalig hoofd P&O].

In een aanvullende mail stelt de gemeentesecretaris verder nog vragen bij de gestelde conclusies en opmerkingen van de onderzoeksleider uit de mail van 13 juni 2019 en stelt verder: *Maar ongetwijfeld is ook hier de P&O lijn onvoldoende gestuurd geweest. Dat is in 2018 van loonbeslagen tot en met dit soort onderzoeken drama. Ik zou een niet biased eigen onderzoeker eens goed naar de data laten kijken (actie1), vooral uitzoeken wat [het toenmalig hoofd P&O] wel en niet heeft geaccordeerd (ik zie geen mailtjes van deze naar onderzoeksleider; hoe is op onderstaande mail gereageerd? Moet toch iets te vinden zijn: actie 2) en vervolgens Jan van Dellen maar op de hoogte stellen van dit P&O gepruts.*[141]

A **13 oktober 2020: Opdracht aan O&S en de toentertijd betrokken DCT leden om inhoudelijke visie op rapport te verzamelen**

Op 13 oktober 2020 vraagt de concerndirecteur aan de MTA leden die in voorjaar 2019 in het DCT zaten hun inhoudelijke visie op het rapport van maart 2019: *Ik [concerndirecteur] zend jullie het Rapport van de UvT toe met het verzoek om nog eens heel kritisch terug te halen welke op- en aanmerkingen wij er destijds op hadden. Zoals jullie weten heeft de CU het rapport opgevraagd en hebben wij ons op*

139 Mail van raadslid CU, 13 oktober 2020.
140 Mailwisseling 'Doorst: 2020-09-16 tekst voorstel artikel 44 vraag.docx, van concerndirecteur, 12 oktober 2020.
141 Mails 'Re: Mailwisseling met [hoofd P&O] over rapport' van gemeentesecretaris, 13 oktober 2020.

het standpunt gesteld dat er voor wat ons betreft geen afgerond / vastgesteld eindrapport is. We zijn er destijds niet goed uitgekomen, maar ik acht de kans dat we het rapport alsnog naar de raad moeten sturen niet ondenkbeeldig. Ook juridisch ligt e.e.a. best complex en inmiddels heeft [het raadslid van de CU] de UvT ook rechtstreeks benaderd. Om onszelf toch voor te bereiden op wat komen gaat zou ik eigenlijk weer een lijst willen maken van zaken waar we moeite mee hadden, qua methodes, jumping to conclusions etc. Ik zou jullie willen vragen om eind van de week hierop terug te komen. Ik ga O&S vragen hetzelfde te doen en ook [een andere gemeente] die slechte ervaringen hadden met deze onderzoeksleider. [142]

Ook een senior onderzoeker van O&S krijgt het rapport toegestuurd. Telefonisch is deze geïnformeerd met de vraag een onafhankelijke blik op het rapport te werpen. De senior onderzoeker O&S heeft een andere collega en de betrokken onderzoeker O&S bij het toentertijd uitzetten van de enquêtes gevraagd om input.[143] De betrokken O&S onderzoeker geeft de volgende punten mee aan de senior onderzoeker:
1 . Hij geeft naar mijn mening best wel veel zwart-wit conclusies en aanbevelingen. …
2. Uit de interviews (indicatief, relatief kleine n) evenals enquête onder sollicitanten (met uitsplitsingen ook kleine n) zijn niet altijd zulke harde conclusies te trekken toch? Het geeft een bepaald gevoel weer en geeft een richting. Ook is de n bij de medewerkersenquête wat betreft de niet westerse en Indonesische medewerker klein (29 en 15)
3. Vragenlijst zelf onder medewerkers was wel erg lang, maar volgens mij zijn die bevindingen wel gedegen uitgevoerd als ik het zo bekijk. Ik neem aan dat zijn analyses en toetsen gewoon kloppen.
4. Vragenlijst was wel erg lang met bijna alleen maar stellingen. Weinig ruimte voor toelichting. Je mist wel wat duiding voor een antwoord…[144]

A

15 en 16 oktober 2020: De afdeling O&S levert een notitie op met kanttekeningen die zij hebben bij het rapport

Op 15 oktober 2020 levert de senior onderzoeker O&S de notitie aan de concerndirecteur: …*Kort gezegd: ik zie prima overdenkingen en aanbevelingen op het einde van het rapport. Daar kun je volgens mij als organisatie prima wat mee doen. Maar de conclusies zijn zeker niet allemaal sterk onderbouwd. Verschillende uitspraken in het onderzoek zijn kort door de bocht. Soms omdat het een invulling, interpretatie is van de onderzoeksleider (of dat het onduidelijk is dat de uitspraak bijvoorbeeld door interviewmateriaal of wetenschappelijke literatuur wordt onderbouwd), soms omdat er methodologische fouten worden gemaakt…. Ik weet niet precies hoe je het wilt gebruiken (als achter de hand of om uit te putten bij een argumentatie waarom het onderzoek niet eerder is verstuurd), maar laat vooral weten als je nog vragen hebt. … Overigens, …: ik ben er voorstander van om dergelijke onderzoeken ondanks kritiek vanuit de opdrachtgever op de inhoud/kwaliteit van het rapport zoveel mogelijk te delen met de raad (even los van het risico om in een dergelijke situatie te komen). Vanuit O&S zijn we altijd bereid om dan mee te denken om een goede reactie vanuit het college te geven*[145]

[142] Mail '2019-03-01 Eindrapport Arnhem Universiteit Tilburg.pdf' van de concerndirecteur, 13 oktober 2020.
[143] Interviews senior onderzoeker O&S en onderzoeker O&S.
[144] Mail 'RE: 2019-03-01 Eindrapport Arnhem Universiteit Tilburg.pdf' van onderzoeker O&S, 14 oktober 2020.
[145] Mail 'kanttekeningen onderzoek Tilburg' van senior onderzoeker O&S, 15 oktober 2020.

De notitie is sindsdien inhoudelijk niet meer significant gewijzigd, wel is nog gekeken naar verwoording en titel van het rapport.[146] De notitie is niet gedeeld met de onderzoeksleider noch betrokken medewerkers van P&O met verzoek voor hun reactie hierop.[147]

Op 16 oktober stuurt de concerndirecteur de opmerkingen vanuit O&S door naar de leden van het DCT: *Hier de opmerkingen vanuit O&S (lijkt me vrij helder) en de opmerkingen die ikzelf destijds ook al had (maar nu uitgeschreven). Veel overlap en aan de objectiviteit van O&S valt niet te tornen*.[148] De gemeentesecretaris stelt ook diens eigen kanttekeningen en vragen te herkennen in veel punten uit de notitie van O&S.[149]

R B **28 oktober 2020: Burgemeester Marcouch wordt benaderd door de ChristenUnie over een zogenoemde integriteitskwestie**

Op 28 oktober 2020 wordt de burgemeester benaderd door de ChristenUnie voor een gesprek. De CU vindt het een integriteitskwestie, omdat er volgens hen een rapport is van de UvT, maar de portefeuillehouder Inclusie de CU vertelt dat dit rapport er niet is. De burgemeester geeft aan geen kennis van het bestaan van een rapport te hebben, maar dit wel onmiddellijk uit te gaan zoeken.[150]

B **29 oktober 2020: Mail van de gemeentesecretaris aan de burgemeester: slecht onderzoek**

De gemeentesecretaris komt in een mail aan de burgemeester met de voorbereiding voor komende week terug op het rapport van de UvT. *Ben door [de concerndirecteur] uitgebreid bijgesproken. Jullie krijgen volgens mij een goed advies van hem, J[uridische] Z[aken]. […] Ik hoop dat ook de lijst van opmerkingen van O&S jou en Jan overtuigen van hoe slecht het onderzoek was. En als dat de reden is voor de opdrachtgever - ik begrijp toenmalig hoofd P&O - om niet verder te gaan met de opdrachtnemer (deze onderzoeksleider), omdat deze niets van opmerkingen wil weten, dan kan er dus ook geen rapport zijn die is aangenomen door de opdrachtgever. De onderzoeksleider mag elk kaftje om zijn eigen rapport doen. Daarmee wordt het nog niet van ons…* [151]

B **29 oktober 2020: Rapport van de UvT wordt met wethouder Van Dellen gedeeld**

Op 29 oktober 2020 krijgt wethouder Van Dellen voor het eerst het rapport. Dit gebeurt in een mail van de concerndirecteur naar de wethouder: *Voor nu mail ik je het (niet vastgestelde) onderzoeksrapport, de reflecties van O&S en wat ruwe tekst (…) voor een raadsbrief indien het besluit is om tot verstrekking over te gaan.*[152]

De samenvatting van het rapport is in onze onderzoeksperiode niet met de wethouder gedeeld noch met het college en de gemeentesecretaris.[153]

146 Interview senior onderzoeker O&S.
147 Interviews senior onderzoeker O&S, onderzoeksleider, strategisch adviseur P&O.
148 Mail 'Onderzoek Tilburg' van concerndirecteur, 16 oktober 2020.
149 Interview gemeentesecretaris.
150 Interview burgemeester. Brief 'Het niet informeren van de raad over het onderzoek naar een diverse organisatie' d.d. 17 november 2020.
151 Mail 'Voorbereiding komende week' van gemeentesecretaris, 29 oktober 2020.
152 Mail 'vragen CU' van concerndirecteur 29 oktober 2020. Interview wethouder Van Dellen.
153 Geen bewijs in mails gezien dat dit is gebeurd noch dat er sprake is van het bewust weglaten van de samenvatting. In gesprekken gaven betrokkenen aan de samenvatting van het rapport niet helder voor de geest te hebben gehad ten tijde van de beantwoording van de raadsvragen.

2 november 2020: onderzoeksleider mailt raadslid

Op 2 november mailt de onderzoeksleider het raadslid van de ChristenUnie: *Ik was benieuwd of het u gelukt is het rapport over discriminatie bij de gemeente Arnhem boven water te krijgen?*[154]

2 november 2020: reactie van het raadslid

Het raadslid reageert: *Ik krijg nul op rekest, men blijft ontkennen dat er een rapport is.*[155]

2 november 2020: onderzoeksleider mailt het rapport naar het raadslid

Op 2 november stuurt de onderzoeksleider het rapport naar het raadslid: *Ik begrijp dat de gemeente blijft ontkennen dat er überhaupt sprake is van een rapport. Nu de gemeente zich dus niet houdt aan de afspraak die ik met haar heb gemaakt, voel ik me niet meer gehouden aan de afspraak om verzoeken om toegang tot het rapport door te verwijzen naar de gemeente. Ik stuur u bij dezen het betrokken rapport. Mocht u er vragen over hebben, dan verneem ik die graag.*[156]

2 november 2020: mailwisselingen tussen de concerndirecteur en onderzoeksleider[157]

De onderzoeksleider mailt de concerndirecteur: *heb begrepen dat de gemeente blijft ontkennen dat er sprake is van een onderzoeksrapport dat wij in 2019 hebben geschreven op basis van een afgerond onderzoek. Daarmee is wat mij betreft de basis vervallen voor de afspraak dat ik verzoeken om toegang tot het rapport zou doorverwijzen naar de gemeente.* Na ruggespraak met de juridische concerncontroller en diens collega reageert de concerndirecteur op dezelfde dag: *We hebben heldere afspraken met u gemaakt, daar gaan we niet op terugkomen. Zoals in mijn eerdere mail al aangeven, stonden (op de inhoud) veel issues open. Daar heeft u andere beelden bij, dat is dan aan u. De uitnodiging om hierover in gesprek te gaan, staat wat ons betreft nog steeds.*

De onderzoeksleider reageert: *het gaat hier om feiten, niet om beelden. Feit is dat het onderzoek is afgerond en dat er een eindrapport ligt. Dat is vorig jaar ten overvloede nog eens vastgesteld in mailwisseling tussen het toenmalige hoofd P&O en mij. Alles wat van tevoren is afgesproken en contractueel is vastgelegd, is gerealiseerd. We hebben nadere afspraken gemaakt met het toenmalige hoofd P&O over de verspreiding van het rapport. Nu de gemeente daar alsnog op terugkomt en ontkent dat er een eindrapport ligt, ontvalt de basis voor ons om gemaakte nadere afspraken over verspreiding van het rapport verder na te komen. Dat betekent dat we terugvallen op de contractuele bepalingen die stipuleren dat we gerechtigd zijn tot publicatie.*

De concerndirecteur reageert: *In tegenstelling tot wat u stelt, ontkennen wij niet dat er een rapport ligt. Naar verwachting beslist ons college zeer binnenkort of dat rapport aan de gemeenteraad wordt verstrekt of niet. In de afronding van onze samenwerking hebben wij, na een aantal gesprekken, op 5 punten afspraken gemaakt. Eén daarvan is dat u derden die het rapport opvragen doorverwijst naar ons. Aan deze afspraken is niets gewijzigd, wij komen ook nergens op terug. Wij gaan er dan ook vanuit dat u zich eveneens aan de gemaakte afspraken houdt. Dat betekent dat het aan de gemeente is om te bepalen of en zo ja op welke wijze het rapport wordt gedeeld met raadsleden.*

154 Mail van onderzoeksleider, 2 november 2020.
155 Mail van raadslid, 2 november 2020.
156 Mail van onderzoeksleider, 2 november 2020.
157 Mailwisselingen Re: Vrijgeven Rapport' tussen onderzoeksleider en concerndirecteur, 2 november 2020.

De onderzoeksleider reageert: *het is aan u om te bepalen wat u met de raad deelt en wat niet. Net zoals het aan ons is om te bepalen wat wij publiceren en wat niet, en voor wie.* Na afstemming met de juridisch concerncontroller en jurist reageert de concerndirecteur niet meer.

A **2 november 2020: Voorstel van twee raadsbrieven voor het wel/niet vrijgeven van rapport**

In eerste instantie zijn er twee brieven voorgesteld voor het wel en niet vrijgeven van het rapport in de staf Bedrijfsvoering.[158] De gemeentesecretaris reflecteert op de brieven en heeft een voorkeur voor de tweede brief (het niet vrijgeven van het rapport) met daarbij onder meer de volgende overwegingen: … *Ik vind de tweede versie beter en feitelijker. Dat voor- en nadelen verbonden zijn aan beide versies is duidelijk*. *Maar de issues die kunnen ontstaan zijn wel verschillend per brief. Dat men de tweede brief mogelijk minder snel zal kiezen dan de eerste kent een politiek opportune reden (naar mijn bescheiden mening). Het moment dat we dit als enige belangrijk vinden verliezen we veel op andere principes en in mores. Dat moet terugkomen in ons advies zodat we recht doen aan inhoud, aan legitimiteit van afweging en aan mores in omgang tussen ambtelijke organisatie en politiek.*

Voors en tegens tbv de aanbiedingsnota/memo, voor het geval van aanbieding:
Variant 1 [wel vrijgeven] maakt onderdeel van de beraadslaging een onjuist en onvolledig rapport. Wat zijn hier de risico's/kansen aan:
- college geeft status en duiding bij een concept rapport. Het is niet zo relevant dat de onderzoeker daarvan zelf vindt dat het een definitief rapport is; de inbreng van hoofd P&O laat zien dat hij dat niet vindt, gehoord alle argumenten. Je overrulet die afweging door het nu toch een rol te geven.
- nu toch verschaffen: Het college zal het inhoudelijke debat moeten gaan voeren over de inhoud en over onze opmerkingen daarop. Is dat het voorland wat ze willen, kunnen?;
- de combinatie van rapport en onze opmerkingen vraagt voor een genuanceerd gesprek-interesse in beide. Terwijl het risico aanwezig is dat dit niet gebeurt. Wie heeft belang bij de nuance? De ambtenaren, het college, de raad?
- Raadsleden kunnen stukken gericht eruit halen voor framing: is het college dan bereid om de nuance toe te voegen? In de krant, in de raad etc? Bereidheid om onjuiste framing - die meestal ten koste gaat van de waarheid -aan te pakken? Hoe voorkom je: waar rook is vuur? Je moet in elk geval uitleggen waarom je de afweging van hoofd P&O achteraf niet deelt als college. Deel je die wel dan zou je de "niet aanwezigheid van een eindrapport" beargumenteren. Hier begint wel de eerste verwijdering van politiek en ambtelijke organisatie. Moet je bewust van zijn.
- onderzoeker zal zich mogelijk publiekelijk roeren in het debat. Waartoe hij niet bereid is om te doen in het ambtelijk overleg, gaat ie alsnog doen. Willen we dat? Is dat redelijk?
Het leidt tot een weinig controleerbaar debat waar feiten, framing door elkaar gaan lopen en wat veel vraagt vanuit college om recht te doen aan de feiten.
- ik zie maar 1 voordeel van variant 1: omdat het college weet dat het ambtelijke afwegingen zijn geweest, kunnen ze ervoor kiezen om excuses aan te bieden en aan te geven dat ze er geen betrokkenheid bij hadden en de opmerkingen van de raad serieus nemen en ook echt gaan bewijzen in de toekomst dat het goed gaat. Dit is de variant: we laten de ambtenaren vallen (ondanks de inhoudelijke argumenten), accepteren het ongemak en gaan verder. Dit scoort goed op politieke handigheid, maar ten koste van.....heb hier ook als ambtelijke organisatie in het advies oog voor.

[158] Mail 'Brief raad aanvullende vraag ChristenUnie over etnisch profileren / rapport Tilburg' van juridisch concerncontroller, 2 november 2020.

We zijn meer dan ten koste van de ambtelijke organisatie de politiek te accomoderen. Dat is precies het verschil tussen opportuniteit en waarheid.

Versie 2 [niet vrijgeven]
- je steunt de ambtelijke afweging: gezien de vele opmerkingen kan geen sprake zijn van een vastgesteld rapport. Concepten geven we niet. Is feitelijk voordeel en best makkelijk uit te leggen. Accepteert de raad het niet, dan hebben ze instrumenten om het af te dwingen. Maar wel in die volgorde.
- je loopt het risico dat Raad het wel wil hebben. Maar debat gaat niet over inhoud maar over procedure. Het is meer het principe dat je deelt. Wat is next: ik vraag stagiaire (of nog beter een prof) als gemeentesecretaris om een onderzoek te doen naar de bestuurscultuur in Arnhem en het effect daarvan op de ambtelijke organisatie. En na een slecht rapport bestaat het wel??? Laat college voelen dat ze morgen zelf aan de beurt kunnen zijn met deze benaderingswijze. Principes van hoor en wederhoor zijn te koesteren op het moment van het onderzoek.....niet 2 jaar daarna. Principes die niet ten grabbel moeten worden gegooid.....Niet bij college, niet bij ambtelijke organisatie.[159]

B

2 november 2020: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen

In de besluitenlijst van de staf staat: *Artikel 44 vragen ChristenUnie*
Jan van Dellen heeft het rapport (onderzoek naar diversiteit van de gemeente Arnhem door de UvT) en de twee versies van de brieven ontvangen, t.w.:
1. versie brief niet vrijgeven rapport
2. versie brief wel vrijgeven rapport
De beide briefversies worden voorgelegd aan het college op 10 november 2020. Jan van Dellen zal dit 3 november in de rondvraag van het college aankondigen (actie Jan van Dellen). [160]

A

4 november 2020: Concept raadsbrief met vrijgeven rapport

De juridisch concerncontroller mailt op 4 november een nieuwe versie van de raadsbrief met voorstel voor het vrijgeven van het rapport samen met de O&S notitie aan de concerndirecteur: *Hierbij de concept-collegenota en raadsbrief, zoals besproken. Ik heb de collegenota op jouw naam gezet; ik ben de 'ghostwriter', immers niet zelf betrokken bij dit dossier… Ik laat het aan jou om deze stukken - na eventuele aanpassingen - verder te geleiden, naar [de gemeentesecretaris] en college.*[161]

B

7 november 2020: Mail gemeentesecretaris aan burgemeester en wethouder Van Dellen met uitkomsten moreel beraad

De gemeentesecretaris en concerndirecteur hebben onder begeleiding van een externe adviseur moreel beraad gehad over deze casus rond het verzoek van de raad voor vrijgave van het rapport. Het advies uit het moreel beraad welke met de burgemeester en wethouder Van Dellen door de gemeentesecretaris is gedeeld[162]:
A. Vul de actieve informatieplicht in - en daarmee het primaat van de politiek - door JUISTE informatievoorziening.

[159] Mail 'Re: Brief raad aanvullende vraag ChristenUnie over etnisch profileren / rapport Tilburg' van gemeentesecretaris, 2 november 2020.
[160] Besluitenlijst Staf Bedrijfsvoering 2 november 2020.
[161] Mail 'concept collegenota en raadsbrief aanvullende vraag ChristenUnie onderzoek Tilburg inclusie' van juridisch concerncontroller, 4 november 2020.
[162] Mail 'Raadsbrief aanvullende vraag over vervolg etnisch profileren' van gemeentesecretaris, 7 november 2020:

B. Punt A is niet gediend met alleen de verschaffing van het rapport. Als dat het verzoek is, verdient het afwijzing en uitleg van deze afwijzing. Of het verzoek nu komt vanuit de raad of vanuit een ander collegelid.
C. Juiste informatievoorziening is gebaat bij een set aan informatie: het onvoldragen rapport EN de opmerkingen van O&S EN een zeer goede aanbiedingsbrief.
D. Bescherm je ambtenaren. Medewerkers die zich inzetten voor juiste informatievoorziening moet je niet afvallen. Dit stelt hoge eisen aan de verdediging door het college bij raadsagendering en vraagt vooraf een goede voorbereiding en advisering.

B

9 november 2020: Staf Bedrijfsvoering van wethouder Van Dellen

In de staf Bedrijfsvoering wordt nog over de laatste versie van de brief gesproken: *Concept-brief art. 44 etnisch profileren. Morgen wordt in de collegevergadering de concept-brief art. 44 etnisch profileren behandeld. [De gemeentesecretaris] heeft nog suggesties voor de tekst gedaan. [De concerndirecteur] neemt deze morgen op papier mee naar de collegevergadering voor Jan van Dellen.*

Jan van Dellen heeft contact gehad met de CU en aangegeven dat het rapport 'onderzoek naar diversiteit van de gemeente Arnhem door de UvT' volgt. Ook heeft hij aangeboden een gesprek over dit onderwerp te voeren; de CU is op dit aanbod vooralsnog niet op ingegaan. Indien nodig zal Jan van Dellen nog een afstemming met [de senior onderzoeker O&S] hebben.[163]

B

10 november 2020: Collegevergadering: rapport delen zonder O&S notitie, contrair aan ambtelijk advies

Het rapport van de UvT wordt in aanloop naar de collegevergadering van 10 november 2020 voor het eerst met voltallige college gedeeld in de vergaderstukken.[164] Ook de portefeuillehouder Inclusie kreeg toen het rapport voor het eerst te zien.[165] Daarnaast is ook de O&S notitie met het hele college gedeeld. In de voorgelegde raadsbrief is een uitgebreidere toelichting gegeven van het proces zoals dat in 2019 heeft gelopen en is ook voorgesteld om de O&S notitie vrij te geven: *Aan de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Statistiek is recent nog de vraag gesteld om ook eens vanuit hun expertise het door de Tilburgse onderzoeksleider opgestelde rapport te beschouwen. Deze reactie van de afdeling Onderzoek en Statistiek treft u bijgaand aan als tweede bijlage bij deze brief. De reactie sluit op verreweg de meeste onderdelen aan bij de opmerkingen en kanttekeningen die destijds door het DCT aan de onderzoeksleider kenbaar zijn gemaakt*.[166]

In de vergadering besluit het college - contrair aan het advies van de ambtelijke organisatie - om niet de notitie van O&S mee te sturen. Ook in de aanbiedingsbrief die is aangeleverd, past het college zaken aan om de brief in te korten. Uitgangspunt is en blijft om het rapport te delen.

De concerndirecteur (die tevens in het college van 10 november als plaatsvervangend gemeentesecretaris deelnam) heeft de brief met wethouders Van Dellen en Louwers aangepast.

[163] Besluitenlijst staf Bedrijfsvoering 9 november 2020.
[164] Agenda vertrouwelijk College B&W, agendapunt 8 en onderliggende stukken, 10 november 2020. Interviews burgemeester en wethouder Louwers.
[165] Interview wethouder Louwers.
[166] Conceptbrief aanvullende vraag n.a.v. art. 44-antwoordbrief college van 6 oktober jl. over 'etnisch profileren'.

B

10 november 2020: Reactie gemeentesecretaris op aangepaste versie van de brief: staat niet achter de afweging van het college

De gemeentesecretaris reflecteert naar de concerndirecteur, burgemeester en wethouder Van Dellen over het besluit tot inkorten van de brief en het niet meesturen van de O&S notitie naar de raad: … *Ik zag deze vanochtend - na al onze inspanningen - niet aankomen. … Ik heb er vanmiddag nog stevig over nagedacht. En ik kom tot een moeilijke conclusie. De brief maakt mi[jns inziens] een systematische fout. Wat wij het rapport verwijten, doen we nu ook zelf met de brief. Wij komen tot conclusies die de neutrale lezer nauwelijks kan verifiëren: onvoldragen rapport. Daarmee ontstaat een ongelijk speelveld: een onvoldragen rapport waartoe de lezer wel toegang krijgt en onze conclusies in de brief waarvan de onderbouwing van O&S ontbreekt. Daarmee is het beginsel van actieve informatieplicht, gedefinieerd als de plicht tot verschaffing van JUISTE informatie, in het geding. Het is een recht van burgers om juiste informatie te ontvangen en dus ook van de raad die daar namens burgers zitten.*

Mijn conclusie: Ik sta dus niet achter de afweging van dit college om partiële informatie te sturen die onjuiste informatie (rapport) voorrang geeft op juiste informatie (reflecties O&S). Dan zou ik eerder nog tussenstappen doen, zoals bijv. een derde laten oordelen of zo. …Daarnaast kan het zijn dat op enig moment ik geconfronteerd word met de effecten van deze keuze tot partiële informatievoorziening, waardoor een onjuist beeld kan blijven bestaan. En dan kom ik in de positie - in mijn niet politieke en onderscheidende eindverantwoordelijke rol voor de ambtelijke organisatie - dat ik moet aangeven dat waardevolle en relevante informatie die op tafel lag niet bij de raad is gekomen. Ik wil die positie heel graag voorkomen.[167]

B

12 november 2020: Staf Inclusie van wethouder Louwers

In de besluitenlijst van de staf Inclusie staat het volgende: *Mededeling: Op verzoek van ChristenUnie zal er morgen een rapport inzake Inclusie in relatie tot het Arnhemse personeelsbeleid naar buiten gebracht worden, waarin conclusies en aanbevelingen staan. Dit mede naar aanleiding van eerder gestelde art.44-vragen. We delen het rapport wel, maar tevens zal er een begeleidend schrijven bij komen met welke acties we al genomen hebben en hoe er gemonitord gaat worden. Ook wordt hierin de visie van de gemeente op de kwaliteit van het onderzoek en rapport vermeld. Jan van Dellen is portefeuillehouder, maar dit zal mogelijk nog voor wat aandacht zorgen. Martien wil graag op de hoogte zijn als er dergelijke onderzoeken uitgevoerd worden, met betrekking tot inclusie.*[168]

R

17 november 2020: Publicatie van stukken aan de raad (o.a. aanbiedingsbrief en het rapport)[169]

Bij de publicatie van de raadsbrief d.d. 10 november 2020 wordt ook het rapport vrijgegeven. Over het rapport is het volgende gemeld*: In de ogen van de opsteller van dit rapport moet dit document als eindrapport van het gehouden onderzoekstraject worden gezien. In onze ogen was het rapport niet voldragen, omdat er destijds kanttekeningen zijn geplaatst bij onder andere de gevolgde methodiek op de representativiteit van de respons en op het gebruik van statistische analyses. Het onderzoekstraject is dus niet volledig afgerond en het toenmalige hoofd P&O heeft de samenwerking na twee gesprekken beëindigd.*

[167] Mail 'Re: Raadsbrief aanvullende vraag over vervolg etnisch profileren.docx V1 geschoond.docx' van gemeentesecretaris, 10 november 2020.
[168] Besluitenlijst staf Inclusie, 12 november 2020.
[169] Raadsbrief - Aanvullende vraag n.a.v. art. 44-antwoordbrief college van 6 oktober jl. over 'etnisch profileren', d.d. 10 november 2020.

Diverse betrokkenen stellen het te betreuren dat deze verwijzing naar een ambtenaar, in dit geval het hoofd P&O, in de uiteindelijke brief is blijven staan.[170]

R

17 november 2020: Verzoek interpellatiedebat door ChristenUnie en Arnhemse Ouderenpartij

De ChristenUnie en de Arnhemse Ouderenpartij doen een verzoek voor een interpellatiedebat naar aanleiding van de publicatie van het rapport op iBabs: …*U verklaart hier [in de raadsbrief van 6 oktober 2020] dus dat het onderzoek niet is voltooid en niet is uitgemond in een afgeronde, aan u aangeboden rapportage van de betrokken professor van de UvT. … Inmiddels is tot onze verbazing de integrale tekst van het rapport, dat volgens meerderen van u en ook blijkens het antwoord op de door ons hierover gestelde vragen niet zou bestaan, plotsklaps op iBabs voor iedereen te lezen. Dat is buitengewoon merkwaardig. Het verbaast ons dat wij als fractie die meermalen navraag heeft gedaan naar dit rapport, niet over deze plotseling vondst zijn geïnformeerd met een toelichting op wat er is gebeurd en waar dit rapport nu ineens vandaan komt. Het is naar onze mening noodzakelijk dat de gemeenteraad op korte termijn een oordeel kan geven over de manier waarop u als college met deze kwestie bent omgegaan.* [171]

R T

17 en 23 november 2020: Contact raadslid PVV en onderzoeksleider

Een raadslid van de PVV deelt de voornoemde raadsbrief d.d. 10 november 2020 met de onderzoeksleider en stelt een aantal vragen aan de onderzoeksleider. De onderzoeksleider beantwoordt deze vragen op 23 november.[172]

A

20 november 2020: Mening strategisch adviseur P&O over de raadsbrief van 10 november: integriteit in het gedrang

Op 20 november deelt de strategisch adviseur P&O diens visie op de raadsbrief van 10 november 2020 en het traject van beantwoording in een mail met een collega: *Als je de laatste raadsbrief leest dan gaan je haren overeind. De pijlen worden op voormalig hoofd P&O gericht. Dit gaat echt over integriteit! Ik heb een tijdje terug al aangegeven dat ik hier niet aan mee wilde doen; werd min of meer geacht dingen op te schrijven die echt leugens waren. Dus ben ik verder buiten de beantwoording gelaten en heeft [de concerndirecteur] het zelf opgepakt*[173]

R T

24 en 25 november 2020: Contact raadslid ChristenUnie en onderzoeksleider met formele reactie onderzoeksleider op de raadsbrief

Op 24 november informeert het raadslid van de ChristenUnie de onderzoeksleider over de raadsbrief en het aangevraagde interpellatiedebat. De onderzoeksleider stelt het niet eens te zijn met de strekking van de raadsbrief. Het raadslid vraagt of de mail met raad en college gedeeld mag worden. Op 25 november 2020 stuurt de onderzoeksleider een bijlage met diens reactie op de raadsbrief.[174] Voorafgaand aan het interpellatiedebat is door het raadslid van de ChristenUnie de reactie van de onderzoeksleider toegevoegd aan de raadsstukken voor het debat van 25 november 2020.[175]

---

170 Interviews onder meer wethouder Van Dellen, gemeentesecretaris, hoofd P&O en juridisch concerncontroller.
171 Brief 'Het niet informeren van de raad over het onderzoek naar een diverse organisatie' d.d. 17 november 2020.
172 Mailwisseling raadslid PVV en onderzoeksleider, 17 en 23 november 2020.
173 Mail 'RE: Achtergrond informatie n.a.v. vragen vanuit de gemeenteraad over Onderzoek Tilburg (Diversiteit en Inclusie), van strategisch adviseur P&O, 20 november 2020.
174 Mailwisseling onderzoeksleider en raadslid ChristenUnie, 24 en 25 november.
175 Mail 'Reactie onderzoeker op raadsbrief' van raadslid ChristenUnie, 25 november 2020. De bijlage is te vinden bij de raadsstukken van 25 november 2020.

B **25 november 2020: Mail gemeentesecretaris aan wethouder Van Dellen voor aanvang debat: Een excuus op het proces, een onderbouwd standpunt op de inhoud**

Voorafgaan aan het interpellatiedebat van 25 november worden de wethouders P&O en Inclusie nog geadviseerd en voorbereid op het debat door met name de gemeentesecretaris, concerndirecteur en juridisch concerncontroller. Ook een communicatieadviseur kijkt mee met stukken.[176]

De gemeentesecretaris mailt wethouder Van Dellen nog op 25 november met onder meer een excuus voor het handelen in het proces en aandacht te houden voor de inhoudelijke visie op het rapport: *Ik wilde je nog 1 reflectie geven. Het handelen van de ambtelijke organisatie is alleen te begrijpen vanuit de kwalificaties over de inhoud van het rapport. Immers, bij een feitelijk juist en goed onderbouwd rapport zou elke verlenging en niet afronding van het traject verwerpelijk zijn. Het feit dat hier het traject niet is afgehandeld heeft dus alles te maken met die inhoud van het rapport en het streven om onderbouwing en enkele onfeitelijkheden en onjuistheden beter te krijgen. Je weet dat we dat in het hier en nu nog eens hebben laten beoordelen door O&S. Het is daarom niet uitsluitend een mening, maar te onderbouwen, te duiden met feiten. Feiten die ook toetsbaar zijn door derden als het moet.*

…

Dit ongemak, de wetenschap dat we er niet uitkwamen met de onderzoeksleider in juni '19 - bij het sturen van de laatste mail van de ambtelijk opdrachtgever - had moeten worden opgeklapt. Naar ons, naar jou en - in afweging met het college - naar de raad. Daar zit een duidelijk excuus in het proces.

Het is ook goed om te weten dat dit excuus niet aantast wat we inhoudelijk vinden van het rapport. Het was toen, zoals nu onvoldragen. De raad heeft recht op feitelijk juiste informatie. Dit streven is onveranderd. Een excuus op het proces, een onderbouwd standpunt op de inhoud.[177]

R **25 november 2020: Interpellatiedebat met wethouder Van Dellen**

Op 25 november vindt het interpellatiedebat plaats. Tijdens het raadsdebat is de O&S notitie alsnog beschikbaar gesteld en gedeeld met de raad.[178] Voorafgaand gaf de juridisch concerncontroller nog mee aan de wethouder om *[zijns] inzien dus niét nu het memo van O&S verstrekken, of dat vanavond zélf aanbieden… Mocht de raad … toch met nadruk en expliciet om [de O&S notitie] vragen, dan kan en zal het m.i. verstrekt moeten worden*.[179]

R T **25 en 27 november 2020: Contact onderzoeksleider en raadslid ChristenUnie**

Tijdens en na het interpellatiedebat heeft de onderzoeksleider contact via de mail met het raadslid van de ChristenUnie met betrekking tot onder meer de visie van de onderzoeksleider op de notitie van O&S.[180]

B **27 november 2020: Vragen voor artikel De Gelderlander**

De communicatieadviseur deelt de aan de gemeente gestelde vragen van een journalist voor een artikel in De Gelderlander met de concerndirecteur, juridisch concerncontroller en wethouder Van Dellen.[181]

176 Diverse mails in de periode 19 november - 25 november 2020.
177 Mail 'Interpellatie' van gemeentesecretaris, 25 november 2020.
178 Raadsstukken interpellatiedebat 25 november 2020, 'Opmerkingen Onderzoek & Statistiek: Algemeen oordeel over kwaliteit van het onderzoek'.
179 Mail 'RE: Reactie onderzoeker op raadsbrief' van juridisch concerncontroller, 25 november 2020.
180 Mails onderzoeksleider en raadslid ChristenUnie, 25 - 27 november 2020.
181 Mail 'vragen' van communicatieadviseur, 27 november 2020.

B T **27 november 2020: Mail van de onderzoeksleider aan wethouder Van Dellen**

Op vrijdag 27 november mailt de onderzoeksleider wethouder Van Dellen: *we hebben niet eerder kennis kunnen maken. Ben de onderzoeksleider die vanuit Tilburg University het onderzoek naar verbeterruimte in diversiteitsvraagstukken bij de gemeente Arnhem in 2018-2019 heeft geleid en mede heeft uitgevoerd. Ons onderzoek en rapport zijn recentelijk helaas onderwerp van publieke discussie geworden. Het lijkt mij beter om direct met u te communiceren en bij deze wil ik die communicatie openen*[182]*.*

Wethouder Van Dellen heeft dezelfde dag telefonisch contact met de onderzoeksleider opgenomen. Hierbij is een afspraak gemaakt voor maandag 30 november 2020 voor een gesprek tussen de wethouder en onderzoeksleider. Dit gesprek zou door de ambtelijke organisatie voorbereid worden.

Op 27 november 2020 is tevens het rapport van de UvT over de gemeente Arnhem (en de rapporten van andere deelnemende gemeenten) gepubliceerd op de website van de UvT.[183]

B T **28 november 2020: Artikel in De Gelderlander, afspraak tussen wethouder en onderzoeksleider en raadsvragen**

Op 28 november 2020 verschijnt een artikel in De Gelderlander met een interview met de onderzoeksleider. In de ochtend van 28 november hebben de concerndirecteur en gemeentesecretaris contact gehad over het krantenartikel. Afgesproken werd dat wethouder Van Dellen voor het gesprek van maandag goed zou worden voorbereid. Later die ochtend werd duidelijk dat wethouder Van Dellen al op zaterdag met de onderzoeksleider zou willen praten. Wethouder Van Dellen is geadviseerd om het gesprek met minimaal 1 iemand anders te voeren en ruimte te behouden tussen organisatie en onderzoeksleider. Naar aanleiding van het artikel is er direct contact tussen de wethouder en onderzoeksleider en besloten tot een afspraak op dezelfde dag. Deze afspraak vindt plaats en naar aanleiding hiervan is ook een gezamenlijk persbericht opgesteld. Terugkoppeling van het gesprek heeft de directie niet gekregen op 28 november.

R Daarnaast zijn op 28 november 2020 nieuwe raadsvragen gesteld met betrekking tot de informatievoorziening over het onderzoek van de UvT en de beantwoording van raadsvragen.[184]

B Wethouder Van Dellen kondigt 29 november een onafhankelijk onderzoek aan.[185]

B R **9 december 2020: Opdrachtverlening onafhankelijk feitenonderzoek**

Formele opdrachtverlening door het college van B&W aan *Strated Consulting* tot het doen van een onafhankelijk feitenonderzoek.[186] In januari 2021 zijn de onderzoeksvragen met de raad gedeeld.

182 Mail ‘Onderzoek Tilburg University’ van onderzoeksleider, 27 november 2020.
183 Interview onderzoeksleider en website research.tilburguniversity.edu. Voor 27 november stond alleen een verwijzing met de titel van het rapport op de website.
184 Brief ‘verzoek om inlichtingen conform gemeentewet artikel 169 lid 3’, 28 november 2020.
185 O.a. persverklaring wethouder Van Dellen en [onderzoeksleider] van de Tilburg Universiteit inzake rapport inclusie, 29 november 2020.
186 Persbericht Arnhem 'Strated Consulting' voert onderzoek naar inclusiviteitsrapport uit’ 8 december 2020.

3. BESCHOUWING EN CONCLUSIES

Een uitgebreide beschrijving en onderbouwing van de feitelijke gang van zaken is in hoofdstuk 2 (feitenrelaas) opgenomen. Op basis van de geschetste ontwikkelingen komen wij met een beschouwing op de gebeurtenissen. Vervolgens presenteren en onderbouwen wij de conclusies, hierbij indachtig de onderzoeksvragen, en uitgesplitst wat betreft het externe en interne traject. De aanbevelingen (laatste onderzoeksvraag) volgen in hoofdstuk 4.

Conclusies worden vanzelfsprekend uitsluitend met betrekking tot deze casus (het inclusiviteitsrapport van de UvT) getrokken; in dit onderzoek is niet gekeken naar andere dossiers van de gemeente Arnhem en/of betrokkenen.

3.1. BESCHOUWING OP DE GEBEURTENISSEN

Het opdrachtgeverschap van het onderzoek van de UvT naar diversiteit en inclusie en de begeleiding is op ambtelijk niveau bij de afdeling P&O belegd. Andere leidinggevenden (incl. gehele DCT) en overige medewerkers werden via nieuwsbrieven, intranet en uitgezette medewerkersenquête geïnformeerd over het onderzoek; de (bege)leiding lag bij P&O met een stukje facilitering vanuit O&S. Ook het college én raad zijn in 2018 geïnformeerd over het onderzoek van de UvT, via een raadsbrief met betrekking tot de Charter Diversiteit en verwijzing in het 2017 jaarverslag. Daarnaast kwam het onderzoek in enkele stafstukken terug. Het traject heeft t/m juli 2020 (tot de vragen vanuit de raad) echter nooit als expliciet bespreekstuk op een stafagenda noch -besluitenlijst of -notulen gestaan.

Na een aanzienlijke vertraging werden de eerste bevindingen met de ambtelijk begeleiders gedeeld in december 2018. In februari 2019 volgde een eindrapport, met daarbij het verzoek van de onderzoeksleider voor reacties. Er zijn in december 2018 noch februari 2019 door de afdeling P&O inhoudelijke kanttekeningen of bezwaren gemaakt ten aanzien van het rapport, terwijl intern onderling wel gesteld is dat sommige bevindingen iets ‘harder’ geformuleerd zijn dan tijdens de bespreking in december 2018. Verder blijkt uit stukken en gehouden gesprekken dat de samenwerking tussen de gemeente en de UvT tot dan toe goed verloopt zonder grote noemenswaardige problemen, met uitzondering van ambtelijke opmerkingen dat het onderzoek meer tijd en werk kostte dan verwacht.

Op verzoek van P&O werd een afspraak gemaakt voor een presentatie van de onderzoeksresultaten door de onderzoeksleider in het Directie en Cluster Team (DCT) van 14 maart 2019. De insteek en voorbereiding van P&O richting het DCT had hierbij beter gekund, een duidelijke agenda en een duidelijke vraag aan de aanwezigen ontbrak. Tijdens het DCT zijn vragen gesteld en kanttekeningen (haken en ogen) gemaakt door het DCT ten aanzien van uitgangspunten, methodologie en bepaalde conclusies, maar er is geen vastlegging hiervan gedaan, noch zijn er expliciete verzoeken aan de onderzoeksleider van de UvT voor aanpassingen of wijzigingen gedaan. Ook in het gesprek van 12 juni 2019 met 1 DCT lid, de onderzoeksleider en vertegenwoordigers van P&O zijn opnieuw dezelfde vragen en kanttekeningen gedeeld door het DCT lid, maar is er geen vastlegging van afspraken of standpunten geweest noch zijn expliciete verzoeken voor wijziging aan de onderzoeksleider gedaan. Kortom: een herhaling van zetten van de sessie van 14 maart.

De ambtelijk opdrachtgever (hoofd P&O) ervaarde vervolgens een dilemma waarbij het rapport duidelijk niet gedragen en geaccepteerd werd door het DCT, maar er lag wel een rapport dat in zijn optiek handvatten bood. De focus kwam daarom te liggen op het implementeren van aanbevelingen, in plaats van opnieuw het rapport in het DCT te agenderen. Door deze tactiek hoefde ook geen collegenota of het rapport met de politiek gedeeld te worden, was het idee. Het hoofd P&O heeft dit afgestemd met de concerndirecteur, evenals dat de gemeente akkoord ging met de door de onderzoeksleider voorgestelde afspraken betreffende formele afronding van het traject.

Het rapport van de UvT kwam daarmee op dat moment niet op de bestuurlijke tafel; de wethouder P&O en de wethouder Inclusie zijn beiden niet in stelling gebracht via de formele hiërarchische lijnen. De wethouder Inclusie kreeg wel enkele signalen in augustus 2019 over het traject en een vermeend zeer kritisch eerste conceptrapport. Inmiddels overwoog het hoofd P&O het rapport toch te gaan delen met zijn wethouder, maar durfde dat naar eigen zeggen niet aan vanwege ‘gevoelens van onveiligheid’ (zie verder de conclusies in paragraaf 3.2).

Dan volgen de raadsvragen vanaf zomer 2020. In september 2020 zijn de portefeuillehouders P&O en Inclusie in hun staven en in gesprekken mondeling geïnformeerd over het rapport en omstandigheden, maar heeft dit niet geleid tot het op tafel komen van het rapport. Onderliggende stukken zijn door de wethouder Inclusie toen wel opgevraagd bij de concerndirecteur, maar niet opgeleverd. De wethouder P&O stelt dat hij ook het rapport heeft opgevraagd, maar niet gekregen. De concerndirecteur stelt juist het rapport aan hem te hebben aangeboden, maar dat de wethouder P&O het niet hoefde. Geen van de bestudeerde informatie biedt uitsluitsel over wat de feitelijke gang van zaken is. Hoe dan ook, het rapport lag op 6 oktober 2020 niet op tafel van het college; noch heeft het college toen gesproken over het rapport en de omstandigheden in 2019; er is toen conform voorstel en zonder discussie met de concept raadsbrief, zoals ambtelijk voorbereid, ingestemd.

Na 6 oktober met het opnieuw vragen naar het rapport door de raad, komt de voorspelling, uit een eerder ambtelijk advies aan de concerndirecteur van de juridisch concerncontroller uit. Namelijk het verwijt dat - op het moment dat het college niet volledig wordt geïnformeerd over de achtergronden van het traject - de raad (en het college) verwijten zullen uiten dat zij niet volledig, juist en/of tijdig geïnformeerd zijn.

Over de mate waarin voor de portefeuillehouders nu per 6 oktober 2020 alle feiten op tafel lagen, verschillen de inzichten. Feit is en blijft dat na 6 oktober 2020 en zelfs na het interpellatiedebat van 25 november 2020 de portefeuillehouders (en het college) nog steeds nieuwe informatie en feiten met betrekking tot dit dossier hebben ontvangen. Bijvoorbeeld het feit dat de kritiekpunten van het DCT uit 2019 niet zwart op wit stonden, het in handen krijgen van het bewuste rapport, het feit dat de concerndirecteur heeft ingestemd met de afspraken die hoofd P&O in juni 2019 gemaakt heeft en het feit dat een samenvatting van het rapport beschikbaar is. Allemaal relevante informatie die op ambtelijk niveau bekend was.

Tegelijkertijd wordt informatie die op ambtelijk niveau bekend is en wel gedeeld met het college ook niet altijd overgenomen door het college. Bijvoorbeeld de uitkomsten van ‘moreel beraad’, te weten het advies om de raad een integraal stuk toe te sturen van een raadsbrief, rapport en de notitie van O&S.

Naar onze mening heeft het kwalitatieve oordeel van het DCT over het rapport zijn weerslag gehad op de kwaliteit van de beantwoording van raads- en wellicht ook college/portefeuillehoudersvragen, alsmede de reactie richting meer uitvoerende ambtenaren die al veel eerder stelden dat het rapport gedeeld moest worden. Sneller had aangevoeld moeten worden dat de discussie - zeker na 6 oktober 2020 - niet alleen meer ging om de mogelijke inhoud van het rapport op vlak van inclusie, maar aan het verschuiven was naar procesvraagstuk van correcte, tijdige, volledige en inzichtelijke informatievoorziening aan de raad. De raad heeft immers meerdere keren, zowel via raadsvragen tot en met zelfs een gesprek met de burgemeester, gevraagd naar het rapport van de UvT en de omstandigheden omtrent het rapport.

Alle discussies over het wel/niet informeren van de raad/college, de in de media gevoerde discussie tussen portefeuillehouder P&O en onderzoeksleider én de aanjagende rol van de onderzoeksleider[187] leiden af van de inhoud van het rapport zoals opgeleverd in 2019. Zowel de gemeente als ook de onderzoeksleider houden zich daarmee niet meer aan oorspronkelijk gemaakte afspraken. Ondanks dat zijn de kern en geest van het rapport daarmee niet in een lade verdwenen. Diverse aanbevelingen uit het UvT rapport zijn zichtbaar binnen de ambtelijke organisatie meegenomen in ‘verbeterplannen Inclusie’.

3.2. CONCLUSIES M.B.T. TRAJECT GEMEENTE ARNHEM EN UVT

Conclusie: De onderzoeksleider mocht er gerechtvaardigd vanuit gaan dat het rapport naar tevredenheid is ontvangen door zijn ambtelijk opdrachtgever.
Uit het feitenrelaas blijkt dat tot en met het niveau van ambtelijk opdrachtgever geen enkel signaal is uitgegaan naar de opdrachtnemer (onderzoeksleider) dat er aanpassingen noodzakelijk zijn, wil het rapport 'geaccepteerd' worden. Het rapport werd niet gedragen op DCT+ niveau. De onderzoeksleider is vanuit het DCT nooit schriftelijk iets medegedeeld. Over wat mondeling is gewisseld, lopen de visies nogal uiteen. Vragen en kanttekeningen zijn er vanuit DCT niveau gesteld bij de uitgangspunten, methodologie en conclusies. Er is vanuit DCT aangegeven dat er haken en ogen aan de rapportage zitten, in de beleving van de onderzoeksleider zonder concreet te worden. In de beleving van de onderzoeksleider zijn alle vragen beantwoord, nader toegelicht en daarmee afdoende. In de beleving van het DCT bleven de vragen en kanttekeningen openstaan. Er is geen verslaglegging

In juni 2019 heeft het hoofd P&O, na ruggespraak en akkoord van de concerndirecteur, ingestemd met de voorgestelde afspraken door de onderzoeksleider tot afsluiting van het traject waarbij onder meer gesteld wordt dat ‘de samenwerking goed en in goede sfeer is verlopen en tot de afgesproken resultaten heeft geleid’. Dit meldt de ambtelijk opdrachtgever ook in externe communicatie, bijvoorbeeld na vragen van een andere gemeente.

Conclusie: De zowel interne als extern meermaals uitgesproken stelling van de onderzoeksleider dat sprake is van onvoldoende probleembesef bij directie, past niet bij de rolzuiverheid die een dergelijk ervaren opdrachtnemer dient te betrachten. Zeker ook gezien het (niet besluitvormingsbevoegd) ambtelijk niveau waarop het onderzoeksproces van de UvT geheel doorlopen en besproken is.

[187] Zoals het raadslid proactief benaderen of het rapport al is verstrekt, meewerken aan visie op raadsbrieven.

Acceptatie van het rapport van de ambtelijk opdrachtgever betekent in dit geval niet dat de inhoud van het rapport ook omarmd dient te worden door gemeentelijk besluitvormende gremia. De onderzoeksleider heeft in Arnhem tot aan de oplevering van het ambtelijk geaccepteerde eindrapport niet gecommuniceerd met ambtelijk besluitvormende bevoegde gremia. Niet vooraf, niet tijdens en niet bij oplevering van een eventueel (concept)rapport. Dan kan het gebeuren dat een dergelijk besluitvormend orgaan zich niet kan vinden in een rapportage en conclusies niet overgenomen worden. Een ervaren onderzoeksleider had dat moeten beseffen. De zowel interne als extern (o.a. media in jaar 2020) meermaals uitgesproken stelling van de onderzoeksleider dat sprake is van onvoldoende probleembesef bij directie, past niet bij de rolzuiverheid die een dergelijk ervaren opdrachtnemer dient te betrachten. Dit zeker ook gezien het ambtelijk niveau (niet besluitvormingsbevoegd) waarop het onderzoeksproces van de UvT geheel doorlopen en besproken is.

Voornoemde laat onverlet dat ook de interne ambtelijke begeleiding de onderzoeksleider eerder in contact had kunnen brengen met ambtelijk beslissingsbevoegde gremia.

Conclusie: Het is aannemelijk dat de in februari 2019 opgeleverde rapportage tot enkele vraag/verwonderpunten kan leiden betreffende de methodologie, representativiteit en de (stelligheid van) conclusies die worden getrokken.
De afdeling P&O heeft de concepteindversie van februari 2019 geaccepteerd zonder commentaren te leveren. Zij vond de formulering wel ‘iets harder’ zo blijkt uit interne mails en gesprekken. Zij waren wel over het geheel tevreden met het rapport en de aanbevelingen waar ze mee aan de slag konden in hun eigen plannen. Het is aannemelijk dat als anderen toen expliciet gevraagd waren om te kijken naar het rapport, ze met vraagpunten en/of verzoeken tot wijziging, aanpassing en/of aanvulling van methodologie, uitgangspunten en verwoording van conclusies waren gekomen. Meerdere gremia (DCT, afdeling O&S en een andere deelnemende gemeente) hebben dit immers later – onafhankelijk van elkaar – geconstateerd en uitgesproken. Er is echter geen schriftelijk of ander geëxpliciteerd verzoek gedaan aan de onderzoeksleider voor verbeteringen.

Tijdige en expliciete verzoeken hadden kunnen leiden tot mogelijke aanpassingen aan het rapport door de onderzoeksleider. Het is echter niet ondenkbaar dat de onderzoeksleider diens rapport dan niet had willen wijzigen. Alle kritiek die naderhand (expliciet) door Arnhem is geleverd, is immers door de onderzoeksleider afgedaan als ‘reeds voldoende beantwoord’, ‘ongefundeerd’ en soms zelfs als ‘onzin’.[188]

Conclusie: (Voorgenomen) beleid rondom Inclusie binnen de gemeente Arnhem is aantoonbaar deels gestoeld op (een deel van) de aanbevelingen uit het rapport van de UvT.
In juni 2019 is een eerste versie van het plan van aanpak Inclusie met de onderzoeksleider van de UvT gedeeld. Het plan van aanpak is gebaseerd op het onderzoek van de UvT met onder meer verwijzing hoe aanbevelingen overgenomen kunnen worden. Ook in augustus 2019 is een nieuwe versie van het plan van aanpak met de wethouder Inclusie besproken en een beknoptere samenvatting met de wethouder P&O. Plannen van aanpak Inclusie zijn daarna verbeterd en vanuit P&O gedeeld met anderen tot en met het eind van onze onderzoeksperiode.[189]

[188] Interview onderzoeksleider, Schriftelijke inbreng [onderzoeksleider], ontvangen d.d. 25-11-2020.docx, Krantenartikel de Gelderlander, Reactie onderzoeksleider op kritiek andere 100k+ gemeente. Mailwisseling ‘E: Opmerkingen over enquête i.v.m. onderzoek naar diversiteit’ van onderzoeksleider, 1 oktober 2018.
[189] Hierbij is wel de vermelding van het rapport van de UvT uit deze plannen gehaald.

Conclusie: Er is destijds ook een samenvatting opgeleverd door de onderzoeksleider. Deze (in ambtelijk beperkte kring bekende) samenvatting is in onze onderzoeksperiode niet met het college en/of raad gedeeld.
De samenvatting is op verzoek van P&O opgesteld en na de bespreking van het DCT van 14 maart opgeleverd. De onderzoeksleider heeft de samenvatting scherper en stelliger geformuleerd om het probleembesef te vergroten. De samenvatting van 17 maart is in 2019 nooit formeel geagendeerd geweest in het DCT en daarmee niet besproken. Ter voorbereiding van de raadsvragen van juli 2020 is de samenvatting in augustus en september 2020 wel gedeeld met onder meer de concerndirecteur en diverse ambtenaren. De samenvatting is niet met de gemeentesecretaris, collegeleden of het college gedeeld noch met de raad. Er is geen indicatie uit stukken dat bewust besloten is om de samenvatting niet te delen; deze lijkt simpelweg niet op het netvlies van betrokkenen te zijn geweest.

3.3. CONCLUSIES M.B.T. INTERN TRAJECT GEMEENTE ARNHEM

Conclusie: Het rapport/doorlopen traject had na juni '19 meteen op de bestuurlijke tafel moeten komen, ook al was het rapport kwalitatief in de optiek van het DCT onvoldoende. De bestuurlijke sensitiviteit (‘antenne’) heeft hier bij de tweehoofdige ambtelijke directie ontbroken.
In juni 2019 bleek dat de moeizame bespreking in het DCT van maart 2019 geen (in de optiek van DCT-leden) passend vervolg kreeg. Het rapport bleef ongewijzigd en daarmee in de optiek van alle DCT leden onvoldragen; mondeling geuite opmerkingen/ geplaatste kanttekeningen (haken en ogen) waren immers niet verwerkt. Op dat moment had het rapport en de door de concerndirecteur (n.a.v. door hoofd P&O gehouden ruggespraak) goedgekeurde afspraken op de bestuurlijke tafel van een wethouder gebracht moeten worden. (1) Er was immers gemeld aan de raad dat een onderzoek liep, (2) het rapport gaat over een hot topic, waar zelfs een aparte wethouder voor is, (3) de afdeling communicatie signaleerde begin 2018 al dat het onderzoek politieke druk kan geven, (4) het onderwerp sluit aan op het ‘charter diversiteit’ wat bestuurlijk ondertekend is en (5) het rapport is van een (op het oog) gerenommeerd instituut. De bestuurder en/of college hadden vervolgens dan zelf de afweging kunnen maken of het document aan de raad gestuurd moest worden, al dan niet voorzien van eventuele kanttekeningen in een beleidsnota. De wethouder P&O, verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en waaronder ook afdeling P&O hoort (waar het ambtelijk opdrachtgeverschap voor de opdracht valt), had geïnformeerd moeten worden. Deze is niet in stelling gebracht, ook niet in augustus 2019 toen het onderwerp diversiteit en inclusie op zijn stafagenda stond.

<u>Conclusie tot en met periode augustus 2020</u>: Ieder collegelid had kunnen weten dat er een onderzoek door de UvT werd uitgevoerd, o.a. op basis van informatie in jaarverslagen. De portefeuillehouders P&O en Inclusie hebben daarnaast nog extra versluierde informatie gehad, de portefeuillehouder Inclusie meer dan de portefeuillehouder P&O. Het onderzoek(straject) is via de formele weg nooit op de bestuurlijke tafel terecht gekomen. Alles afwegende geldt per saldo dat de brengplicht van ambtenaren groter was dan de onderzoeks-/haalplicht van een portefeuillehouder.
Het college én raad zijn in 2018 geïnformeerd over het onderzoek van de UvT, via een raadsbrief met betrekking tot de Charter Diversiteit en verwijzing in het 2017 jaarverslag. Ook in het 2018 jaarverslag is verwezen naar het onderzoek van de UvT. Daarnaast kwam het onderzoek in enkele stafstukken terug. Het traject is t/m juli 2020 echter nooit als expliciet bespreekstuk op een stafagenda geplaatst en komt ook niet terug in notulen.

De wethouder Inclusie kreeg op 12 augustus 2019 wel een mondelinge melding via een medewerker van P&O dat er een onderzoek was waar de gemeente niet goed uitkwam. Ook ontving zij van dezelfde medewerker een concept plan van aanpak dat gestructureerd opsomt hoe de aanbevelingen van het onderzoek geïmplementeerd worden en welke constateringen hiermee worden ondervangen. Dit document is niet door de medewerker P&O met de 'eigen' wethouder P&O gedeeld. De wethouder Inclusie kreeg geen signaal of melding over het onderzoek van haar programmamanager Inclusie, de budgetverstrekker, die het rapport wel had ontvangen. De wethouder Inclusie kreeg wel van een andere beleidsmedewerker een app bericht over een onderzoeksrapport waarvan een eerste concept extreem kritisch zou zijn. De wethouder Inclusie heeft naar eigen zeggen de studie mondeling bij de gemeentesecretaris opgevraagd, maar niet gekregen. Hierop heeft vanuit haar geen opvolging plaatsgevonden.

Conclusie: Ondanks constateringen en adviezen van diverse (uitvoerende) ambtenaren dat sprake is van een rapport en de feiten/omstandigheden bestuurlijk en politiek moeten worden gedeeld, is door de directie lang vastgehouden aan de lijn dat geen sprake was van een voldragen onderzoek en er daarmee dus geen gedragen rapport kan zijn.

Op lager ambtelijk niveau wordt in de zomer/najaar 2020 geadviseerd om het rapport te delen met portefeuillehouders en hen bij te praten en de raad ook het rapport te sturen. Deze adviezen zijn uiteindelijk in aanloop naar 6 oktober 2020 niet opgevolgd. De lijn van de directie - in lijn met de visie van het DCT - was dat geen sprake was van een voldragen onderzoek en daarmee geen gedragen volwaardig rapport.

Conclusie: Naar eigen zeggen heeft de concerndirecteur in aanloop naar 6 oktober 2020 de beide portefeuillehouders P&O en Inclusie voldoende meegenomen in de achtergrond van het traject[190]. Beide portefeuillehouders betwisten dit. Er is dus een discrepantie in beleving.

Er zijn tot en met 24 september 2020 afzonderlijke bilaterale fysieke en telefonische gesprekken tussen de portefeuillehouders P&O en Inclusie met de concerndirecteur geweest. Laatstgenoemde stelt dat betrokken wethouders hier zijn bijgepraat over het onderzoek van de UvT en zij hiermee voldoende op de hoogte zijn gebracht van de omstandigheden rond het onderzoek, zoals de juridisch concerncontroller aan de concerndirecteur heeft geadviseerd. Portefeuillehouders P&O en Inclusie stellen inderdaad mondeling te zijn bijgepraat, met geruststellende/bezwerende woorden, maar niet voldoende c.q. volledig geïnformeerd te zijn over het onderzoek van de UvT en de relevante omstandigheden. Zo werd in hun beleving toen gesproken over een 'onderzoek' met bevindingen op een paar A4'tjes (in plaats van 'rapport') en werd door de concerndirecteur geen melding gemaakt dat er intern andere van de directielijn afwijkende ambtelijke adviezen/suggesties[191] waren voor beantwoording van de raadsvraag over het rapport. Daarnaast stellen beide portefeuillehouders dat (in sommige gevallen pas ver) na 6 oktober 2020 nieuwe informatie tot hen kwam over bijvoorbeeld wat voor soort document er was opgeleverd, dat kritiek niet op papier stond, dat UvT van mening was dat het rapport wel af was, dat er een samenvatting was[192] en het feit dat de concerndirecteur akkoord had gegeven op gemaakte eindafspraken met UvT door hoofd P&O.[193] De beide collegeleden stellen alle

[190] Met uitzondering van het feit dat hij zelf had ingestemd met het voorstel van hoofd P&O om akkoord te gaan met het voorstel van de onderzoeksleider. Dit realiseerde de concerndirecteur zich pas in december '20, bij het aanleveren van mails in het kader van dit onderzoek.

[191] Portefeuillehouder Inclusie had dit wel kunnen weten, zie Besluitenlijst staf Inclusie 17 september 2020.

[192] Samenvatting is in ieder geval niet aangeleverd aan de wethouders, was wel in bezit concerndirecteur.

[193] Dit laatste is bij de concerndirecteur zelf ook pas weer opgekomen na het aanleveren van mails in het kader van dit onderzoek, totdat hij de bewuste mail aantrof had hij geen actieve herinnering aan het akkoord dat hij had gegeven.

relevante informatie toentertijd gevraagd te hebben, maar dit dus onvoldoende c.q. onvolledig gekregen te hebben. De ambtelijke directie stelt juist weer dat de wethouder P&O zelfs ontkennend heeft geantwoord op de ambtelijke vraag of hij het rapport wilde ontvangen.[194] Uitsluitend staat vast dat de samenvatting en het akkoord van de concerndirecteur niet aan de orde is gekomen; het overige valt niet onomwonden vast te stellen. Welke lezing dus juist is, hebben wij niet kunnen constateren. Wel is vastgesteld dat de wethouder Inclusie de concerndirecteur heeft gevraagd de onderliggende stukken toe te sturen, dit mede naar aanleiding van de in haar staf gedane melding door de senior bestuursadviseur en kwartiermaker Inclusie dat deze ambtenaren de concerndirecteur op het hart hadden gedrukt om met het rapport naar buiten te komen. In de beleving van deze ambtenaren was er een terughoudendheid vanuit de directie om het onderzoek naar buiten te brengen, omdat het - in de ogen van de directie - maar in feite een tussenstap is geweest en geen uitgebreid onderzoek.[195] Het verzoek van de wethouder Inclusie is ontvangen, maar niet opgevolgd door de concerndirecteur. De wethouder Inclusie heeft niet gerappelleerd.

Conclusie: De raad is op 6 oktober 2020 onvolledig en onjuist geïnformeerd. De exacte toedracht van deze onvolledige en onjuiste informatievoorziening blijft ongewis (zie vorige conclusie).
Bij de raadsbrief van 6 oktober 2020 is het rapport van de UvT niet met de raad gedeeld. De formulering in de raadsbrief dat sprake is van een traject met de UvT dat ‘mede door het ontbreken van een brede scope, destijds niet is doorgezet’ is onvolledig en onjuist.

Conclusie: Er zijn meerdere ambtenaren die zich in dit traject onveilig hebben gevoeld en/of ervaren dat in communicatie ‘de waarheid’ t/m november 2020 met voeten is getreden. Collegeleden noch concerndirectie leden stellen oneigenlijke druk te hebben uitgeoefend. Ook stellen zij geen directe signalen van oneigenlijke druk te hebben ontvangen.
Bij de beantwoording van de raadsvragen van juli 2020 zijn ambtelijke adviezen en notities van meerdere ambtenaren aan de directie niet gevolgd. Uit gevoerde gesprekken en de inhoud van communicatie blijkt dat deze ambtenaren vinden dat ze geacht worden dingen op te schrijven die niet waar zijn, dat sprake is van ‘integriteitskwestie’ en dat ze niet meer als schrijver van een raadsbrief vermeld willen staan, omdat er onwaarheden in staan.

Wetende dat het DCT het rapport onvoldragen vond, heeft het hoofd P&O overwogen om als ambtelijk opdrachtgever het rapport eigenstandig met de wethouder P&O te delen. De strategisch adviseur P&O heeft hierop ook enkele keren mondeling aangedrongen. Het hoofd P&O durfde dit naar eigen zeggen niet aan vanwege een door hem gevoelde onveiligheid in de organisatie.

Collegeleden noch concerndirectie stellen oneigenlijke druk te hebben uitgeoefend in dit dossier. Ook stellen zij geen directe signalen van oneigenlijke druk te hebben gekregen in dit dossier.

[194] Beantwoording extra interviewvragen door concerndirecteur 15-1-2021 en wederhoor gemeentesecretaris.
[195] Besluitenlijst staf Inclusie 17 september 2020.

Conclusie: Meerdere gebeurtenissen in dit dossier geven blijk van een onvoldoende professionele ambtelijke organisatie.
Dit blijkt uit de volgende constateringen:

- Er heeft geen regie en coördinatie op de opvolging van DCT opmerkingen plaatsgevonden vanuit ambtelijk opdrachtgever of DCT+ niveau
- Kanttekeningen die personen/gremia hadden, zijn nooit schriftelijk vastgelegd
- De regie vanuit P&O op oplevering was onvoldoende; het rapport (of een eerste versie daarvan) is nooit intern binnen de afdeling van de ambtelijk opdrachtgever (P&O) kritisch besproken,
- De regels omtrent registratie/archivering van contracten zijn niet nageleefd; daarnaast is zonder onderbouwing afgeweken van de algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente
- Het voldoen van de gehele opdrachtsom voorafgaand aan de start van een onderzoek
- De navolgbaarheid van de inhoud van DCT vergaderingen is, vanwege het ontbreken van duidelijke verslaglegging, onvoldoende

Conclusie: Enkele randvoorwaarden voor een ordentelijke ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming ontbreken. Dit kan leiden tot willekeur welke onderwerpen op de bestuurlijke tafel terecht komen.
Dit blijkt uit de volgende constateringen:

- Op agenda's noch in besluitenlijsten van stafvergaderingen wordt verwezen naar welke stukken voorliggen/zijn besproken tijdens de vergadering (deze stukken zouden wel in iBabs achteraf terug te vinden zijn)
- Er is niet vastgelegd t.a.v. welke onderwerpen de directie besluiten dient te nemen
- Er is geen vastgesteld afwegingskader voor wanneer een collegenota gemaakt moet worden
- Er zijn geen overdrachtsdossiers van wethouders aanwezig (wel zijn er informatiedossiers, zowel toegankelijk voor raadsleden als wethouders).

Conclusie: Het college heeft afgeweken van het ambtelijk advies om te reageren op de inhoud van het rapport van de UvT. Dit leidt momenteel nog steeds tot spanningen in de relatie tussen ambtelijke directie en college.
Voorafgaand aan de collegevergadering van 10 november heeft de ambtelijke directie nog moreel beraad gehad. Hieruit kwam het advies aan de wethouder P&O en burgemeester om ook de inhoudelijke DCT kanttekeningen op het rapport van de UvT met de raad te delen. Het college heeft dit advies niet overgenomen en de concept raadsbrief in het college van 10 november 2020 ingekort. Overwegingen bij collegeleden voor afwijking van het advies was om de vraag van de raad goed en gericht te beantwoorden en het opgevraagde rapport van de UvT te leveren. Tot en met de voorbereiding van het interpellatiedebat is het ambtelijk advies aan collegeleden (wethouders P&O en Inclusie) geweest om de inhoudelijke kanttekeningen met betrekking tot het rapport goed te kennen en te delen met de raad. Dit heeft tot op de dag van vandaag geleid tot spanningen in de relatie tussen de ambtelijke directie en het college met mogelijke gevolgen voor andere dossiers.

4. AANBEVELINGEN

Op basis van de bevindingen uit dit onderzoek hebben wij een aantal aanbevelingen geformuleerd. Deze aanbevelingen zijn te categoriseren in enerzijds specifieke korte termijn aanbevelingen t.a.v. het inclusiviteitsrapport en anderzijds generiekere aanbevelingen.

Aanbevelingen

Korte termijn betreffende omgang met het rapport

1. 'Blik op de toekomst': Bekijk welke aanbevelingen uit het rapport van de UvT niet of onvoldoende zijn opgepakt en bepaal vervolgens de nut en noodzaak van implementatie van resterende openstaande aanbevelingen. Neem de raad hierin mee
2. Zet een streep onder het UvT onderzoekstraject, beschouw het traject als afgerond in al zijn facetten (geen ambtelijke communicatie met onderzoeksleider, geen verdere gebruikmaking van de onderzoeksdata, niet actief meewerken aan publiciteit rondom eventuele UvT publicaties, etc.)

Gemeentelijke organisatie

3. Voer een aantal verbeteringen door, die een ordentelijke en bestuurlijke besluitvorming faciliteren
4. Voer een aantal verbeteringen door, die bijdragen aan een verdere professionalisering van de gemeentelijke organisatie als opdrachtgever
5. Beoordeel of de politiek-bestuurlijke sensitiviteit binnen de organisatie toereikend is
6. Herstel het vertrouwen en verbeter de samenwerking binnen de geledingen van Arnhem. Dit geldt zowel voor de verhouding collegeleden-concerndirectie als concerndirectie-lagere ambtenaren (niet behorende tot MTA)

4.1. AANBEVELINGEN VOOR OMGANG MET HET RAPPORT VAN DE UVT

'Blik op de toekomst': Bekijk welke aanbevelingen uit het rapport van de UvT niet of onvoldoende zijn opgepakt en bepaal vervolgens de nut en noodzaak van implementatie.
Deze 'gap-analyse' houdt rekening met het feit dat sinds oplevering van het rapport van de UvT in 2019, de aanbevelingen van de UvT reeds (deels) meegenomen zijn in plannen van aanpak Inclusie. Daarbij geldt verder dat de afdeling O&S ook heeft geconstateerd dat de conclusies en aanbevelingen goede aanknopingspunten bieden voor beleid. Analyseer de bevindingen en aanbevelingen en bepaal welke aanbevelingen nog niet of onvoldoende zijn opgepakt. Beoordeel ook hoe andere aanbevelingen kwalitatief reeds zijn opgepakt. Van aanbevelingen die nog niet of onvoldoende zijn opgepakt, kan bepaald worden om deze over te nemen of om nut en noodzaak te onderzoeken. Ons advies is hierbij om de uiteindelijke gemaakte keuzes op bestuurlijk niveau en - na afstemming - met de raad te delen.

Zet een streep onder het UvT onderzoekstraject, beschouw het traject als afgerond in al zijn facetten (geen ambtelijke communicatie met onderzoeksleider, geen verdere gebruikmaking van de onderzoeksdata, niet actief meewerken aan publiciteit rondom eventuele UvT publicaties, etc.).
Een verdere inhoudelijke discussie over de methodologische onderbouwing van het rapport of een 'third opinion' op het rapport en de O&S notitie raden wij af. Ook een gesprek tussen UvT en O&S om de gemeente de kans te geven de kritiekpunten toe te lichten en de onderzoeksleider de kans te geven te reageren, is niet aanbevelenswaardig. Daarvoor is er te veel gebeurd, zijn verhoudingen verstoord en alle partijen overtuigd van hun eigen gelijk. Wij adviseren een streep onder het hele verhaal te zetten, waarbij we wat betreft de aanbevelingen uit het rapport verwijzen naar aanbeveling 1.

4.2. AANBEVELINGEN VOOR DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

Voer een aantal verbeteringen door die een meer ordentelijke en bestuurlijke besluitvorming faciliteren.
Het betreft:

- Betere verslaglegging van besluitvorming in MTA en directie
- Vermelden van bijlagen op stafverslagen en -agenda's
- Vormgeving overdrachtsdossiers wethouders
- Afwegingskader opstellen voor wanneer een B&W nota gemaakt dien te worden

Gebleken is dat de inhoud van de bespreking in het toenmalige DCT niets is vastgelegd op papier. Ook van bijeenkomsten van de ambtelijke opdrachtgever en andere P&O medewerkers met de onderzoeker, evenals tussen een DCT lid en de onderzoeker zijn geen afspraken of standpunten naderhand op papier terug te vinden. Ook van andere DCT/MTA verslagen bleken gemaakte afspraken/besluiten niet altijd helder te zijn vastgelegd. Voorts is het bij stafagenda's en - besluitenlijsten niet helder welke bijlages worden meegezonden c.q. zijn besproken. Daarnaast is er geen afwegingskader wanneer een B&W nota gemaakt dient te worden. Dit alles draagt niet bij aan een ordentelijke ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming. Verder verdient het aanbeveling om overdrachtsdossiers voor nieuwe wethouders te professionaliseren bij de start van een nieuwe collegeperiode. Uit dit onderzoek bleek dat er geen overdrachtsdossiers zijn, in ieder geval wat betreft de portefeuillehouders P&O en Inclusie.

Voer een aantal verbeteringen door die leiden tot een verdere professionalisering van de gemeentelijke organisatie als opdrachtgever, namelijk:

- Duidelijkheid over de gewenste rol voor afdeling O&S (altijd betrekken aan de voorkant, regierol, specialistische rol, escalatierol)
- Toetsing op documenteren van contracten > € 10.000
- Afwegingskader wanneer afgeweken mag worden van inkoop- en algemene voorwaarden van de gemeente Arnhem
- Bekijk en waar nodig verduidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van een ambtelijk opdrachtgever (en andere betrokkenen) betreffende externe onderzoeken

Ondersteunende rollen kunnen er zijn voor een afdeling O&S bij onder het meer bijhouden van onderzoeken. O&S kan meekijken aan de voorkant van een onderzoek, ondersteunen in begeleiding en uitvoering of een oordeel aan het eind van het traject vellen. Van belang is hier duidelijke afspraken te maken (door de ambtelijk opdrachtgever) met de afdeling O&S en externe onderzoekers/bureaus. O&S kan eveneens een coördinerende rol hebben in het generiek monitoren van externe onderzoeken. Advies is hierbij ook de rol van financiën, inkoop & contractmanagement in ogenschouw te nemen, gegeven dat betaling van externe onderzoeken via hen verloopt. Daarbij geldt ook dat het aan de voorkant meenemen van inkoop & contractmanagement kan helpen voor het controleren van de contractvoorwaarden, evenals het centraliseren van contracten met een waarde van meer dan € 10.000, conform de huidige richtlijnen.

De primaire rol voor het begeleiden van een onderzoek en het bepalen wanneer een onderzoek is afgerond, ligt bij de aangestelde ambtelijk opdrachtgever. Het verdient aanbeveling te onderzoeken of het van meerwaarde is als een ambtelijk opdrachtgever altijd minimaal op MTA+ niveau moet zijn. Uitzonderingen kunnen zijn dat sprake is van gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever, rechtstreeks vanuit

het college of een collegelid. Op dat moment zal deze opdrachtgever altijd rechtstreeks het bestuur moeten kunnen informeren, zonder langs het MTA te hoeven.

Beoordeel of de politiek-bestuurlijke sensitiviteit binnen de ambtelijke organisatie toereikend is.
Op dit dossier is op cruciale momenten geen dan wel onvoldoende blijk gegeven van politiek-bestuurlijke sensitiviteit. Specifiek betreft het in juni 2019 (rapport/traject niet op wethouderstafel) en september/oktober 2020, toen vergeten is het rapport toe te sturen aan de wethouder Inclusie en de dialoog in college van 6 oktober 2020 over het UvT-rapport en omstandigheden van het traject, ondanks aanwezigheid van de gemeentesecretaris, niet gevoerd is. Dit kan een uitzonderingsgeval zijn, maar ook een rode draad. Vandaar dat wij deze beoordeling en verdere verkenning voorlopig bij u als opdrachtgever laten.

Herstel het vertrouwen en verbeter de samenwerking binnen de geledingen van Arnhem. Dit geldt zowel voor de verhouding collegeleden-concerndirectie als concerndirectie-lagere ambtenaren (niet behorende tot MTA).
Wij constateren dat dit dossier de relatie binnen diverse geledingen van de gemeente Arnhem geen goed heeft gedaan. De door ons gehouden interviews en bestudeerde documenten hebben in onze optiek een beeld geschetst van een organisatie waarin momenteel sprake is van verschillende kampen. Binnen deze kampen heerst argwaan, zijn er uiteenlopende visies over wat professioneel of zelfs integer handelen is, zien lagere ambtenaren geen ruimte voor tegenspraak (ontbreken van checks en balances) en lopen meningen of het over de inhoud of proces moet gaan nogal uiteen. Dit raakt het gezamenlijk effectief kunnen optreden in mogelijke andere grote(re) dossiers van de gemeente Arnhem, waar een goede samenwerking binnen de ambtelijke organisatie en tussen het college en ambtelijke directie vereist is. Het is aan ieder gremium om hierop te reflecteren en van te leren met vragen zoals bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend:

- Kunnen uitvoerende/beleidsambtenaren vrijuit spreken en adviseren vanuit hun expertise op dossiers, zonder te snel als lastig te worden gezien?
- Is sprake van een veilige werkomgeving met voldoende checks and balances en ruimte voor tegenspraak?
- Zijn bestuurlijke opdrachten/prioriteiten duidelijk voor de ambtelijke organisatie?
- Zijn collegeleden voldoende kritisch en vragen ze door?
- Hebben collegeleden voldoende inhoudelijke ondersteuning, gezien hun werkzaamheden en verantwoordelijkheden?

BIJLAGE 1: (FUNCTIES VAN) GESPROKEN PERSONEN

Betreft functietitels zoals van toepassing in de onderzoeksperiode.

1. Burgemeester
2. Clustermanager Werk & Inkomen
3. Concerndirecteur
4. Gemeentesecretaris en algemeen directeur
5. Hoofd P&O
6. Juridisch concerncontroller
7. Kwartiermaker Inclusie
8. Onderzoeker O&S
9. Onderzoeksleider UvT
10. Programmamanager Inclusie
11. Senior adviseur O&S
12. Senior adviseur P&O
13. Senior onderzoeker O&S
14. Strategisch adviseur P&O
15. Wethouder Inclusie
16. Wethouder P&O

BIJLAGE 2: OPGEVRAAGDE INFORMATIE

Documenten ten grondslag aan opdrachtverlening UvT

1. Offerte-uitvraag met onder meer aanleiding voor onderzoek en gestelde (rand)voorwaarden voor offertes
2. Offerte van het onderzoeksbureau, inclusief eventuele addenda en side letters
3. Ondertekende contract met onderzoeksbureau (UvT), inclusief eventuele addenda, side letters en de aanbestedingsdocumenten die aan de opdrachtverlening ten grondslag lagen

Betrokken personen

4. Overzicht van de formeel bestuurlijke opdrachtgever(s), de ambtelijk gedelegeerd opdrachtgever(s) en alle betrokken afdelingen bij de uitvoering/begeleiding van het onderzoek
5. Namen en functies van betrokken ambtelijke personen bij het desbetreffende onderzoek
6. Organogram van de desbetreffende betrokken afdelingen
7. Contactgegevens van het externe onderzoeksbureau en de namen van hun medewerkers die aan het rapport hebben meegewerkt

Documenten en communicatie

8. Alle ontvangen (concept) versies van het rapport, inclusief documenten die tussentijdse presentaties/updates en finale concepten bevatten
9. Alle schriftelijke (in casu brieven en e-mail) communicatie tussen het onderzoeksbureau en de gemeente inzake het uiteindelijke rapport
10. Alle interne gemeentelijke schriftelijke (e-mail) communicatie inzake de werkzaamheden en/of inhoud in het kader van het uiteindelijke rapport
11. De agenda's en notulen van besprekingen (op projectniveau, afdeling en/of directie) die gemaakt zijn in het kader van dit rapport, betreft zowel interne als externe besprekingen
12. Agendaposten en notulen van staf- en/of collegevergaderingen waarin (stand van zaken inzake) dit rapport eventueel aan de orde is geweest
13. In opdracht van de ambtelijke organisatie of het college/portefeuillehouders, opgestelde rapportages/nota's/adviezen/evaluaties/onderzoeken/mails inzake dit rapport dan wel de nasleep ervan. Hierbij het volgende onderscheid hanteren:
    - Door externe partijen opgestelde stukken
    - Door de ambtelijke organisatie opgestelde stukken
14. Rol en beschrijving van het DCT; afspraken over wanneer wel/geen B&W nota wordt gemaakt?
15. Alle agenda/verslagen DCT en MTA vanaf medio 2017 t/m eind 2020.

Financieel

16. Overzicht van gefactureerde en betaalde bedragen in het kader van deze opdracht, inclusief onderliggende facturen

Raad

17. Alle informatie die in het kader van het inclusiviteitsrapport naar de raad en commissies is gestuurd
18. Een overzicht van zaken die door de raad zijn opgevraagd in dit verband
19. Voorzover niet gedekt door bovenstaande uitvragen: alle documenten die door de raad in het kader van het rapport zijn opgevraagd en verstrekt zijn

Overige

20. De aan hen geleverde overdrachtsdossiers van de twee in 2018 aangetreden portefeuillehouders met betrekking tot (de aanleiding/opdrachtverstrekking voor) het rapport
21. Overzicht van eventuele nog lopende onderzoeken in dit verband met daarbij een planning wanneer wat opgeleverd wordt
22. Inkoopregels, grensbedragen en vastgelegde voorwaarden/procedure voor afwijkingen van algemene voorwaarden van Arnhem

Sweep

23. Alle andere informatie waarvan redelijkerwijs vermoed c.q. verwacht kan worden dat deze mogelijk relevant is in het kader van dit onafhankelijke onderzoek, maar niet wordt gedekt door bovenstaande uitvragen

Strated Consulting is een strategisch adviesbureau te Rotterdam. Wij zijn met name actief in de (semi-) publieke sector. Onze onderzoekswerkzaamheden ondersteunen organisaties bij het nemen van belangrijke besluiten. Deze kunnen zowel op de eigen organisatie als op de buitenwereld een grote impact hebben, waardoor een objectief en betrouwbaar advies bijzonder waardevol wordt. Onze dienstverlening is onder te verdelen in vier verschillende pijlers:

- Strategie- en beleidsadvisering
- Projectmanagement
- Onafhankelijke evaluaties
- Waarheidsvinding

info@stratedconsulting.nl
www.stratedconsulting.nl

Aan de gemeenteraad

Datum	: 5 februari 2021
Zaaknummer	: 538147
Contactpersoon	: Susanne Boerhof
Telefoonnummer	: 026 377 5906

Onderwerp: reactie rapport Strated Consulting

Geachte voorzitter en leden,

Hierbij bieden we u het *Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'* aan van het bureau Strated Consulting. Het onderzoek behelst de omgang met het rapport van de Universiteit van Tilburg (UvT) naar inclusie binnen de gemeentelijke organisatie, dat is uitgevoerd in opdracht van het college. Het college heeft dit onderzoek laten uitvoeren om zo een compleet beeld te krijgen van de gang van zaken rondom de samenwerking en communicatie tussen de gemeente Arnhem en de Universiteit van Tilburg.
In deze brief leest u de eerste reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen van het rapport, alsmede de vervolgstappen die wij zullen zetten.

Voor wij toekomen aan de reactie op het rapport, hecht het college er aan om een woord van erkenning uit te spreken aan uw raad: u heeft deze kwestie aanhangig gemaakt. Mede hierdoor en het voorliggende onafhankelijk onderzoek kunnen wij vervolgstappen zetten om onze processen en organisatie te verbeteren.

Het rapport bevat stevige conclusies over hoe de omgang met het rapport is verlopen. Uit het rapport komt naar voren dat fouten zijn gemaakt waarvoor het college verantwoordelijkheid draagt. Het college onderschrijft deze conclusies.
Het voorliggende onafhankelijk onderzoek bevat goede aanbevelingen die wij omarmen en die ons helpen vervolgstappen te zetten om onze informatievoorziening, processen en organisatie te verbeteren.

Conclusies en aanbevelingen
Op basis van het feitenrelaas worden conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan die voor zowel de lange als de korte termijn betrekking hebben op:

1. Het interne traject binnen de gemeente Arnhem en de besluitvorming
Uit het rapport komt naar voren dat de informatievoorziening op 6 oktober bij de beantwoording van de artikel 44 vragen inzake "etnisch profileren (vervolgvragen)" van het college naar uw raad onjuist en onvolledig is geweest. Een conclusie die het college erkent.

Het college ervaart dat de informatievoorziening vanuit het college de afgelopen jaren soms tot ergernis heeft geleid bij raadsleden. Onze inzet en inspanning is er op gericht om aan onze actieve en passieve informatieplicht te voldoen zodat u over de informatie beschikt die u nodig heeft voor onder meer uw controlerende taak. Het rapport doet diverse aanbevelingen die helpen om fouten zoals deze op 6 oktober zijn gemaakt in de toekomst te voorkomen. De aanbevelingen hebben onder meer betrekking op: betere interne verslaglegging, de politieke sensitiviteit in de organisatie en het professionaliseren van de gemeentelijke organisatie als opdrachtgever.
De eerste punten pakken we binnen de organisatie op. In de raadsbrief van 15 december hebben we u geïnformeerd over de verbetermogelijkheden die wij zien om onze rol als opdrachtgever van externe onderzoeken te verbeteren. Een eerste stap, het inzichtelijk maken van de onderzoeken die lopen, hebben we inmiddels gezet.
In breder verband vinden wij het belangrijk dat de informatievoorziening vanuit het college proactief is en goed aansluit bij de behoefte van de raad.
Daarom gaat het college graag met u in gesprek om te verkennen op welke wijze wij daar invulling aan kunnen geven. Wij vertrouwen er op dat beide partijen in die verkenning oog hebben voor het feit dat proportionaliteit hierbij een belangrijk aspect is.

Verbeteren vertrouwen en samenwerking binnen de ambtelijke organisatie
Het college acht het van het grootste belang dat iedereen binnen de organisatie zich vrij voelt om kritische opmerkingen te maken en er zeker van kan zijn dat een dergelijk signaal wordt gehoord. Wat betreft het college mogen tussen college en ambtelijke organisatie en binnen de ambtelijke organisatie inhoudelijke stevige discussies plaatsvinden, maar dit mag nooit leiden tot een gevoel van onveiligheid of druk. Het onderzoek van Strated Consulting maakt duidelijk dat dat in dit dossier in de ambtelijke organisatie niet goed is gegaan. Wij zien voor onszelf een belangrijke rol door voortdurend uit te nodigen tot tegenspraak en een kritische houding. We gaan met de organisatie in gesprek om te kunnen bepalen of dit gevoel breder leeft en om te bewerkstelligen dat het vertrouwen en de samenwerking tussen het college en de ambtelijke organisatie en binnen de ambtelijke organisatie herstelt.

2. Het traject / de samenwerking tussen de gemeente Arnhem en Universiteit van Tilburg en de omgang met het rapport
De onderzoekers adviseren ons om nogmaals te bekijken of er nog aanbevelingen en andere bevindingen uit het rapport van de Universiteit van Tilburg niet of onvoldoende zijn opgepakt om zo te kunnen bepalen of dat alsnog moet gebeuren. Dat gaan we doen en wij zullen u hierin meenemen zoals ook toegezegd aan uw raad tijdens het debat op 25 november. Zoals u ziet in het overzicht van externe lopende onderzoeken, dat vorige week met u is gedeeld, zijn er vele aspecten van inclusie en diversiteit die wij binnenkort met uw raad zullen delen, zoals: Diversiteit & Inclusie Nederlandse Inclusieviteitsmonitor, Inclusieve communicatie, Diversiteit & Inclusie Barometer Culturele Diversiteit.

Met de reeds lopende, overgenomen verbeteringen vanuit het rapport van de Universiteit van Tilburg en de bovengenoemde trajecten, nemen we het advies over van onderzoeksbureau Strated Consulting om het onderzoekstraject van de Universiteit van Tilburg als afgerond te beschouwen.

Vervolgstappen
We zijn intussen begonnen met een aantal stappen in lijn met de conclusies en aanbevelingen uit het rapport van Strated Consulting, zoals het plan 'Regie op externe onderzoeken'. Verdere beteringen volgen.
Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de professionele organisatie, de goede informatievoorziening aan uw raad en onze opvattingen over goed werkgeverschap, zullen wij u zo snel als mogelijk informeren over een verder uitgewerkt plan van aanpak voor de genoemde verbeterpunten.

Ten slotte, Strated Consulting wil u desgewenst een technische toelichting geven op het doorlopen traject en de resultaten. Wij horen graag of u hier gebruikt van maakt.

Verder vinden wij het belangrijk om nog het volgende op te merken. In het rapport wordt ook ingegaan op het handelen van individuele ambtenaren. Deze ambtenaren kunnen zich niet in het openbaar verweren. Dat vraagt, mede vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap, van ons een zorgvuldige benadering. Het college is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de ambtelijke organisatie. Het gesprek over het handelen van individuele ambtenaren zal dan ook moeten plaatsvinden in de relatie tussen het college als werkgever en de betrokken ambtenaren.

We vertrouwen erop u hiermee op dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de locosecretaris, de burgemeester,

P.J. Altena A. Marcouch

Bijlage:
- Eindrapportage onderzoek inclusiviteitsrapport

Aan:

College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Arnhem

Leden van de gemeenteraad van Arnhem

cc : Raadswerkgroep Burgerparticipatie

Arnhem, 18 februari 2021

Inclusie is al enkele decennia lang een bestuurlijke prioriteit, waar verschillende colleges en gemeenteraden in Arnhem zich hard voor hebben gemaakt. Ook het huidige college en de huidige raad hebben het bevorderen van een inclusieve samenleving hoog in het vaandel staan.
Bij dit streven passen ook de belangrijke beleidsdoelstellingen bij de thema's zoals: Van Wijken Weten, Ontmoeten en Verbinden, Herijking Welzijnsopdracht, Herijking Spelregels Wijkgericht Werken, Burgerkracht en Toegang tot Sociaal Domein. Bij al deze thema 's zijn college en raad in samenspraak met veel burgerorganisaties en -initiatieven druk doende daar binnen deze collegeperiode uitvoering aan te geven. In de beoogde veranderingen op gebied van welzijn en sociale basis onderschrijven wij het uitgangspunt dat positie en belang van de Arnhemse burger daarin centraal staan.

Een integrale aanpak van inclusie en de grote belangrijke andere veranderingen is dan ook een essentiële voorwaarde daarin. Bij veel van de genoemde beleidsthema's is veel voorwerk en inspanning geleverd in de zich ontwikkelende samenwerking tussen de gemeentelijke overheid en burgers. Naar onze mening bevinden wij ons op een belangrijk kantelpunt. Het voorwerk kan nu worden omgezet in belangrijke voornemens voor het gemeentelijk beleid (Perspectiefnota 2022) en in meerjarige handelingskaders voor de uitvoering van deze thema 's. Dit geldt zowel voor Bestuur en Raad, als ambtelijk apparaat en betrokken burgers en hun initiatieven. Wij hechten er aan deze ontwikkelingen niet te laten doorkruisen door actuele politieke spanningen en al dan niet korte termijn opportunisme in het spel tussen oppositie en coalitie in de stad.

In de afgelopen decennia heeft de gemeente Arnhem, zowel college als gemeenteraad, met wisselend succes het inclusiebeleid proberen uit te voeren. Het bereiken van een bevredigende inclusieve samenleving blijkt al jaren een zware bestuurlijke opgave. Ook nu blijkt het weer dat het een taaie politieke werkelijkheid is, waar de gemeente Arnhem al decennia mee worstelt en bestuurlijk en ambtelijk niet altijd handig in opereert. En, zoals wel vaker helaas is gebleken in het verleden, dreigt nu ook het gevaar dat hier politieke opportuniteit zodanig de overhand krijgt dat er weer een vorm van afrekening gaat plaatsvinden. Sleutelfiguren zowel bestuurlijk als ambtelijk komen zodanig onder vuur te liggen, dat een crisisdreiging onvermijdelijk lijkt.

Vanzelfsprekend dienen fouten die gemaakt worden getoetst te worden door de Raad en tot consequenties of herstellende maatregelen te leiden. Echter bij dit al jarenlang gaande traject van verbetering en uitvoering van inclusiebeleid zijn volgens ons over de jaren heen alle betrokken partijen medeverantwoordelijk, inclusief de gemeenteraad en/of bestuurders en ambtenaren.

Gezien het grote belang van het doorgaan van het proces van de belangrijke beleidsveranderingen en het gevaar van een mogelijke valkuil van een sfeer van politieke verstarring en onverdraagzaamheid, pleiten wij er voor het huidige bestuurlijke proces niet te frustreren door deze naar ons oordeel kortzichtige en korte termijn opportuniteit. Ervaring van de afgelopen jaren heeft laten zien dat een dergelijke aanpak leidt tot verwijdering en vaak tot vertraging, terwijl de maatschappelijke noodzaak voor het ingezette proces van het nieuwe beleid juist de hoogste prioriteit moet hebben en houden!

We doen dan ook een dringend beroep op u, College en Raad, in het belang van de Arnhemse burger een dreigende crisissfeer te vermijden. Kies juist nu voor een zodanige aanpak van de huidige problematiek rondom het inclusierapport, dat in het belang van de Arnhemse burger de belangrijke bestuurlijke beleidsveranderingen niet vertraagd of anderszins gedwarsboomd worden.

BurgerServiceLab Arnhem

Annet Elzinga, Engelien Zomer, Hilbert de Goede, Ipe van der Deen, Marius Schoormans, Marjet Zeegers, Rudolf Beijerman, Sebastiaan van Sandijk en Willem van Gent

Het BurgerServiceLab (BSL) zet het perspectief en belang van burgers centraal. In dit lab delen we – actieve burgers en bewoners van Arnhem – onze kennis en kunde. Dit doen we vanuit een onafhankelijke positie in de invloedssfeer van burgers en de overheid, organisaties in het sociale domein, ondernemers en onderwijsinstellingen.
Doel van het BSL is om de positie en mogelijkheden van burgers te versterken. We vormen op eigen titel gelegenheidscoalities om projecten te initiëren en overheden, organisaties, ondernemers en/of onderwijsinstellingen te prikkelen.

RAADSKAMERADVIES

10 februari 2021

Presentatie eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	Jan van Dellen

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de gehele gemeenteraad was aanwezig, met uitzondering van de fractie van de PVV.

Verloop
De beraadslaging bestond uit een korte presentatie van het rapport "Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'" van Strated Consulting met daarna de mogelijkheid voor fracties om vragen aan de onderzoekers te stellen over hun rapport. Vanuit Strated Consulting waren de heren De Boer en Djohan aanwezig.

Conclusie
De voorzitter concludeert dat de wens van de raadskamer is om over dit onderwerp verder te debatteren in een besluitvormende raadsvergadering op 24 februari 2021.

De griffier,

W.M. Lammers

De voorzitter,

K. Kalthoff

Gemeenteraad Arnhem

AANGENOMEN

Bijeen op	24 februari 2021
Ter bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Mattijs Loor - D66 Klaartje van Dillen - CDA Nathalie Nede - ChristenUnie
Titel motie	Informatievoorziening
Nummer Zaaknummer	**21M10** 538147

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- Het college de ambitie heeft uitgesproken de informatievoorziening aan de raad te verbeteren;
- Het college over deze informatievoorziening nog de dialoog met de raad wil aangaan

Overwegende dat:
- Een verbetering op korte termijn van belang is;
- Het van belang is de hoofdlijnen van de gewenste verbeteringen helder mee te geven;

Verzoekt het college:
Bij informatievoorziening (volgens art. 169 gemeentewet of op andere gronden) op verzoek van een raadslid:
- Voor informatieverzoeken maximaal dezelfde termijn te hanteren als voor art. 44-vragen, te weten 4 weken;
- Bij verlenging van de termijn van deze verzoeken of van art. 44-vragen altijd inhoudelijk te motiveren waarom de termijn verlengd moet worden;
- Bij verstrekking van informatie aan de raad nooit meer terughoudend te zijn dan conform de WOB het geval zou zijn, en alleen als informatie volgens de WOB niet openbaar kan zijn deze onder geheimhouding te leveren;
- In stukken die al openbaar zijn geweest of hadden kunnen zijn nooit informatie zwart te lakken;
- Persoonlijke beleidsopvattingen in nieuwe documenten zo veel mogelijk te scheiden van feitelijke informatie, zodat deze eventueel gescheiden verstrekt kunnen worden.

en gaat over tot de orde van de dag

Mattijs Loor - D66
Klaartje van Dillen - CDA
Nathalie Nede - ChristenUnie

AANGENOMEN

Voor 37 *Motie "Informatievoorziening" (21M10)*

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	4	0
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Gemeenteraad Arnhem

AANGENOMEN

Bijeen op	24 februari 2021
Ter bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Yildirim Usta - DENK Verenigd Arnhem Talip Aydemir - DENK Verenigd Arnhem
Titel motie	Excuus college aan de stad vanwege discriminatierapport
Nummer Zaaknummer	**21M11** 538147

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat;

- het college veel fouten heeft gemaakt met betrekking tot het inclusiviteitsrapport

- het rapport de vinger op de zere plek heeft gezet

- een 6-stappenplan heeft aangekondigd om deze fouten niet te herhalen

Overwegende dat:

De uitkomsten uit het rapport 'Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport' grote invloed kunnen hebben op stageverzoeken van studenten, jongeren in de stad, het bedrijfsleven en ambtenaren van de gemeente Arnhem

Roept het college op;

om binnen 24 uur excuus te bieden aan de stad door gebruik te maken van alle communicatiekanalen van de Gemeente Arnhem

en gaat over tot de orde van de dag

Yildirim Usta - DENK Verenigd Arnhem
Talip Aydemir - DENK Verenigd Arnhem

Voor 27

Tegen 10

Motie "Excuus college aan de stad vanwege discriminatierapport" (21M11)

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Gemeenteraad Arnhem

AANGENOMEN

Bij elkaar op	24 februari 2021
Bij de bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Nathalie Nede – ChristenUnie Mark Coenders - GroenLinks Mattijs Loor – D66 Yildirim Usta – DENK Verenigd Arnhem Klaartje van Dillen – CDA Gerrie Elfrink - SP
Titel van de motie	De klokkenluiders horen luiden
Nummer Zaaknummer	**21M12** 538147

Onderstaande raadsleden stellen de raad voor om in de vergadering van 24 februari 2021 een besluit te nemen over het bevorderen van een veilig werkklimaat binnen de Arnhemse gemeentelijke organisatie.

We weten dat:

- De gemeente Arnhem een “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” kent
- Diverse ambtenaren het rapport van Universiteit Tilburg aan het licht hebben willen brengen
- Meerdere ambtenaren het huidige werkklimaat binnen gemeente Arnhem als onveilig ervaren

We vinden dat:

- De gemeente Arnhem een veilig werkklimaat moet bieden voor haar werknemers
- Klokkenluiders beschermd en gehoord moeten worden
- De “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” bekend moet zijn bij voormalige, huidige en toekomstige werknemers van de gemeente Arnhem en bij externe adviseurs
- De “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” voor iedereen makkelijk vindbaar moet zijn
- De burgemeester, als hoeder van de integriteit, zo snel mogelijk op de hoogte moet zijn van (het vermoeden van) misstanden in de organisatie
- De raad jaarlijks een rapportage dient te ontvangen over de uitvoering van de klokkenluidersregeling

Daarom roept de gemeenteraad het college op om:

- Alles te doen wat nu nodig is om een veilig werkklimaat te realiseren binnen de gemeentelijke organisatie
- De “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” te publiceren op de gemeentewebsite en officieel bekend te maken
- De “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” actief onder de aandacht te brengen van alle huidige en toekomstige medewerkers en externe adviseurs
- In de “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” op te nemen dat de burgemeester op de hoogte wordt gesteld (als bedoeld in art. 9 van deze regeling) zodra er een onderzoek wordt verricht naar het (het vermoeden van) misstanden in de organisatie.
- Binnen het college tot afspraken te komen over hoe collegeleden omgaan met impliciete of expliciete meldingen die hen bereiken, de regeling indien nodig hiervoor uit te breiden en de raad over deze afspraken te informeren
- In de “Regeling melden vermoeden misstand gemeente Arnhem 2020” op te nemen dat de raad, evenals het college, de jaarlijkse rapportage (als bedoeld in art. 12 van deze regeling) ontvangt.

Nathalie Nede – ChristenUnie
Mark Coenders - GroenLinks
Mattijs Loor – D66
Yildirim Usta – DENK Verenigd Arnhem
Klaartje van Dillen – CDA
Gerrie Elfrink - SP

AANGENOMEN

Voor 37 *Motie "Klokkenluiders horen luiden" (21M12)*

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	4	0
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Gemeenteraad Arnhem

VERWORPEN

Bij elkaar op	24 februari 2021
Bij de bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Nathalie Nede – ChristenUnie Mattijs Loor – D66 Gerrie Elfrink - SP Klaartje van Dillen – CDA Yildirim Usta – DENK Verenigd Arnhem
Titel van de motie	Raadsenquête betreffende de veiligheid, communicatie en informatievoorziening binnen de gemeente
Nummer Zaaknummer	**21M13g** 538147

Onderstaande raadsleden stellen de raad voor om in de vergadering van 24 februari 2021 een besluit te nemen over het instellen van een raadsenquête betreffende de communicatie en informatievoorziening binnen de gemeente

We weten dat:

- Diverse ambtenaren het rapport van de Universiteit Tilburg betreffende een diverse organisatie met het college hebben willen delen
- Dit door andere ambtenaren is tegen gehouden
- Diverse ambtenaren het werkklimaat binnen de gemeente Arnhem als onveilig ervaren
- Het college de raad onjuist heeft geïnformeerd

We vinden dat:

- De gemeente Arnhem een transparante organisatie moet zijn
- De gemeente Arnhem een veilige werkomgeving moet zijn voor haar personeel
- De raad te alle tijde correct moet worden geïnformeerd

Verzoekt het presidium;

op een zo kort mogelijke termijn een voorstel aan de raad aan te bieden over de opzet, vorm en omvang van een onderzoek ex artikel 155a Gemeentewet naar het werkklimaat, de communicatie en informatievoorziening 1) binnen de ambtelijke organisatie 2) tussen de ambtelijke organisatie en het college 3) tussen collegeleden onderling 4) tussen het college en de raad.
Nathalie Nede – ChristenUnie Mattijs Loor – D66 Gerrie Elfrink - SP Klaartje van Dillen – CDA Yildirim Usta – DENK Verenigd Arnhem

VERWORPEN

Voor 16 *Motie "Raadsenquête" (21M13g)*

Tegen 21

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

Arnhemse Ouderen Partij	0	1
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37

Gemeenteraad Arnhem

VERWORPEN

Bij elkaar op	24 februari 2021
Bij de bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Nathalie Nede – ChristenUnie
Titel van de motie	Motie van afkeuring aan het adres van wethouder van Dellen
Nummer Zaaknummer	**21M14g** 538147

Onderstaande raadsleden stellen de raad voor om in de vergadering van 24 februari 2021 een besluit te nemen over de afkeuring

Gehoord hebbende de reactie van de wethouder P&O

Spreekt de gemeenteraad uit dat:

Zij het handelen en het gevoerde beleid van de wethouder P&O omtrent het rapport “Naar een diverse organisatie van de gemeente Arnhem” ten zeerste afkeurt.

Nathalie Nede – ChristenUnie

Voor	**17**
Tegen	**20**

Motie "Motie van afkeuring aan het adres van wethouder Van Dellen" (21M14g)

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal	**37**

Gemeenteraad Arnhem

VERWORPEN

Bijeen op	24 februari 2021
Ter bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Yildirim Usta - DENK Verenigd Arnhem Gerrie Elfrink - SP
Titel motie	Motie van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder P&O
Nummer Zaaknummer	**21M16** 538147

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat;

- de raad herhaaldelijk onvolledig en onjuist is geïnformeerd door de portefeuillehouder P&O

Overwegende dat:

-de portefeuillehouder P&O had kunnen en moeten weten dat er een discriminatierapport in de doofpot werd gehouden,

-de portefeuillehouder duidelijke signalen van het bestaan van een doofpot heeft genegeerd,

-de portefeuillehouder bestuurlijke naïviteit te verwijten valt,

-de portefeuillehouder de gang van zaken onder zijn verantwoording heeft bestempeld als onacceptabel,

-van mening dat het onverantwoord zou zijn als de raad hem op deze cruciale positie zou laten zitten en dat bovendien een volstrekt verkeerd signaal aan de samenleving en de ambtelijke organisatie zou zijn,

zegt het vertrouwen in de portefeuillehouder P&O op,

en gaat over tot de orde van de dag

Yildirim Usta - DENK Verenigd Arnhem
Gerrie Elfrink - SP

VERWORPEN

Voor	**6**
Tegen	**31**

Motie "Motie van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder P&O" (21M16)

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	0	5
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	0	1
Wiggers		

CDA Arnhem	0	2
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	0	2
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	0	1
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal	**37**

Gemeenteraad Arnhem

VERWORPEN

Bijeen op	24 februari 2021
Ter bespreking van	Eindrapportage Onafhankelijk feitenonderzoek 'inclusiviteitsrapport'
Motie van	Nathalie Nede - ChristenUnie Gerrie Elfrink - SP Yildirim Usta - DENK Verenigd Arnhem Nico Wiggers - Arnhemse Ouderen Partij
Titel motie	Motie van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder Inclusie
Nummer Zaaknummer	**21M15** 538147

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat;

- de raad herhaaldelijk onvolledig en onjuist is geïnformeerd door de portefeuillehouder Inclusie,

Overwegende dat:

-de portefeuillehouder Inclusie had kunnen en moeten weten dat er een discriminatierapport in de doofpot werd gehouden,

-de portefeuillehouder langdurig, meerdere, duidelijke signalen van het bestaan van een doofpot heeft genegeerd, waaronder signalen van klokkenluiders in de ambtelijke organisatie,

-de portefeuillehouder onvoldoende probleembesef aan de dag heeft gelegd en zich onvoldoende bekwaam heeft getoond,

van mening dat het onverantwoord zou zijn als de raad haar op deze cruciale positie zou laten zitten en bovendien een volstrekt verkeerd signaal aan de samenleving en de ambtelijke organisatie;

zegt het vertrouwen in de portefeuillehouder Inclusie op,

en gaat over tot de orde van de dag

Nathalie Nede - ChristenUnie
Gerrie Elfrink - SP
Yildirim Usta - DENK Verenigd Arnhem
Nico Wiggers - Arnhemse Ouderen Partij

VERWORPEN

Voor 17

Tegen 20

Motie "Motie van wantrouwen aan het adres van de portefeuillehouder Inclusie" (21M15)

GROENLINKS	0	7
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Eppich		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

PvdA	0	4
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Dillen		
Hutten		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	3	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Aydemir		
Usta		

Partij voor de Dieren Gemeenteraadsfractie Arnhem	1	0
de Groot		
Eliëns		

Partij voor de Vrijheid	1	0
Verheij		
Henzen		

Totaal 37